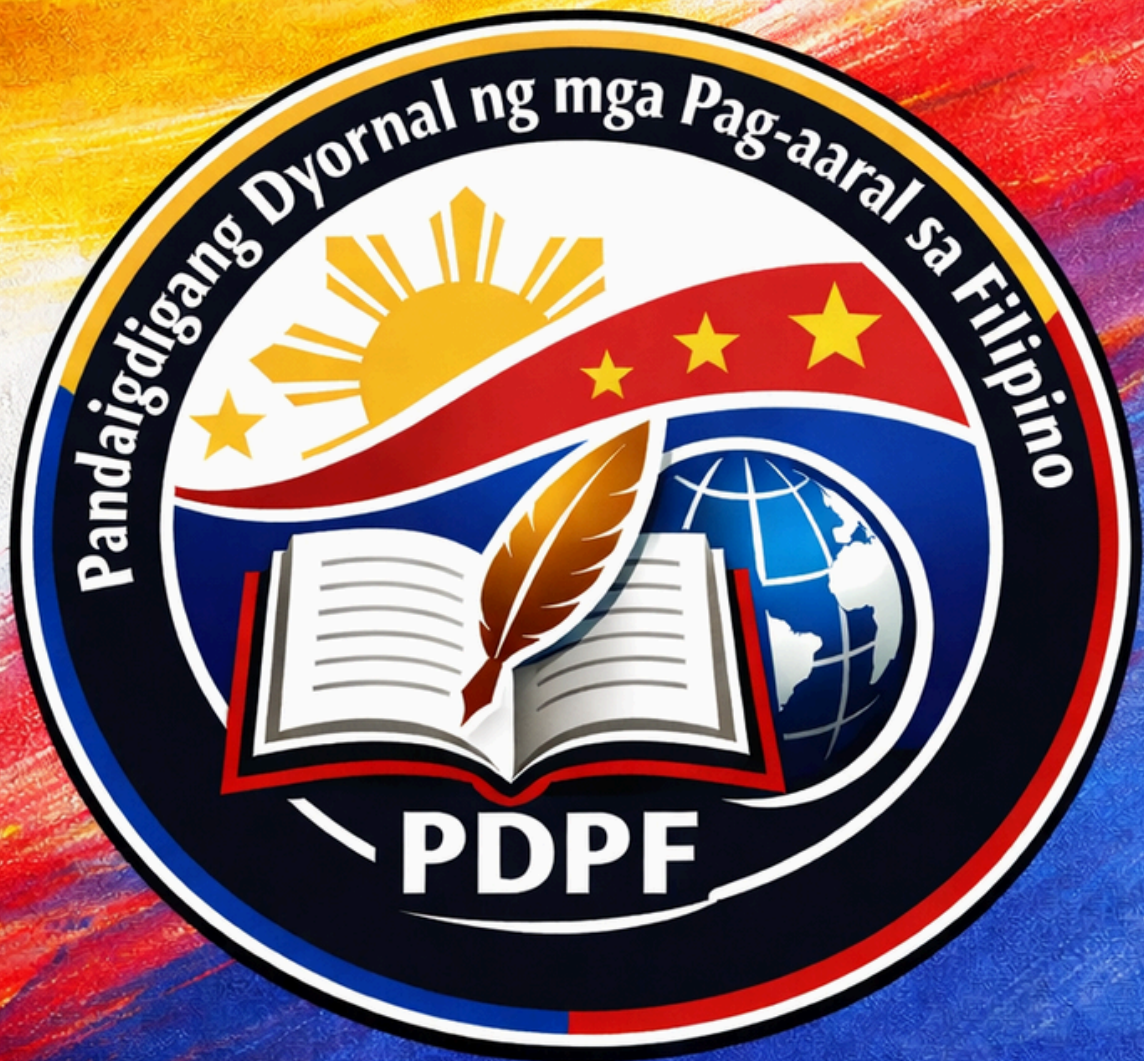

*Bolyum 1, Isyu 1,
Enero–Marso 2026*

*Print ISSN: 3116-4463
Electronic ISSN: 3116-4471*

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

*Kada Kuwarter na Refereed at Pandaigdigang
Dyornal ng Pananaliksik*

*Tagapaglathala: ETCOR Educational Research Center
Research Consultancy Services, #16 Lake View St.,
Villa Luisa Subdivision, Sta. Lucia, Sta. Ana, Pampanga*

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

Kada Kuwarter na Refereed at Pandaigdigang Dyornal ng Pananaliksik

Tagapaglathala: ETCOR Educational Research Center Research Consultancy Services
Sta. Ana, Pampanga, Pilipinas

Print ISSN: 3116-4463

Electronic ISSN: 3116-4471

Tungkol sa Dyornal

Ang *Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)* ay isang kada kuwarter (apat na beses bawat taon), peer-reviewed, pandaigdigang dyornal na nakatuon sa pagpapalawak ng kaalaman sa larangan ng wikang Filipino, panitikan, salin, komunikasyon, at mga kaugnay na pag-aaral pangwika at pangkultura.

Inilalathala ng ETCOR Educational Research Center Research Consultancy Services, kinikilala ng dyornal na ang wika ay mahalagang salik sa edukasyon, kultura, pamamahala, midya, at pandaigdigang ugnayan. Ang Filipino, bilang pambansang wika ng Pilipinas at wikang buhay sa loob at labas ng bansa, ay patuloy na umuunlad sa iba't ibang kontekstong panlipunan, akademiko, at transnasyonal.

Nagsisilbi ang PDPF bilang pandaigdigang plataporma para sa mga iskolar, guro, mananaliksik, tagasalin, at dalubhasa sa komunikasyon mula sa iba't ibang bansa upang maipalaganap ang mataas na kalidad na teoretikal, empirikal, pedagogikal, at aplikadong pananaliksik na nagpapayabong sa pag-aaral ng Filipino at mga kaugnay na disiplina.

Ang dyornal ay nakatuon sa mahigpit na pamantayang akademiko at etikal, responsableng pananaliksik sa wika at kultura, at pandaigdigang bisibilidad sa pamamagitan ng internasyonal na indexing, Crossref DOI registration, at akreditasyon ng print at electronic ISSN.

Layunin at Saklaw

Mga Layunin

Layunin ng PDPF na:

1. Itaguyod ang mataas na kalidad na pananaliksik sa wikang Filipino at mga kaugnay na larangan
2. Palalimin ang teoretikal at aplikadong pag-unawa sa estruktura, gamit, at pag-unlad ng Filipino
3. Hikayatin ang interdisiplinaryong integrasyon ng wika, edukasyon, kultura, midya, at komunikasyon

4. Magbigay ng daluyan para sa pandaigdigan, paghahambing, at kontekstuwalisadong pag-aaral hinggil sa Filipino
5. Suportahan ang inklusibo, etikal, at kulturang-sensitibong komunikasyon at pananaliksik

Saklaw

Tumatanggap ang dyornal ng mga orihinal na artikulong pananaliksik, sistematikong rebyu, meta-analisis, diskurso analisis, pag-aaral sa silid-aralan, pananaliksik sa salin, at mga konseptuwal na papel sa mga sumusunod na larangan (ngunit hindi limitado sa):

- Lingguwistika at Aplikadong Lingguwistika sa Filipino
- Pagtuturo at Pagkatuto ng Filipino
- Pagsasalin at Pagpapakahulugan
- Gramatika at Sintaks ng Filipino
- Diskurso Analisis at Pragmatika
- Sosyolingguwistika at Interkultural na Komunikasyon
- Retorika, Talumpati, at Pasalitang Komunikasyon sa Filipino
- Pagtataya ng Wika at Pagbuo ng Kurikulum
- Multilinggualismo at Patakarang Pangwika
- Filipino sa Midya, Digital na Espasyo, at Propesyonal na Konteksto
- Filipino sa Diaspora at Pandaigdigang Komunidad
- Interdisiplinaryo at Aplikadong Pananaliksik sa Komunikasyong Filipino

Dalas ng Paglalathala at Anyo

- **Dalas:** Kada Kuwarter (4 na isyu bawat taon)
- **Anyo:** Print at Online
- **Uri ng Rebyu:** Double-blind peer review
- **Mga Identifier:**
 - Print ISSN
 - Electronic ISSN
 - Crossref DOI para sa lahat ng nailathalang artikulo

Mga Alituntunin sa Pagsusumite

Mga Gabay para sa May-akda / Mga Tagubilin sa mga May-akda

Ang mga manuskrito ay tinatanggap sa pag-unawang ang mga ito ay naglalaman ng orihinal na gawaing pang-akademiko na hindi pa nailalathala at kasalukuyang hindi isinasalang-alang para sa publikasyon sa alinmang journal o publikasyon.

Dapat isumite ng mga may-akda ang kanilang manuskrito sa <https://tinyurl.com/PDPFilipino>

Para sa mga manuskritong may dalawa o higit pang may-akda, ang *corresponding author* ang dapat magsumite ng manuskrito sa ngalan ng lahat ng kasamang may-akda.

Para sa mga katanungan, maaaring makipag-ugnayan ang mga may-akda sa:

- ETCOR Mobile: 0939-202-9035
- Email: embracingthecultureofresearch@gmail.com

Pagbubunyag ng Pondo (Funding Disclosure)

Lahat ng may-akda ay kailangang magbunyag ng lahat ng pinagmumulan ng pondo o suportang pinansyal, kung mayroon man, na may kaugnayan sa isinagawang pananaliksik.

Kaugnay ng mga pananaliksik na isinusumite para sa posibleng publikasyon, dapat tiyakin ng mga may-akda na sinusunod ang pormat ng journal, kabilang ang template, header, footer, laki at uri ng font. Kinakailangang i-download at sundin ang halimbawang manuskrito na ibibigay sa <https://tinyurl.com/TemplatesPDPF>

Mangyaring bawasan ang haba ng manuskrito sa **10–12 pahina lamang**, kabilang na ang mga Sanggunian (References). Piliin lamang ang pinakamahahalagang bahagi ng papel.

Bukod dito, mangyaring sumunod sa mga sumusunod:

1. Akademikong Kahalagahan, Ambag sa Disiplina o Komunidad, at Teknikal na Inobasyon

Ang papel ay dapat magpakita ng kahalagahan sa akademikong komunidad o sa larangan ng pananaliksik sa pangkalahatan. Dapat itong magbigay ng makabuluhang ambag sa disiplina at maglahad ng bago, kakaiba, o natatanging mga ideya na maaaring maging kapaki-pakinabang sa komunidad. Dapat malinaw na maipakita ang *research gap*, kung bakit kinailangang isagawa ang kasalukuyang pag-aaral, at kung paano ito naiiba sa mga naunang pananaliksik.

2. Paggamit ng Ingles (o Filipino, kung naaangkop)

Ang manuskrito ay dapat sumunod sa mga tuntunin ng wastong gramatika at paggamit ng wika, maging ito man ay Ingles o Filipino.

o Gumamit ng panahong nakaraan (past tense) nang pare-pareho sapagkat tapos na ang pag-aaral.

o Iwasan ang unang panauhan (“I,” “we”); sa halip, panatilihin ang ikatlong panauhang siyentipikong tono.

o Iwasan ang pinaikling salita (contractions); baybayin ang buong salita upang mapanatili ang pormalidad.

o Magbigay ng salin sa Ingles para sa mga salita, termino, o bagay na maaaring hindi maunawaan ng mga internasyonal na mambabasa.

3. Abstrak

Ang abstrak ay dapat sumunod sa itinakdang pormat ng journal at tumpak na sumasalamain sa mahahalagang bahagi ng pag-aaral. Tiyaking malinaw at maikli nitong nailalahad ang layunin, metodolohiya, mahahalagang resulta o natuklasan, at kongklusyon sa lohikal na paraan.

III

4. Introduksiyon / Kaligiran ng Pag-aaral

Ang introduksiyon ay dapat:

- o Maglahad ng malinaw na rasyonal o kaligiran mula sa pandaigdigang hanggang pambansa o lokal na konteksto.
- o Ipakita ang mga uso at isyung may kaugnayan sa pag-aaral, na sinusuportahan ng mga bago at kaugnay na sanggunian (mas mainam ang 2021–2026).
- o Tukuyin at ipaliwanag ang mga *research gap*, binibigyang-diin kung bakit kinakailangan ang kasalukuyang pag-aaral at kung paano ito naiiba sa mga naunang pananaliksik.

5. Paglalahad ng Suliranin, mga Layunin ng Pananaliksik, at mga Tanong sa Pananaliksik

Ang Paglalahad ng Suliranin, mga Layunin ng Pananaliksik, at mga Tanong sa Pananaliksik ay dapat malinaw, tahasan, at lohikal na nakasaad.

o Ang ***paglalahad ng suliranin*** ay detalyadong paliwanag ng isyu, puwang, o hamon na tinutugunan ng pag-aaral. Ito ay nagbibigay ng konteksto at nagpapaliwanag kung bakit kinakailangan ang pag-aaral. Karaniwan itong nakasulat sa anyong pasalaysay o talata. Layunin nitong ipakita ang kahalagahan, saklaw, at agarang pangangailangan ng pag-aaral. Halimbawa: “Sa kabila ng mga programang ipinatutupad ng pamahalaan, maraming senior citizen sa mga kanayunan ang nakararanas ng pagkaantala sa pagtanggap ng social pension, na nagbubunsod ng mga alalahanin sa aksesibilidad at kahusayan.”

o Ang ***mga layunin ng pananaliksik*** ay kumakatawan sa tiyak na nais makamit ng pag-aaral. Ang mga ito ay karaniwang isinusulat sa anyong pawatas (infinitive) tulad ng “Upang matukoy...” o “Upang masuri...” at dapat malinaw, nasusukat, at makakamit. Halimbawa ng pangkalahatang layunin: “Upang masuri ang implementasyon ng Social Pension Program sa Balbalan, Kalinga.” Maaari itong hatiin sa mga tiyak na layunin gaya ng: (1) Upang matukoy ang aksesibilidad ng programa, (2) Upang masuri ang epekto nito sa mga benepisyaryo, at (3) Upang matukoy ang mga hamon sa implementasyon nito.

o Ang ***mga tanong sa pananaliksik*** ay ang patanong na anyo ng mga layunin at nagsisilbing gabay sa pangangalap at pagsusuri ng datos. Karaniwan itong nagsisimula sa “Ano ang...?” o “Paano...?” Halimbawa: RQ1: Gaano ka-accessible ang Social Pension Program sa mga senior citizen sa Balbalan? RQ2: Ano ang epekto ng programa sa kalidad ng buhay ng mga benepisyaryo? RQ3: Anu-ano ang mga hamon na humahadlang sa epektibong implementasyon ng programa?

6. Rebyu ng Kaugnay na Literatura at mga Pag-aaral

Dapat maglaman ang bahaging ito ng sapat, may kaugnayan, at napapanahong mga sanggunian upang suportahan ang rasyonal at pagsasagawa ng pananaliksik.

- o Iwasan ang mga lumang sanggunian (1–2 dekada na ang tanda) para sa mga dinamik o patuloy na umuunlad na konsepto.
- o Huwag gumamit ng mga sangguniang may “walang petsa (n.d.).”
- o Tiyaking ang mga sipi (citations) ay naaayon sa mga argumento at lohikal na konektado sa pag-aaral.

o Dapat may malinaw na sintesis sa hulihan ng RRLS na nagbubuod ng mahahalagang ideya, nag-uugnay sa mga sinuring pag-aaral, at nagbibigay-katwiran sa pangangailangan ng kasalukuyang pananaliksik.

7. Teoretikal at/o Konseptuwal na Balangkas

Dapat maglahad ng angkop na teoretikal at/o konseptuwal na balangkas upang magsilbing pundasyon ng pag-aaral.

8. Metodolohiya ng Pananaliksik

(Disenyo ng Pananaliksik, Populasyon at Sampling, Instrumento, Pangangalap ng Datos, Pagsusuri ng Datos, Etika sa Pananaliksik)

Ang bahaging ito ay dapat malinaw ang pagkakaayos, detalyado, at maayos ang organisasyon. Ang bawat sub-bahagi ay dapat maglaman lamang ng mga impormasyong angkop dito:

o **Disenyo ng Pananaliksik:** Ilarawan kung anong disenyo ang ginamit, paano ito ipinatupad, at kung bakit ito ang pinakaangkop.

o **Populasyon at Sampling at iba pang Pinagmumulan ng Datos:** Ibigay ang eksaktong bilang ng mga kalahok o respondente, pati ang paraan at dahilan ng kanilang pagpili. Kung gumamit ng iba pang pinagmumulan ng datos (mga dokumento, polisiya, at iba pa), ilarawan ang bawat isa, kung paano ito nakuha, at kung bakit ito mahalaga sa pag-aaral.

o **Mga Instrumento:** Tukuyin kung ang instrumento ay inangkop o ginawa ng mananaliksik. Ilarawan ang proseso ng balidasyon, kabilang ang kwalipikasyon ng mga tagasuri (validators).

o **Pangangalap ng Datos:** Ituon sa kung paano, kailan, at saan kinalap ang datos. Huwag isama rito ang pag-apruba sa etika.

o **Pagsusuri ng Datos:** Malinaw na ilarawan ang mga ginamit na paraan ng pagsusuri o estadistikal na pagpoproseso. Para sa kwalitatibong pagsusuri, iwasan ang pangkalahatang paliwanag; sa halip, ipakita kung paano ito aktuwal na isinagawa sa pag-aaral.

o **Mga Etikal na Pagsasaalang-alang:** Isama rito ang pag-apruba sa etika, *informed consent*, at mga pahintulot, at hindi sa ibang sub-bahagi.

Mahahalagang Paalala:

o Iwasan ang “chop-suey” na pagsulat (halo-halong paksang hindi magkakaugnay).

o Kung gumamit ng *mixed-method approach*, talakayin nang hiwalay ang bahagi ng kwantitatibo at kwalitatibo—disenyo, kalahok, instrumento, pangangalap ng datos, pagsusuri ng datos, at etika—at ipaliwanag kung paano pinagsama ang dalawang uri ng datos.

o Gumamit ng maramihang anyo (“mga mananaliksik”) kung may higit sa isang may-akda.

9. Mga Resulta at Talakayan

o Ipakita ang mga resulta nang malinaw, lohikal, at naaayon sa mga tanong sa pananaliksik.

o Suportahan ang mga natuklasan ng kaugnay at napapanahong literatura.

o Isama agad ang talakayan pagkatapos ng bawat resulta upang mapahusay ang pagkakaugnay-ugnay ng diskusyon.

10. Kongklusyon at mga Rekomendasyon

- Ang mga kongklusyon ay dapat lohikal na hinango mula sa mga natuklasan ng pag-aaral.
- Ang mga rekomendasyon ay dapat tiyak, maisasagawa, at may kaugnayan sa mga resulta. Iwasan ang mga pangkalahatang pahayag.

11. Mga Sanggunian (APA Ika-7 Edisyon)

Ang mga sanggunian ay dapat mahigpit na sumunod sa APA ika-7 edisyon. Dapat suriing mabuti ng mga may-akda ang buong manuskrito:

- Tiyakin ang wastong pormat (hal., pag-italics ng pangalan ng journal, tamang paggamit ng “&” at “and,” wastong paggamit ng *et al.*, bantas, espasyo, at panipi).
- Lahat ng sipi sa teksto ay dapat lumitaw sa listahan ng mga sanggunian at kabaliktaran. Walang pinapayagang hindi pagtutugma.
- Iwasan ang mga lumang sanggunian; bigyang-prioridad ang mga bago.
- Kung may sipi sa teksto ngunit wala sa listahan ng sanggunian, ayusin ito nang wasto (huwag basta burahin). Gayundin, alisin ang mga hindi nagamit na sanggunian.
- Hindi mailalathala ang papel kung kahit isang sanggunian ay hindi sumusunod sa pamantayan. Ipinag-uutos ng APA 7th ang mga sumusunod:
- Ang lahat ng sangguniang nakalista ay dapat eksaktong tumugma sa mga aktuwal na ginamit sa buong manuskrito.
- Dapat magbigay ng link para sa bawat artikulo o dokumento, lalo na ang DOI, o URL kung walang DOI.
- Ayusin ang mga sanggunian nang alpabetikal, anuman ang uri.
- Gumamit ng *hanging indent*.
- Apelyido at inisyal ng may-akda.
- Taon ng publikasyon sa panaklong.
- Pamagat ng artikulo sa *sentence case*.
- Pamagat ng journal na naka-italics at *title case*.
- Bilang ng bolyum na naka-italics; bilang ng isyu sa panaklong.
- Saklaw ng pahina nang walang dagdag na salita.
- DOI na naka-format bilang URL.
- Limitadong paggamit ng *retrieval statements*.
- Para sa sekundaryang sanggunian, tanging ang aktuwal na ginamit na sanggunian lamang ang ililista.

12. Mga Akronim at Daglat

Palaging ipaliwanag ang buong kahulugan ng mga akronim sa unang pagbanggit sa manuskrito. Huwag ipagpalagay na agad itong mauunawaan ng mga mambabasa.

Kinakailangan ding magsumite ang mga may-akda ng duly signed **Authorship and Contribution Declaration Form**, na makukuha sa <https://tinyurl.com/TemplatesPDPF>

Proseso ng Rebyu

Matapos matanggap ang manuskrito, makakatanggap ang mga may-akda ng email bilang pagkilala sa pagtanggap.

Ibabalik ang mga manuskritong hindi sumusunod sa template ng journal.

Ang mga sumusunod sa pamantayan ay daraan sa:

1. Paunang pagsusuri ng Associate Editor
2. Pagsusuri sa plagiarism
3. *Double-blind peer review* ng dalawang dalubhasang tagasuri

Ang mga posibleng desisyon ay:

- Ilathala nang walang pagbabago
- Tanggapin matapos ang maliliit na rebisyon
- Tanggapin matapos ang malalaking rebisyon
- Tanggihan

Kung magkakaiba ang desisyon ng mga tagasuri, isang ikatlong tagasuri ang itatalaga. Bibigyan ng dalawang linggo ang mga may-akda para sa rebisyon. Ang pinal na desisyon ay gagawin ng Editor-in-Chief.

Mga Patakarán sa Publikasyon at Etika

Pagbabago sa Pagkaka-akda

Nanatili sa mga may-akda ang karapatang-ari sa ilalim ng lisensiyadong kasunduan at maaari nilang i-archive ang:

- Pre-print
- Post-print
- PDF ng Tagapaglathala

Salungatan ng Interes

Lahat ng may-akda ay kailangang magbunyag ng anumang aktuwal o posibleng salungatan ng interes.

Pag-urong ng Artikulo (Retraction)

Maaaring bawiin ang artikulo dahil sa mga paglabag sa etika tulad ng plagiarism, dobleng pagsusumite, o pamemeke ng datos.

Bayad sa retraction: **PHP 6,000 (USD 120)**

Pag-withdraw ng Artikulo

Ang pag-withdraw matapos ang pagkumpleto ng rebyu at prosesong editoryal ay may katumbas na bayad na:

PHP 6,000 (USD 120)

Pag-alis ng Artikulo

Ang mga artikulo ay maaari lamang alisin sa mga sitwasyong may kinalaman sa batas o kaligtasan.

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

P - ISSN: 3116-4463; E - ISSN: 3116-4471

PRC-CPD Accredited Provider: PTR-2025-749

National Book Development Board
Registration as Book Publisher
(Print & Digital): 6312

Karagdagang Impormasyon

- Panawagan para sa mga Artikulo sa Pananaliksik: Bukas sa buong taon
- Aplikasyon para sa mga *Peer Reviewer* at *Language Editor*: Bukas
- Bayarin at Diskwento sa Publikasyon: Mayroon para sa mga ETCOR Research Consultant at External Reviewer
- *Indexing* at *Archiving*: Mga internasyonal na database at institusyunal na repositoryo
- Lupon ng Editorial: Internasyonal at multidisiplinaryo

Tala ng Editor (Unang Isyu) Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

Buong galak at karangalan naming inihaharap ang unang isyu ng *Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino*. Ang inagurasyong publikasyong ito ay sumasalamin sa pangako ng ETCOR na itaguyod ang mahigpit, inklusibo, at pandaigdigang makabuluhang pananaliksik sa wika at komunikasyong Filipino.

Hinuhubog ng wika kung paano nag-iisip, nakikipag-ugnayan, natututo, at nakikilahok ang mga tao sa lipunan. Mula sa silid-aralan hanggang sa pampublikong talastasan, mula sa pagsasalin hanggang sa digital na komunikasyon, nananatiling makapangyarihang puwersa ang Filipino sa paghubog ng kaalaman, kultura, at pandaigdigang ugnayan.

Ang PDPF ay naglalaan ng platapormang akademiko para sa pananaliksik na nagpapalawak sa parehong teoretikal na pag-unawa at praktikal na aplikasyon ng Filipino at komunikasyon. Pinahahalagahan ng dyornal ang mga pag-aaral na nag-uugnay sa lingguwistika, pedagohiya, diskurso, salin, at pasalitang komunikasyon.

Bilang isang refereed na pandaigdigang dyornal, pinanghahawakan ng PDPF ang pinakamataas na pamantayan ng integridad akademiko sa pamamagitan ng double-blind review at mahigpit na pagsunod sa etikal na pananaliksik at publikasyon.

Layunin din ng dyornal na pagdugtungan ang pananaliksik at praktika. Pinakamalawak ang epekto ng pag-aaral sa wika kung ito ay nakatutulong sa pagtuturo, kalidad ng pagsasalin, pampublikong diskurso, interkultural na komunikasyon, at propesyonal na gawain.

Ang unang isyung ito ay bunga ng sama-samang pagsisikap ng mga may-akda, tagarebyu, editor, at iskolar na nakatuon sa kahusayan at responsableng pananaliksik sa Filipino.

Ang PDPF ay nakaposisyon bilang isang pandaigdigang dyornal na nagpapahalaga sa interdisiplinaryo, interkultural, at multilingguwal na pananaw sa pag-aaral ng Filipino.

Kasama rin sa adhikain ng dyornal ang pagsuporta sa mga baguhang mananaliksik, guro ng wika, tagasalin, at dalubhasa sa komunikasyon.

Sa paglulunsad ng unang isyung ito, pinagtitibay namin ang aming pangako sa etikal na paglilimbag, inklusibidad, at tuloy-tuloy na pagpapahusay sa isang lalong nag-uugnayang mundong pangwika.

Sa ngalan ng Editorial Board, inaanyayahan namin ang mga iskolar ng wika, guro, mananaliksik, at tagasalin mula sa iba't ibang panig ng mundo na makiisa sa paghubog ng mga susunod na isyu ng PDPF.

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

P - ISSN: 3116-4463; E - ISSN: 3116-4471

PRC-CPD Accredited Provider: PTR-2025-749

National Book Development Board
Registration as Book Publisher
(Print & Digital): 6312

— Dr. Reggie O. Cruz, Editor-in-Chief

Lupon ng Editorial

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

Isang Trimestral na Refereed at Pandaigdigang Dyornal ng Pananaliksik

Punong Patnugot (Editor-in-Chief)

Dr. Reggie O. Cruz

Komisyoner sa Kapampangan

Komisyon ng Wikang Filipino, Pilipinas

Katuwang na Patnugot (Associate Editor)

Dr. Richard D. Sanchez

Propesor ng Pananaliksik

John B. Lacson Foundation Maritime University (Arevalo), Inc., Iloilo

Tagapamahalang Patnugot (Managing Editor)

Dr. Imelda C. Runas

Propesor sa Gradwadong Paaralan

Philippine College of Criminology, Maynila

Mga Patnugot ng Seksiyon (Section Editors)

• **Dr. Rosario P. dela Cruz**

Lingguwistika at Aplikadong Lingguwistika sa Filipino

• **Dr. Noel A. Santiago**

Pagtuturo at Pagkatuto ng Filipino at Pagbuo ng Kurikulum

• **Dr. Liza M. Bautista**

Pagsasalin, Pagpapakahulugan, at Pag-aaral sa Salin

• **Dr. Fernando C. Reyes**

Diskurso Analisis, Pragmatika, at Sosyolingguwistika

• **Dr. Ana Luisa R. Mercado**

Komunikasyon, Retorika, Talumpati, at Midya sa Filipino

• **Dr. Ramon S. Villareal**

Multilinggwalismo, Patakarang Pangwika, at Filipino sa Diaspora

Mga Kawani ng Dyornal (Journal Staff)

• **Editorial Assistant**

Mr. Joshua L. Navarro

• **Copy Editor**

Ms. Regina L. Bautista, MA Filipino

X

Pandaigdigang Dyornal ng mga Pag-aaral sa Filipino (PDPF)

P - ISSN: 3116-4463; E - ISSN: 3116-4471

PRC-CPD Accredited Provider: PTR-2025-749

National Book Development Board
Registration as Book Publisher
(Print & Digital): 6312

- **Language Editor (Filipino at Ingles)**

Dr. Margaret E. Collins

- **Layout at Production Editor**

Mr. Vincent A. Navarro

- **Opisyal sa Plagiarism at Etika**

Dr. Noel B. Ramirez

- **Teknikal at Web Support**

ETCOR Publications Unit

Lupon ng mga Tagarebyu (Pool of Peer Reviewers)

(Pandaigdigan at Multidisiplinaryo)

- **Dr. Virgilio S. Almario** – Wika at Panitikan ng Filipino, Pilipinas
- **Dr. Joi A. Barrios** – Diskurso, Kasarian, at Kulturang Filipino, Pilipinas
- **Dr. Maria Cristina C. Ponce** – Filipino sa Edukasyon at Kurikulum, Pilipinas
- **Dr. Hiroshi Tanaka** – Applied Linguistics at Discourse Studies, Japan
- **Dr. Mei-Ling Wu** – Multilingguwalismo at Pagtataya ng Wika, Taiwan
- **Dr. Carlos J. Fernandez** – Retorika at Komunikasyong Propesyonal, Spain
- **Dr. Aisha R. El-Sayed** – Translation Studies at Interkultural na Komunikasyon, Egypt
- **Dr. Thomas A. Keller** – Sosyolingguwistika at Patakarang Pangwika, Germany
- **Dr. Priya S. Nair** – Academic at Professional Communication, India
- **Dr. Samuel K. Adeyemi** – Diskurso, Etika sa Komunikasyon, at Edukasyon, Nigeria

Talaan ng Nilalaman

Tungkol sa Dyornal	I
Mga Alituntunin sa Pagsusumite.....	II
Proseso ng Rebyu	VII
Mga Patakaran sa Publikasyon at Etika.....	VII
Tala ng Editor	IX
Lupon ng Editorial, mga Kawani ng Dyornal, at mga Tagarebyu.....	X
Talaan ng Nilalaman.....	XII
Mga Nailathalang Artikulo.....	1-45

**Pananaw ng mga Guro sa Worksheet-Based na Pagtataya sa Filipino:
Isang Penomenolohikal na Pag-aaral**Carol D. Castino*¹, Gracelyn C. Altaya, EdD²^{1, 2}Sultan Kudarat State University, Tacurong-Access, EJC Montilla**Abstrak**

Layunin: Ang pananaliksik na ito ay naglalayong tuklasin at ilarawan ang mga pananaw ng guro sa *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino sa pagtuturo at pagkatuto ng mga mag-aaral sa Mataas na Paaralang Pambansa ng Kalamansig, Sultan Kudarat ng taong panuruan 2024-2025.

Metodolohiya: Ang kwalitatibong disenyo ng pananaliksik ang ginamit sa pag-aaral partikular ang *transcendental phenomenology*. Isinagawa ang masusing pagsusuri sa mga karanasan at pananaw ng walong (8) guro na kalahok mula sa iba't ibang antas ng pagtuturo. Nakalap ang mga datos sa pamamagitan ng *in-depth interview*. Ginamit ang *purposive sampling*, isang tiyak na paraan ng pagpili ng mga kalahok.

Resulta: Sa pamamagitan ng tematikong pagsusuri, batay sa karanasan ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino sa pagtuturo at pagkatuto, nalikom ng mananaliksik ang mga tugon ng mga kalahok sa tatlong lumilitaw na tema: dimensiyon ng buhay sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya, adbentahi sa pagbuo at paggamit ng *worksheet*, mga tao na may kaugnayan sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Sa kontekstong nakaaapekto sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya, lumilitaw ang tatlong tema: mga damdaming nabuo sa pagbuo at paggamit ng *worksheet*, natutunan sa pagbuo at paggamit ng *worksheet* at epektong pisikal sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Ang pagtingin sa sarili sa hinaharap ay lumitaw ang pangunahing tema na mahusay na guro. Batay sa maimumungkahing kaparaanan sa pagpapahusay ng *worksheet-based* na pagtataya, lumilitaw ang tatlong tema: benepisyo sa pagbuo at paggamit ng *worksheet*, mga mungkahing paraan sa pagtuturo gamit ang *worksheet*, at mga suhesiyon sa pagpapabuti sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya.

Konklusyon: Batay sa resulta ng pag-aaral, ang karanasan ng mga guro ay napapahusay ang iba't ibang dimensyon ng buhay na pawang nakatuon sa pagtulong sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Nakaramdam ang mga guro ng samot saring emosyon tulad ng mahabang pagpaumanhin, kasiyahan at pagkabahala, natutunan ang pagkabuo at pagkaroon ng kalinawan sa mga gawain, at ang malalim na pag-unawa sa mag-aaral gayundin ang pagsasaalang-alang sa kultura ng mga mag-aaral. Nakakapagbigay ng *stress* at kahirapan sa pagbabalanse ng oras. Bagamat tinitingnan din ang patuloy na pagpapalawak ng kanilang kasanayan sa hinaharap gamit ang pagtatayang ito. Ipinapahayag din ang benepisyo tulad ng pagpapahusay sa pagbuo ng gawaing pagtataya at makadiskubre ng bagong pamamaraan sa pagpapahusay ng gawaing nakakatulong sa mga mag-aaral.

Keywords: *Worksheet-based* na pagtataya, Pananaw, Penomenolohiya

PANIMULA

Ang mga guro ay patuloy na naghahanap ng mga inobatibong pamamaraan upang matiyak na ang mga mag-aaral ay natuto ng may lalim at kahusayan. Ang paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya ay itinuturing na mahalagang kasangkapan sa pagpapalakas ng proseso ng pagkatuto. Ayon kay Nikolov (2014) ang paggamit ng *worksheet* ay nagbabahagi ng personal na karanasan sa pagkatuto ng mga mag-aaral, kung saan nabibigyan ng diin ang aktibong partisipasyon at mas malalim na pag-unawa ng mga aralin. Ayon kay Dela Cruz (2014), ang mga *worksheet* ay isang mabisang kasangkapan sa pagsusuri ng mga kasanayan at kaalaman ng mga mag-aaral lalo na sa asignaturang tulad ng Filipino.

Bagamat maraming pag-aaral ang sumuri sa benepisyo sa paggamit ng *worksheet* sa pagtuturo ng Filipino, kakaunti sa pag-aaral ang tumutok sa hamon na kinakaharap ng mga guro sa praktikal na implementasyon nito partikular ang aspekto ng kakulangan ng oras at pagbuo ng materyales. Batay sa umiiral na literatura, karamihan sa

mga pag-aaral ay nakatuon sa mga agham at matematika at hindi gaanong nabibigyan ng pansin ang papel ng *worksheet* sa pagtuturo sa Filipino. Kadalasan, ang mga guro ay gumagawa ng sariling materyales ng walang sapat na pagsasanay at gabay sa kurikulum na maaaring makaapekto sa bisa ng pagtataya. Ang kakulangan ng *standardized* na pamantayan para sa paggawa ng mga *worksheet* ay isang malaking isyu na hindi pa lubos na natutugunan. Ang kakulangan ng kontekstong kultural sa mga gawain ay maaaring makaapekto sa pagkatuto ng mga mag-aaral at sa kanilang pagkakakilanlan bilang Pilipino (Santos, 2014; Garcia, 2013; Cruz, 2015).

Sa ganitong diwa, ang kasalukuyang penomenolohikal na pag-aaral ay naglalayong punan ang mga puwang na ito sa pamamagitan ng pagtuklas sa mga pananaw ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo sa Filipino. Layunin nitong magbigay ng mas malalim na pag-unawa at mas makabuluhang rekomendasyon para sa pagpapabuti ng paggamit ng mga *worksheet* sa lokal na sistema ng edukasyon.

Ang pag-aaral na ito ay nakaangkla rin sa teorya ng *Teachers' Professional Development Theory*, na nakatuon sa ebolusyon ng karanasan at kaalaman ng guro sa kanilang propesyon. Ang teoryang ito ay nagpapaliwanag kung paano nagbabago at umuunlad ang kasanayan ng mga guro batay sa kanilang mga karanasan sa pagtuturo pati na rin ang mga hamon at pagkakataon na kanilang nararanasan sa bawat yugto ng kanilang karera (Darling-Hammonnd, 2010).

Nakabatay rin ang pag-aaral sa *Cognitive Load Theory* na binuo ni John Sweller. Ipinaliwanag nito kung paano ang kapasidad ng utak ng tao sa pagproseso ng impormasyon ay limitado kaya dapat idisenyo ang mga materyales sa pagkatuto upang maiwasan ang labis na karga sa *cognitive resources* ng mag-aaral (Sweller, 1988).

Sa tulong ng mga teoryang ito ay matukoy ang mga epekto ng kakayahan ng mga guro na iangkop ang *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino na pagkatuto at paano binabago ng mga guro ang kanilang mga estratehiya batay sa kanilang karanasan sa paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Matutulungan din ang pagtuklas sa epekto ng pagkatuto ng mag-aaral.

Paglalahad ng Suliranin

Layunin ng pag-aaral na ito na tuklasin at ilarawan ang mga pananaw ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo at pagkatuto ng mga mag-aaral sa Mataas na Pambansang Paaralan ng Kalamansig, Sultan Kudarat. Partikular, layunin ng pag-aaral na ito na sagutin ang mga sumusunod na tanong:

1. Ano ang mga karanasan ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino sa pagtuturo at pagkatuto?
2. Ano ang mga kontekstong nakaaapekto sa kabisaan ng *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo at pagkatuto?
3. Paano tinitingnan ng mga guro ang kanilang mga sarili sa hinaharap kaugnay ng paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya sa kanilang pagtuturo ng Filipino?
4. Ano ang maimumungkahing kaparaanan ng mga guro na nagpapahusay sa *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino?

METODOLOHIYA

Disenyo ng Pag-aaral

Ang pag-aaral na ito ay gumamit ng kwalitatibong disenyo ng pananaliksik, partikular ang *transcendental phenomenology* upang tuklasin at maunawaan ang pananaw ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo ng Filipino. Ang *transcendental phenomenology* ay naglalayong maipakita ang esensya ng mga karanasan ng mga kalahok mula sa kanilang sariling perspektiba, sa halip na ipataw ang pananaw sa mananaliksik (Husserl, 1931; Moustakas, 1994).

Kalahok at Sampling Teknik

Walong (8) guro ang naging kalahok sa pag-aaral na ito na nagtuturo sa asignaturang Filipino gamit ang *purposive sampling*. Ang mga pamantayan ng pagpili ay batay sa kanilang karanasan sa paggamit ng *worksheet-*

based na pagtataya, alinsunod sa prinsipyo ni Mason (2010) na tumutukoy sa kahalagahan ng makabuluhan at sapat na datos sa kwalitatibong pananaliksik.

Instrumento ng Pag-aaral

Gumamit ang mananaliksik ng gabay na tanong sa pagsasagawa ng *in-depth interview* batay sa modelo ni Moustakas (1994) kaya nagtataglay na ito ng baliditi. Gumamit ng *audio recorder* upang masigurong hindi mawawala ang mahahalagang impormasyon. Pagkatapos na makuha ang datos, isinagawa ang transkripsiyon at ipinakita ito sa mga kalahok para sa beripikasyon bilang *member checking*. Kasabay nito, itinala sa *field notes* ang mga obserbasyong hindi berbal tulad ng ekspresyon ng mukha at tono ng boses ng mga kalahok (Creswell at Poth, 2018).

Proseso ng Pangangalap ng Datos

Ang mga datos ay kinolekta at sinuri ayon sa layunin ng pag-aaral at batay sa mga protokol sa pagsasagawa ng pananaliksik.

Pag-aanalisa ng Datos

Ginamit ang *thematic analysis* ayon sa modelo ni Moustakas (1994) upang suriin ang mga datos. Ang mga sumusunod na hakbang ay isinagawa sa pagsusuri: pagpapakilala sa mga datos, pagbuo ng mga unang palahudyatan at tema, paghahanap ng mga tema, pagsusuri ng tema, pagtukoy at pagpapangalan ng tema, at paggawa ng ulat.

Etikal na Konsiderasyon

Tiniyak ng mananaliksik na sinunod ang lahat ng etikal na protokol sa pananaliksik upang maprotektahan ang mga mag-aaral at institusyong kasangkot sa pag-aaral.

RESULTA AT INTERPRETASYON

Ang pag-aaral na ito ay kakikitaan ng pagkakasunod-sunod at pagkakahanay ng mga datos na nalikom mula sa naging sagot ng mga kalahok sa katanungang inihanda sa ginawang panayam. Naglalahad ang kabanatang ito ng mga tema at mga pangunahing ideya mula sa mga isinagawang panayam sa mga kalahok.

1. Karanasan ng mga Guro hinggil sa Papel ng Worksheet-based na Pagtataya sa Filipino sa Pagtuturo at Pagkatuto

Sa pamamagitan ng tematikong pagsusuri, natukoy ang iba't ibang karanasan ng mga guro sa paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo at pagkatuto.

Nalikom ng mananaliksik ang tugon ng mga kalahok sa tatlong lumilitaw na tema batay sa karanasan ng mga guro hinggil sa papel ng *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino sa pagtuturo at pagkatuto.

1.1 Dimensiyon ng Buhay na may Kaugnayan sa Pagbuo at Paggamit ng *Worksheet-Based* na Pagtataya.

Sa pagsusuri sa sagot ng kalahok, lumitaw ang unang tema na dimensiyon na may kaugnayan sa paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Lumitaw ang temang ito mula limang pinangkat na mga tema kabilang ang propesyonal na dimensiyon, sosyal na dimensiyon, mental na dimensiyon at emosyonal na dimensiyon. Ang dimensiyon sa buhay na ito ng mga kalahok ay nagpapakita pagtuon sa pagpapahusay ng mga gawain sa *worksheet-based* na pagtataya sa pagtuturo at pagkatuto ng mga mag-aaral. Narito ang ilang piniling tugon mula sa mga kalahok:

Kalahok 5, line 48-49: "*Propesyonal na dimensiyon dahil mula sa paghahanda sa paggamit ko ng estratehiya sa pagtuturo*"

Kalahok 3, Line 36-37: "*sosyal na dimensiyon dahil dito nakakapagbigay ng gawaing inter-active sa mga mag-aaral*"

Kalahok 4, line 40-42: "*Dimensiyong mental ay nagamit ano sa pagbuo at paggamit ng worksheet based dahil kailangan ng kognitibo sa pamamaraan ng pagbuo ng worksheet based.*"

Kalahok 4, line 43-44: "*Dimensiyon ng emosyonal dahil ah isinaalang-alang ang apektib na dimensiyon ng mga mag-*

aaral yun ay para siguro ay ma touch ang kanilang buhay sa paggamit ng worksheet-based na pagtataya"

Batay sa mga datos at kaugnay na pag-aaral, malinaw na ang *worksheet-based* na pagtataya ay may positibong epekto sa pagtuturo at pagkatuto. Gayunpaman, may mga pagsubok tulad ng oras at pagkamalikhain sa paggawa ng epektibong *worksheets*. Mahalaga ang patuloy na pagsasanay ng mga guro upang mas mapahusay ang pagbuo ng gawain na magagamit sa pagkatuto ng mga mag-aaral.

Ang mga datos ay sinang-ayunan sa pag-aaral ni Garcia (2018), na ang paggawa ng *worksheets* ay hindi lamang nakatutulong sa pagtuturo bagkus pati na rin sa personal at propesyonal na pag-unlad ng mga guro. Ang patuloy na paggawa ng *worksheets* ay nagbubunga ng mas malalim na pag-unawa sa proseso ng pagtuturo at pagkatuto.

1.2 Adbentahe sa Pagbuo at Paggamit ng Worksheet- Based na Pagtataya

Lumitaw ang temang ito batay sa mga pinagpangkat na tema mula sa tugon ng mga kalahok ukol sa pagkakataon na tumatak sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Ang mga pinangkat na tema na pag-unawa sa kakayahan ng mga mag-aaral. Gayundin ang pagkatuto gamit ang teknolohiya. Batay sa mga tugon mula sa mga kalahok:

Kalahok 1, line 84-85: *"So, tumatak din sa akin na magdisenyo ng mas inklusibo at akmang materyales batay sa kanilang antas ng kakayahan"*

Kalahok 7, line 107: *"pag adopt ng iba't ibang antas ng kakayahan ng mga mag-aaral"*

Kalahok 8, line 121: *"naging aktibo at interesado ang mga mag-aaral sa pagsusuri"*

Kalahok 3, line 84-85: *"nagbigay ng mga karagdagang kaalaman sa akin kung paano matuto mas epektibo sa pagtuturo gamit ang teknolohiya"*

Ayon kay Fernandez (2019), ang paggamit ng teknolohiya sa pagtuturo ay nagpapataas ng kakayahan ng mga guro sa paggawa ng mas interaktibong materyales gaya ng *digital worksheets* at *online assessments*. Ang teknolohiyang ito ay nagbubukas ng mas maraming oportunidad para sa personal na pagkatuto, mabilis na pidbak, at mas madaling pagsusuri ng akademikong pagganap ng mga mag-aaral.

1.3 Mga Tao na may Kaugnayan sa Pagbuo at Paggamit ng *Worksheet-Based* na Pagtataya

Sa nalikom na tugon, lumitaw ang temang mga tao na may kaugnayan sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Ang tumugon sa pinangkat na mga tema na mga kasamahang guro, gabay at pidbak, mga mag-aaral, ang kanyang sarili at mga nabasa at napanood sa *youtube*. Ang mga pinangkat na tema na ito ang tumatak sa isipan ng mga kalahok sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Batay sa mga tugon ng mga kalahok:

Kalahok 1, line 126-130: *"yung mga kasamahan ko sa aking Ahmmm departamento ng Filipino kasi sila talaga yung nakakasama ko lalong lalo na sa ganiitong pagkakataon at ang kasamahan ko sa ikapitong baitang na nagtuturo ng Filipino kasi kami talaga yung laging magkasama at laging nagtatanungan"*

Kalahok 4, line 160: *"ang ating mag-aaral dahil sila ang pinakaunang kinukonsedara dahil para sa kanila ang mga kagamitang pampagtuturo"*

Kalahok 8, line 194: *"yung passion ko, dedication ko sa pagtuturo"*

Kalahok 2, line 136-137: *"hindi ko mabanggit kung sino-sino pero mula sa mga nabasa ko, napanood ko sa mga video na isa sa mga kaparaanan upang mapabilis at makuha mo ah yung tumpak na kasagutan ng mga mag-aaral"*

Ang paggamit ng iba pang *resources* ay nagiging gabay upang mapabilis ang pagtukoy sa kaalamang natutunan ng mga mag-aaral. Maaaring maging gabay din ang mga nababasa o napapanood sa pagpapabuti ng pagkabuo ng *worksheet*.

Ayon sa pag-aaral ni De Leon (2017), ang kolaborasyon sa pagitan ng mga guro ay may positibong epekto sa kalidad ng mga *instructional materials*, kabilang ang *worksheet-based* na pagtataya. Sa pamamagitan ng pagbabahagi ng ideya at tugon, mas nagiging epektibo ang mga guro sa pagbuo ng mas angkop na *worksheets* para sa iba't ibang uri ng mag-aaral. Ang mga datos ay pinatunayan sa pag-aaral ni Martinez (2019), na ang pagbuo ng *worksheets* na nakaangkla sa aktwal na pangangailangan ng mga mag-aaral ay may positibong epekto sa kanilang akademikong pagganap. Ipinakita na ang *well-structured worksheets* ay tumutulong sa paglinang ng mas mataas na antas ng pag-unawa.

2. Kontekstong Nakaaapekto sa Kabisaan ng *Worksheet-based* na Pagtataya sa Filipino sa Pagtuturo at Pagkatuto.

Nalikom ng mananaliksik ang tugon ng mga kalahok sa tatlong lumilitaw na tema batay sa kontekstong nakaaapekto sa kabisaan ng *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino sa pagtuturo at pagkatuto. Sumasalamin sa mga temang ito ang mga tugon sa pagbabahagi ng karanasan ng mga guro sa mga damdamin na nabuo dulot ng paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya at pagpapabuti sa pagkatuto ng mga mag-aaral.

2.1 Mga Damdaming Dulot ng Worksheet-Based na Pagtataya

Lumitaw ang temang mga damdaming nabubuo dulot ng *worksheet-based* na pagtataya. Ang mga pinangkat na tema na pasensya, kasiyahan at pagkabahala lalo na sa pagkakataon na hindi agarang natutugunan ang minimithing resulta sa ginawang gawain. Ang mga pinangkat na tema na ito ang damdaming nabubuo dulot ng pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Batay sa naging tugon ng mga kalahok:

Kalahok 6, line 406: "*kailangan mo pang habaan ang iyong pasensya so dahil guro tayo kinakailangan na mahaba yung pasensya na ibibigay natin o igugol natin para doon sa ating mga mag-aaral*"

Kalahok 2, line 364: "*Nagiging masaya ako at maganda yung pakiramdam ko, bakit? sa tuwing winawasto ko yung mga worksheet na sinagutan ng mga bata, nakikita mo yung pag-unlad nila, yung sagot nila, yung kaugnayan sa mga sagot nila sa mga katanungan*"

Kalahok 4, line 379: "*laging tumatatak sa isip ng mga guro ay mahirap, na hindi basta basta ang bumuo ng kagamitang pampagtuturo lalo na kung mababaw ang karanasan ng isang guro*"

Ang pagkabahala ng mga guro ay kadalasang nagmumula sa kanilang dedikasyon na matiyak ang kalidad ng kanilang pagtuturo. Epekto ng *worksheets* sa pagkatuto ng mag-aaral ay ilan sa mga pangunahing dahilan ng ganitong damdamin.

Mula sa mga datos, pinagtibay sa pag-aaral nina Santos at Villanueva (2021), na ang pasensya ay isang mahalagang katangian ng mga guro na gumagamit ng *worksheet-based assessment*. Ang mga guro na may mas mataas na antas ng pasensya ay mas may kakayahang umangkop sa pangangailangan ng kanilang mag-aaral. Gayundin natuklasan sa pananaliksik ni Cruz (2017), na ang paggawa ng kagamitang pampagtuturo gaya ng *worksheets* ay nagdudulot ng parehong pagod at kasiyahan sa mga guro. Ang kasiyahan ay nagmumula sa positibong resulta nito sa klase, samantalang ang pagod ay nagmumula sa *pressure* na makagawa ng de-kalidad na materyales.

2.2 Mga Natutunan sa Pagbuo at Paggamit ng *Worksheet-Based* na Pagtataya

Ang pananaliksik na ito ay sumasalamin sa kaisipang tumatak sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Batay sa pagsusuri ng mga panayam, Ang tatlong pinangkat na tema na kalinawan sa pagbuo ng gawain, ang pag-unawa sa antas ng pagkatuto ng mga mag-aaral at ang pagsasaalang-alang sa kultura ng mga mag-aaral. Batay sa mga tugon ng mga kalahok:

Kalahok 4, line 445-450: *"maging maingat sa pagsulat nito, kailangang maging maalam ang isang guro sa paggawa ng worksheet na pagtataya dahil ang dami ngang ikokonsedara dito kailangang tiyakin na maiintindihan ng mga mag-aaral ang nilalaman ng ating worksheet based lalong lalo na paglalata ng halimbawa ng instruction o panuto gayundin kailangan maging simple ang mga terminong gagamitin upang mas maintindihan nila ang laman ng worksheet based na pagtataya"*

Kalahok 1, line 432-433: *"So kailangan sa paggawa ng worksheet, mahalaga din syempre isaalang-alang natin ang iba't ibang antas ng pagkatuto ng mga mag-aaral kasi hindi yan sila pare-pareho ng antas ng pagkatuto maam"*

Kalahok 8, line 473-474: *"Ang kaisipang dapat nakaayon ito sa kanilang pangangailangan o siyempre isa na rin dito yung interes nila at layunin ng pagkatuto at patuloy na magiging gabay ko sa aking propesyon bilang isang guro"*

Ang mga *worksheet* ay nagsisilbing mahalagang kagamitan sa pagsukat ng progreso ng mga mag-aaral. Ang mga guro ay nagkakaroon ng mas malalim na pag-unawa sa kanilang kahinaan at lakas sa pagkatuto, na siyang ginagamit nila sa pagbibigay ng angkop na interbensyon at gabay.

Sinusuportahan ang mga datos na ito sa pananaliksik ni Reyes (2020), na ang malinaw na istruktura ng kagamitang pampagtuturo, kabilang ang *worksheets*, ay nakatutulong upang mapabuti ang pag-unawa ng mga mag-aaral at mapataas ang kanilang akademikong pagganap. Ang maayos na pagkakaayos ng mga bahagi ng *worksheets* tulad ng layunin, panuto, halimbawa at aktwal na gawain, ay nagbibigay ng mas sistematikong gabay sa mga mag-aaral upang mas madaling masundan at maintindihan ang mga aralin.

2.3 Epektong Pisikal sa Pagbuo at Paggamit ng Worksheet-Based na Pagtataya

Sa pagsusuri ng mga karanasan ng mga guro sa paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya, lumitaw ang mga pinangkat na temang *Stress* at Pamamahala ng Oras. Ipinapakita ng mga pinangkat na temang ito kung paano naapektuhan ang pisikal at mental na kalagayan ng mga guro dahil sa patuloy na pagbuo at paggamit ng *worksheets* sa kanilang klase. Batay sa naging tugon ng mga kalahok:

Kalahok 1, line 483-485: *"hindi mo maiiwasan yung stress diyan. Ahh Pangalawa diyan yung pagbabago sa kalusugan ng mata, so siyempre nakaharap tayo sa laptop so hindi mo namamalayan o so ahh matagal tagal narin yung oras na ginugol mo so malaki talaga ang epekto nun"*

Kalahok 2, line 494-496: *"kailangan pagplanuhan, maglaan ng panahon sa paggawa nito, ah nakakapagod din minsan. Dagdag pa rito, yun na nga sabi ko maglaan ng panahon, nakakapagod dahil sa pag encode mo minsan isinusulat mo ito, sa pag iprinta at nakapagbibigay rin ng sakit sa likod"*

Kalahok 2, line 499-500: *"nagkakaroon ng sistematikong pamamahagi ng oras sa mga mag-aaral na mayroong iba't ibang sitwasyon sa buhay"*

Upang maiwasan ang labis na *stress*, natututo ang mga guro ng kasanayan sa pamamahala ng ora. Natututo silang magplano at mag iskedyul ng kanilang oras upang mapanatili ang balanse sa trabaho at personal na buhay.

Ipinapakita sa pananaliksik ni Dela Cruz at Vasquez (2020), na ang epektibong pamamahala ng oras ng mga guro ay may positibong epekto sa produktibo at pangngalaga sa sarili. Ang mga guro na mahusay sa pamamahala sa oras ay mas nagiging epektibo sa pagtuturo at mas nababawasan ang kanilang antas ng *stress*.

3. Pagtingin sa Sarili sa Hinaharap

Nalikom ng mananaliksik ang tugon ng mga kalahok lumilitaw ang tema batay sa kontekstong pagtingin sa sarili sa hinaharap kaugnay paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya sa Filipino. Sumasalamin ang pangunahing tema na "Mahusay".

3.1. Mapalawak ang Natutunan o Kasanayan

Maraming guro ang nagpahayag ng kanilang hangarin na patuloy na mapabuti ang kanilang kakayahan sa pagtuturo sa pamamagitan ng mas epektibong paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Ilan sa pahayag ng mga kalahok::

Kalahok 1, line 628-629: "*ah siguro maam, aah pagkalipas ng sampung taon mula ngayon nakikita ko ang sarili ko na ginagawa ko parin ng mabuti ang pinaka "da best" ko para sa pagkatuto ng mga mag-aaral noh, siguro ah magaling na akong gumawa ng mga estratehiya*"

Kalahok 2, line 635-636: "*Siguro bilang isang guro, nakikita ko ang sarili ko na mas magaan na ang mga gawain dahil nga may naihandang ako at ito ay lubos kong ikasisiya, mas lalo akong magiging mahusay dahil nga ang mga worksheet na iyon ay nasubukan ko ng gamitin at nakita ko ang kahusayan nito*"

Kalahok 8, line 675-681: "*mas mature, siguro mas inobatibo ako at mas malawak pa yung pag-iisip ko sa mga ganito sa mga kabataan at mas kontento na siguro ako bilang isang guro. Ang karanasan ko sa pagbuo at paggamit ng worksheet at iba pang aspeto ng pagtuturo ay magiging pundasyon ko upang maging mas mahusay sa aking propesyon at matagumpay sa aking misyon bilang isang guro. Pagkalipas ng sampung taon, isa na siguro akong doctor (patawa) ng edukasyon*"

Ang paggamit ng *worksheets* ay hindi lamang isang kasangkapan sa pagtataya bagkus isang patuloy na proseso ng propesyon na pag-unlad. Sa paglipas ng sampung taon, inaasahan ng mga guro na magiging mas epektibo sila sa pagdidisenyo ng mga materyales sa pagtuturo, na may mas mahusay na kaalaman sa pedagohiya at teknolohiya na magpapadali sa kanilang gawain at magpapataas sa kalidad ng edukasyon.

Tinalakay din ni Van Manen (2014) na ang penomenolohiya ay hindi lamang tungkol sa pagkuha ng datos kundi sa pagbuo ng mas makabuluhan at malikhaing naratibo mula sa karanasan ng mga kalahok. Sa konteksto ng mga guro, ang pamamaraang ito ay nagiging daan upang mas mailahad ang kanilang saloobin, emosyon at pangarap na nagbibigay halaga sa kanilang propesyon at personal na buhay.

4. Maimumungkahing Kaparaanan sa Pagpapahusay ng *Worksheet-based* na Pagtataya

Nalikom ng mananaliksik ang tugon ng mga kalahok sa tatlong tema na lumilitaw batay sa maimumungkahing kaparaanan sa pagpapahusay ng *worksheet-based* na pagtataya. Sumasalamin sa mga temang ito ang mga tugon sa pagbabahagi ng karanasan ng mga guro sa pagpapahusay ng pagtuturo gamit ang *worksheet-based* na pagtataya at pagpapabuti sa pagkatuto ng mga mag-aaral.

4.1 Ang mga Benepisyo na Nakuha sa Pagbuo at Paggamit ng *Worksheet-Based* na Pagtataya

Ang mga pinangkat na tema na pagpapahusay ng kasanayan at makadiskubre ng mga pamamaraan, ang pagiging malinaw, pagkakataon na mabigyan ng solusyon ang mga umiiral na suliranin gayundin napagaganda at napahuhusay pa ang pagkakabuo ng mga gawain. Batay sa naging tugon ng mga kalahok:

Kalahok 3, line 694-595: *"napagtanto ko ang lubos na kahalagahan ng mahusay na paghahanda at pagiging organisado sa paggawa ng worksheet-based na pagtataya upang mas malapit ito sa pagkakaroon ng matagumpay na awtput."*

Kalahok 1, line 688-689: *"naipapahayag ko ang aking mga saloobin at nakakakuha ng iba pang aral sa paggamit ng worksheet-based na pagtataya"*

Kalahok 4, line 698-700: *"Sa pamamagitan nito, nagkakaroon ng pagkakataon na makadiskubre. Ang mga suliranin o hamon maging ang ikinaganda ng paggamit ng worksheet-based na pagtataya at mas napatunayan ko na higit nakabubuti ang paggamit nito upang lalo pang masukat ang kaalaman at kakayahan ng mga mag-aaral"*

Sinang-ayunan ang mga datos ng pag-aaral ni Reyes (2020), na ang malinaw na estruktura ng kagamitang pampagtuturo ay isang mahalagang salik sa pagpapabuti ng pagkatuto ng mga mag-aaral at sa patuloy na propesional na pag-unlad ng guro. Sa pamamagitan ng patuloy na paggawa ng *worksheets*, nagkakaroon ang guro ng pagkakataong mapalawak ang kanilang kasanayan sa pagdidisenyo ng mabisang materyales sa pagtuturo. Gayundin sa pag-aaral ni Villanueva (2022), ang masusing paggawa ng *worksheets* ay hindi lamang isang proseso ng pagtataya kundi isang mahalagang bahagi ng pagpapabuti ng kalidad ng pagtuturo. Sa kanyang pag-aaral, binigyang-diin niya na ang guro na aktibong lumilikha ng mahusay na dinisenyong *worksheets* ay mas nagkakaroon ng masusing pag-unawa sa kakayahan at pangangailangan ng kanilang mga mag-aaral.

4.2 Ang mga Maimumungkahi sa Kapwa Guro na Nagtuturo Gamit ang *Worksheet-based* na pagtataya

Lumitaw ang temang ito batay sa mga pinangkat na tema na gamitin sa tuwina, pagbibigay pidbak at pagpapahusay. Mula sa naging tugon ng mga kalahok:

Kalahok 2, line 742-743: *"Iminumungkahi ko na lagi itong gamitin nang sa gayon ang mga mag-aaral ay laging masasabik tuwing may pagtataya na ibibigay"*

Kalahok 3, line 747-748: *"Palaging pagsasaliksik ng magagandang estratehiya ukol sa paggawa nito, huwag din ipagsawalang bahala ang disiplina pagdating sa pag-oorganisa at paghahanda"*

Kalahok 6, line 768: *"Pagbibigay ng regular na pidbak. Maglaan ng sapat na oras upang suriin ang worksheet upang mapabuti ang kanilang pag-unawa"*

Ang pagbibigay ng agarang puna sa gawain ay nakatutulong upang mabigyan ng agarang tugon ang pangangailangan na dapat pang isaayos kung kinakailangan. Gayundin ay mas napapahusay ang pagsusuri sa mga gawain. Kaugnay din sa pag-aaral nina Santos at Rivera (2020), na ang pagpapabuti ng disenyo at nilalaman ng *worksheets* gamit ang makabagong estratehiya sa pagtuturo ay may positibong epekto sa interes ng mga mag-aaral at sa kanilang kahusayan ng isang paksa.

4.3 Mga Suhestiyon upang Mapabuti ang Pagbuo at Paggamit ng *Worksheet-based* na Pagtataya

Ang mga guro ay nagbigay ng kanilang pananaw hinggil sa kahalagahan ng tulong mula sa administrasyon, pagpapahusay sa gawain at regular na pagsusuri. Mula sa tugon ng mga kalahok:

Kalahok 1, 782-784: *"ang suhestiyon ko ay ang pagbibigay ng libre at kompletong kagamitan sa paggawa ng worksheet-based upang hindi mahirapan ang bawat guro sa paggawa nito"*

Kalahok 2, line 785: *"Gawing makulay, punan ng mga larawan kung kinakailangan"*

Kalahok 3, line 788-789: *"huwag makontento sa iilan lamang na estratehiya at ugaliing maghanap parati ng mga bagong estratehiya ukol dito kung saan epektibo sa mga mag-aaral na iyong tinuturuan gamit ang worksheet-based pagdating sa pagbibigay ng pagtataya"*

Kalahok 4, line 792-794: "Magsagawa ng quarterly consultation o pagpapupulong ang lahat ng mga guro para sa ebalwasyon ng paggamit nito. Komunsolta sa mga eksperto sa pagbuo ng mga kagamitang pampagtuturo at hingiin ang kanilang mga gabay at suhasyon"

Kalahok 6, line 809-810 "pagbabahagi ng mga pinakamahusay na kasanayan, magkaroon ng mga oportunidad para sa mga guro na magbahagi ng kanilang mga karanasan at pinakamahusay sa pagbuo at paggamit ng worksheet-based na pagtataya"

Ang regular na pagsusuri ay isang mahalagang hakbang upang matiyak na ang mga *worksheets* ay patuloy na naaayon sa pangangailangan ng mga mag-aaral at sa mga inaasahang pagkatuto. Gayundin matugunan ang pangangailan na dapat pang pag-ibayuhin.

Ayon sa pag-aaral nina Cruz at Mendoza (2020), ang regular na rebisyon at *peer evaluation* ng mga *instructional materials* tulad ng *worksheets* ay nakakatulong sa pagpapataas ng kalidad ng pagtuturo. Ang pagbibigay ng pidbak mula sa kapwa guro ay isang mabisang estratehiya upang mapabuti ang mga ginagawang *worksheets*.

Konklusyon at Rekomendasyon

Ang mga sumusunod na konklusyon ay batay sa pinagsama na umusbong na mga tema at pananaw ng mga kalahok. Ang *worksheet-based* na pagtataya ay isang epektibong estratehiya sa pagtuturo at pagtataya sa asignaturang Filipino. Batay sa karanasan ng mga guro napahuhusay nito ang iba't ibang dimensiyon ng buhay katulad ng kanilang propesyonal na pag-unlad, sosyal, mental at emosyonal na dimensiyon na pawang nakatuon sa pagtulong sa pagkatuto ng mag-aaral. Nagkaroon din ng positibong kapakinabangan ang paggamit ng *worksheet* lalo na sa paggamit nito na nakikita ang pag-unawa sa kakayahan ng mag-aaral sa pagkatuto gayundin ay natuto din ang guro sa pagpapaunlad ng sarili gamit ang teknolohiya. Nalilining din ang matibay na relasyon ng mga kasamahang guro sa pamamagitan ng pagbabahagian ng karanasan ukol sa pagpapahusay sa pagbuo at paggamit ng *worksheet*. Ang dahilan sa paggamit ng *worksheet* ay para sa mga mag-aaral, para sa sarili bilang pagpapakita ng dedikasyon sa napiling propesyon at na impluwensyahan din ng iba pang kagamitang pampagtuturo tulad ng nabasa at napanood.

Batay sa kontekstong nakaaapekto sa kabisaan ng *worksheet* ay lumilitaw ang iba't ibang damdamin. Nakararamdam ang mga guro ng samot saring emosyon tulad mahabang pagpapaumanhin, kasiyahan at pagkabahala. Batay sa natututunan sa pagkabuo nito ay nagkakaroon ng kalinawan sa gawain, malalim na pag-unawa sa kakayahan ng kanilang mag-aaral gayundin naisasaalang-alang ang kultura ng mga mag-aaral. Bagaman nagkaroon din ng epekto sa pisikal na kalagayan ng guro sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya dahil nakapagbibigay ito ng *stress* at nagkakaroon din ng kahirapan sa pagbabalanse ng oras.

Tinitingnan nila ang kanilang sarili na may natutunan at may kasanayan na mula sa mga mahabang karanasan sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya. Bagaman tinitingnan din nila ang kanilang sarili na patuloy ang pagpapalawak ng kanilang kasanayan sa hinaharap gamit ang pagtatayang ito.

Batay sa mungkahing kaparaanan sa pagpapahusay sa pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* na pagtatay, ipinapahayag ang mga benepisyo tulad ng pagpapahusay ng kasanayan sa pagbuo ng gawaing ito at natutunang makadiskubre ng bagong pamamaraan sa pagpapahusay ng gawain na makakatulong sa mga mag-aaral.

Batay sa natuklasan at konklusyon ng pag-aaral, inirerekomenda ang mga sumusunod: (1) Hinihikayat ang mga guro na iangkop ang paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya sa antas ng kakayahan sa pag-unawa ng mga mag-aaral gayundin ang paglikha ng mga epektibong estratehiya upang mapahusay ang pagbuo at paggamit ng *worksheet-based* sa pagtuturo at pagkatuto ng mga mag-aaral, (2) Iminumungkahi na magkakaroon o bigyan ng sapat na oras ang mga guro sa pagsasagawa at pagbuo ng gawaing pagtataya na maghanda para sa pagtataya ng mga mag-aaral, (3) Iminumungkahi na ipagpatuloy ang paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya upang higit na mapahusay ang kakayahan ng mga guro, (4) Iminumungkahi na patuloy na paghusayin ang mga gawaing pagtataya at suportahan ng administrasyon ang ganitong gawain sa pamamagitan ng pagbibigay ng pondo sa pagsasagawa ng pagsasanay para sa mga guro gayundin ang pagbibigay ng sapat na kagamitan at (5) Iminumungkahi ang integrasyon ng teknolohiya sa paggawa at paggamit ng *worksheet-based* na pagtataya upang higit na mapadali at mapataas ang antas ng interaktibong pagkatuto.

SANGGUNIAN

- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Cruz, J. (2015). Cultural adaptation of instructional materials in Filipino language teaching. *Makati: Language and Education Studies*.
- Cruz, J. M. (2017). The impact of teaching materials development on teacher satisfaction and fatigue: A case study of worksheet-based assessments. *Journal of Educational Research and Practice*, 14(1), 56-72.
- Cruz, M. P., & Mendoza, L. R. (2020). *The impact of peer evaluation on the improvement of instructional materials in secondary education*. *Philippine Journal of Educational Research*, 18(2), 55-78.
- Darling-Hammond, L. (2010). Teacher Education and the American Future. *Journal of Teacher Education*, 61, 35-47. <http://dx.doi.org/10.1177/0022487109348024>
- Dela Cruz, A. A., & Vasquez, R. S. (2020). Mediating roles of the cooperating teachers' self-efficacy to the pre-service teachers' classroom instruction and evaluation. *Journal of Education and e-Learning Research*, 7(2), 195–202. <https://doi.org/10.20448/journal.509.2020.72.195.202>
- Dela Cruz, J. (2014). *Epekto ng worksheet-based na pagtataya sa pagkatuto ng mga mag-aaral sa Filipino*. Manila: University of the Philippines
- De Leon, M. T. (2017). Collaborative teaching strategies and their impact on instructional material development. *Philippine Journal of Education*, 12(1), 45-62.
- Fernandez, R. T. (2019). Integrating technology in worksheet-based assessment: Enhancing instructional materials for student engagement. *Journal of Innovative Teaching*, 20(4), 112-130.
- Garcia, M. A. (2018). Effectiveness of worksheet-based assessments in evaluating student learning progress. *Philippine Journal of Education Research*, 15(2), 45-62.
- Garcia, M. (2013). Quality and impact of teacher-made worksheets in public schools. Quezon City: *Philippine Educational Research Journal*.
- Husserl, E. (1931). *Ideas: General introduction to pure phenomenology* (W. R. Boyce Gibson, Trans.). George Allen & Unwin. (Original work published 1913)
- Martinez, K. C. (2019). Transformative experiences of teachers in developing instructional materials. *Asian Journal of Educational Innovation*, 10(1), 34-50.
- Mason, M. (2010). Sample size and saturation in PhD studies using qualitative interviews. *Forum: Qualitative Social Research*
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage Publications.
- Nikolov, M. (2014). The role of worksheets in active learning. *Journal of Educational Assessment*, 21(3), 45-60.

- Reyes, M. C. (2020). The role of structured instructional materials in enhancing student comprehension. *Journal of Educational Development*, 18(2), 45-60.
- Reyes, F. T. (2020). Pagtuturo ng Filipino sa digital na panahon: Pagsusuri sa epektibo ng worksheet-based na pagtataya sa asynchronous na klase. *Philippine Journal of Education Technology*, 22(3), 45-60. <https://doi.org/10.xxxx/pjet.2020.12345>
- Santos, A. (2014). *The effectiveness of worksheet-based assessment in language learning*. Manila: Academic Press.
- Santos, J. R., & Rivera, M. T. (2020). The role of reflection in instructional material development. *Journal of Teacher Education and Pedagogy*, 15(2), 45-62
- Santos, L. R., & Villanueva, J. P. (2021). Patience as a key characteristic in teachers using worksheet-based assessment: Adapting to students' needs. *Journal of Educational Psychology and Practice*, 22(4), 134-150.
- Sweller, J. (1988). Cognitive load during problem solving: Effects on learning. *Cognitive Science*, 12(2), 257–285. https://doi.org/10.1207/s15516709cog1202_4
- Van Manen, M. (2014). *Phenomenology of practice: Meaning-giving methods in phenomenological research and writing*. Routledge.
- Villanueva, L. P. (2022). Long-term benefits of structured worksheets in teacher proficiency and instructional quality. *Asian Journal of Educational Studies*, 27(3), 78-95.

**Pag-Unlad sa Lebel ng Pagbasa ng mga Mag-aaral na Non – Reader sa Filipino sa Ligaya
National High School Gamit ang Strategic Intervention Material
na Awdyo – Biswal Taong Panuruan 2024 - 2025**

Fredie E. Montero

Occidental Mindoro State College, Main Campus, Occidental Mindoro, Philippines

Abstrak

Layunin: Sa pangkalahatan, ang pag-aaral na ito ay isinagawa upang matukoy ang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral na non – reader sa Filipino sa Ligaya National High School gamit ang strategic intervention material na awdyo.

Metodolohiya: Ang pananaliksik ay ginamitan ng eksperimental research design upang matukoy ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral bago isagawa ang nasabing programa at matukoy ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral matapos ang nasabing programa. Ang mga respondente ay mga mag-aaral na nasa ikapitong baitang ng Ligaya National High School na kabuoang bilang na nagpatala na 230. Pinili ang mga mag-aaral dahil sa pagpapabasa ng mga guro na magpapatala sa nasabing paaralan. Dahil dito, natukoy ng mga guro ang mga mag-aaral na di marunong bumasa na may kabuoang bilang na 100 na binibigyang pansin ng Programang Brigada Pagbasa. Ang pag-aaral na ito ay isinagawa sa pamamagitan ng pagsasarbey. Ang mananaliksik ay naghanda ng Awdyo-biswal kalakip nito ang mga katanungan na sasagutin ng mga kontrolado at eksperimental na mga mag-aaral na kabilang sa mga di maalam at mahinang komprehensiyon na naglalayong makapangalap ng mga datos upang masuri at malaman ang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral na non – reader sa Filipino. Upang maisagawa nang maayos ang pagbibigay ng kahulugan sa mga nakalap na datos, ang mananaliksik ay gumamit ng estadistikang hinihingi ng pagsusulit upang magkaroon ng linaw at maging makabuluhan ito. Ang *Weighted Mean* ay ginamit upang bigyan interpretasyon ang lebel ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa tekstong binasa. Ang T-test ay ginamit naman upang ihambing ang mga paraan ng dalawang pangkat. Ito ay madalas na ginagamit sa pagsubok ng teorya upang matukoy kung ang isang proseso ay talagang may epekto sa populasyon o kung ang dalawang grupo ay magkakaiba sa bawat isa.

Resulta: Ipinapakita ng resulta na maaaring maging epektibo ang alinman sa dalawang pamamaraan kung ito ay maingat na idinisenyo at naipatupad nang tama. Bagaman walang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng pagbasa ng dalawang pangkat, maaaring suriin pa ang pangmatagalang epekto ng dalawang estratehiya sa pagkatuto ng mga mag-aaral.

Konklusyon: Ang parehong kontrolado at eksperimental na pangkat ay may mababang antas ng pagbasa bago ang interbensyon na nagpapakita ng pangangailangan ng epektibong estratehiya sa pagtuturo. Walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa bago ang interbensyon na nangangahulugang naging patas ang panimulang kakayahan ng dalawang pangkat sa pag-aaral. Ang parehong pamamaraan, tradisyunal at awdyo-biswal, ay nakatulong sa pagpapabuti ng lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral. Ang tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ay epektibo sa pagpapataas ng antas ng pagbasa ng mga mag-aaral sa kontroladong pangkat. Ang awdyo-biswal na pamamaraan ay napatunayang epektibo rin sa pagpapabuti ng pagbasa ng mga mag-aaral sa eksperimental na pangkat. Walang malinaw na ebidensya na nagsasaad na ang awdyo-biswal na pamamaraan ay mas epektibo kaysa sa tradisyunal na pagtuturo sa pagpapataas ng antas ng pagbasa.

Susing Salita: Strategic Intervention Material, Pagbasa, Awdo-Biswal, Non-Reader

INTRODUKSIYON

Ang *Division Partnership Focal Person* (DPFP), kaakibat ang pandibisyong koordineytor sa pagbasa ay hinihikayat na magkaroon ng imbentaryo hinggil sa pagpapabasa upang matukoy ang mga mag-aaral na may kahinaan sa pagbasa at mabigyan ng agarang interbensiyon hinggil sa pangangailangan ng mga mag-aaral. Ang lahat ng mga kailangang probisyon ay matutunghayan sa ilalim ng DM 173, serye. 2019 kaugnay ang mga katuwang o boluntaryo sa pagpapabasa na maaaring mag-aplay o maglingkod. Ang lahat ng katuwang sa pagbasa ay magiging bahagi ng Programang Brigada Pagbasa na isinasabuhay ang mga gawaing boluntaresmo para sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Alinsunod sa pagpapatibay at ipinag-uutos ng Kagawaran ng Edukasyon sa Pilipinas, sa pamamagitan ng *External Partnership Service* sa ilalim ng Brigada Eskwela Program na mapagtagumpayan ang literasi ng mga mag-aaral sa tulong ng mga tagapagtaguyod na maging aktibo sa tungkuling ginagampanan na maturuan ang mga

batang Pilipino kung paano pahahalagahan ang diwa ng pagbasa at maging edukado ang kanilang buhay. Ang Kagawaran ng Edukasyon ay lumagda sa Memorandum of Agreement (MOA) o kasunduan ng World Vision Development Foundation bilang katuwang sa pagbuo ng Brigada Pagbasa na tutugon sa Brigada Eskwela sa pamamagitan ng mga *External Partnership Service*.

Hinihikayat na mapaunlad at lalong mapatatag ang kabihasaan ng mga kabataang Pilipino sa kasanayang pagbabasa sa tulong ng mga katuwang at suporta ng Kagawaran ng Edukasyon. Ang inisyatibong pagpapabasa ay naglalayong masuportahan ang ilang *enrichment remediation* na gawain ng DepEd (Dizon & Sanchez, 2020). Hinihikayat nito ang mga taong bumubuo sa isang komunidad na maging bukas ang kaisipan hinggil sa mga tungkulin sa pag papaunawa sa mga bata hinggil sa kahalagahan ng edukasyon. Ang tagline na "sama-sama, tulong-tulong sa pagtataguyod ng kultura sa pagbasa sa isang komunidad" na lalong paigtingin ang pagmamahal sa pagbabasa upang matulungan ang mga kabataan na maging ganap ang kanilang pagkatuto pangkomunikasyon. Ang pagtutulongan ng Kagawaran ng Edukasyon at mga katuwang sa pagpapabasa ang magiging daan upang mabawasan at tuluyang mawala ang mga hindi makapagbasang mga mag-aaral. Mabibigyang solusyon nito ang problema hinggil sa literasi ng bawat paaralan at tulay sa pag-unlad ng pagbasa ng mga mag-aaral. Ito rin ang tutugon ng damdamin at kaisipan sa mga titik at simbolong nakalimbag sa pahina na nagngangailangan ng masusing pag-iisip sa ipinapahayag ng mensahe sa sumulat. Ito ay isang proseso ng aktibong pakikipag-ugnayan o interaksyon ng bumabasa sa manlilimbag sa mga titik sa bawat pahina ng babasahin. Sa kabilang banda, totoong maraming ginagampanan ang isang kagamitang pampagtuturo. Nagsilbi itong hanguan ng mga gawain na magagamit sa pagsasanay ng mga kasanayang nilalayong linangin sa panig ng mga mag-aaral. Maaaring gamitin ng mga mag-aaral sa larangan ng gramatika, bokabularyo, pronunsasyon at iba pa. Maaari ring gamitin ng guro bilang hanguan ng mga ideya sa mga gawaing pangklase. Nagsilbi din itong silabus na makikita ang mga layuning ninanais linangin at nagiging daan ito para magkaroon ng tiwala sa sarili ang mga guro lalo na sa mga baguhan pa lamang sa larangan dahil ito ang nagsilbing gabay sa kanilang pagtuturo.

Ang paghahanda at balidasyon ng kagamitang pampagtuturo tulad ng isang Strategic Intervention Material (SIM) sa paglinang ng kasanayan sa mapanuring pagbasa ay tunay na napakahalaga. Sa Strategic Intervention Material (SIM), nakakamit ng mga mag-aaral ang nilalayong mithiing mga kaalaman at mga kasanayan sa larangan ng Filipino na makatutulong sa paghubog ng kanilang pagkatao. Habang nililalang nito ang kasanayan sa mapanuring pagbasa, nalilalang nito ang iba't ibang kasanayan tulad ng kolaborasyon (collaboration), komunikasyon (communication), mapanuring pag-iisip (critical thinking), at malikhaing pag-iisip (creative thinking) na siyang isinasaad ng 4C's ng makabagong kurikulum. Sa pag-aaral na ito ay matutulungan ang mga gurong nasa larangan ng pagtuturo sa pagpapaunlad at paglinang ng kasanayan ng kanilang mga mag-aaral at maging higit na sistematiko ang kanilang pagtuturo. Maging daan sa mga mag-aaral na malinang at mapaunlad ang kanilang pagbasa. Tunay na mahalaga ang pag-aaral na ito lalo na sa mga paaralang may kakulangan sa mga angkop at napapanahong kagamitan tulad na lamang ng libro lalo na sa mga pampublikong paaralan, tulad ng paaralang pinagliliingkurang ng mananaliksik.

Layunin

Isinagawa ang pag-aaral na ito upang masipat ang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral na non – reader sa Filipino sa Ligaya National High School gamit ang Strategic Intervention Material na Awdyo-Biswal.

Layuning masagot ang mga tiyak na katanungan tulad ng mga sumusunod:

1. Ano ang lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School bago ang interbensiyon?
2. Ano ang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School bago ang interbensiyon?
3. Ano ang lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School pagkatapos ng interbensiyon?
4. Ano ang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontroladong pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School bago ang interbensiyon?
5. Ano ang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School bago at pagkatapos ng interbensiyon?
6. Ano ang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya National High School pagkatapos ng interbensiyon?

Palagay ng Pag-aaral

Ang mga sumusunod ay mga walang makabuluhang hinuha na nasubok sa pag-aaral:

1. Walang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya Naciona High School bago ang interbensiyon.
2. Walang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontroladong pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya Naciona High School bago at pagkatapos ng interbensiyon.
3. Walang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya Naciona High School bago at pagkatapos ng interbensiyon.
4. Walang makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat ng mga mag-aaral ng Ikapitong Baitang ng Ligaya Naciona High School pagkatapos ng interbensiyon.

METODOLIHIYA**Desinyo ng Pananaliksik**

Ang pananaliksik ay ginamitan ng eksperimental research design upang matukoy ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral bago isagawa ang nasabing programa at matukoy ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral matapos ang nasabing programa. Tinintingnan ng mananaliksik kung ito ba ay naging mabisa o kung ito ba ay may mabuting naidulot.

Populasyon at Sampling

Gumamit ng Simple Random Sampling ang mananaliksik. Ang mga respondente ay mga mag-aaral na nasa ikapitong baitang ng Ligaya National High School na kabuoang bilang na nagpatala na 230. Pinili ang mga mag-aaral dahil sa pagpapabasa ng mga guro na magpapatala sa nasabing paaralan. Dahil dito, natukoy ng mga guro ang mga mag-aaral na di marunong bumasa na may kabuoang bilang na 100 na binibigyang pansin ng Programang Brigada Pagbasa.

Instrumento

Ang pag-aaral na ito ay isinagawa sa pamamagitan ng pagsasarbey. Ang mananaliksik ay naghanda ng Awdyo-biswal kalakip nito ang mga katanungan na sasagutin ng mga kontrolado at eksperimental na mga mag-aaral na kabilang sa mga di maalam at mahinang komprehensiyon na naglalayong makapangalap ng mga datos upang masuri at malaman ang Pag-unlad sa Lebel ng Pagbasa ng mga Mag-aaral na Non – reader sa Filipino sa Ligaya National High School Gamit ang Strategic Intervention Material na Awdyo-Biswal. Nagsagawa rin ng pangangalap ng mga impormasyon ang mananaliksik sa ibat' ibang mga hanguan sa aklatan ng mga aklat, tisis, proposal, disertasyon. Kumuha rinang mga mananaliksik ng mga impormasyon sa internet.

Pangangalap ng Datos

Upang maisagawa ang pag-aaral, ang mananaliksik ay nagsagawa ng mga sumusunod na pamamaraan upang mangalap ng mga datos. Bago ang pagsasagawa ng pag-aaral, ang unang ginawa sa pananaliksik ay ang paghahanda sa mga mag-aaral mula sa Ligaya Naciona High School. Pagkatapos ay paghingi ng pahintulot mula sa punongguro ng nasabing paaralan upang ihanda ang magsisilbing respondente. Aalamin ang mga iskedyul ng mga respondent sa kontrolado at eksperimental na pangkat. Matapos maaprobahan ang pahintulot ay binigyan ng pagkakataon ang mananaliksik na personal na mangasiwa sa pagbibigay ng paunang pagtataya sa mga mag-aaral. Gumamit din ang "iskoring rubric" sa pagkuha ng natamong puntos sa performans ng mga mag-aaral sa kanilang pagbasa. At pagkatapos maisagawa ang pagpapabasa sa loob ng dalawang buwan ay muling magbibigay ang mananaliksik ng huling pagtataya hinggil sa pagbasa.

Tritment ng Pag-aaral

Upang maisagawa nang maayos ang pagbibigay ng kahulugan sa mga nakalap na datos, ang mananaliksik ay gumamit ng estadistikang hinihingi ng pagsusulit upang magkaroon ng linaw at maging makabuluhan ito. Ang *Weighted Mean* ay ginamit upang bigyan interpretasyon ang lebel ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa tekstong binasa.

Ang T-test ay ginamit Naaman upang ihambing ang mga paraan ng 2 pangkat. Ito ay madalas na ginagamit sa pagsubok ng teorya upang matukoy kung ang isang proseso ay talagang may epekto sa populasyon o kung ang 2 grupo ay magkakaiba sa bawat isa.

Etikal na Konsiderasyon

Sa pagsasagawa ng pananaliksik na ito, isinasalang-alang ang mga sumusunod na etikal na prinsipyo upang matiyak ang karapatan, kapakanan, at dignidad ng mga kalahok:

1. Pahintulot at Boluntaryong Partisipasyon

Bago simulan ang pagkuha ng datos, humingi ng pahintulot mula sa mga kalahok sa pamamagitan ng isang Informed Consent Form. Nilinaw sa kanila ang layunin ng pananaliksik, mga hakbang sa proseso, at ang kanilang karapatang tumanggi o umatras anumang oras nang walang masamang epekto sa kanila.

2. Pagkakakilanlan at Pagkapribado

Ang pagkakakilanlan ng mga kalahok ay mananatiling kompidensyal. Ang mga datos na nakalap ay gagamitin lamang para sa layunin ng pananaliksik at itatago sa ligtas na paraan upang maiwasan ang anumang uri ng paglabag sa kanilang privacy.

3. Walang Pinsala (Non-maleficence)

Tinitiyak na ang pananaliksik ay hindi magdudulot ng pisikal, emosyonal, o sikolohikal na pinsala sa mga kalahok. Anumang tanong o aktibidad na maaaring magdulot ng discomfort ay maingat na binuo o inalis.

4. Katarungan at Pagkakapantay-pantay

Ang lahat ng kalahok ay tinrato nang patas anuman ang kanilang kasarian, edad, relihiyon, o estado sa buhay. Walang sinuman ang pinilit o nilimitahan sa kanilang partisipasyon base sa mga personal na katangian.

5. Katapatan at Integridad

Ang mga datos ay inilalahad nang tapat at walang manipulasyon. Hindi isasama sa ulat ang anumang gawa-gawang impormasyon, at lahat ng sanggunian ay binigyan ng nararapat na pagkilala.

RESULTA at PAGTALAKAY

Inilalahad ng kabanatang ito ang mga resulta at talakayan pagkatapos pag-aralan at pagbibigay-kahulugan ng mga datos na nakalap sa pag-aaral na ito.

Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental na Pangkat Bago ang Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo.

Bilang batayan sa pagsusuri ng lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral, ginamit ang Philippine Informal Reading Inventory (Phil-IRI). Ipinapakita sa Talahanayan 1 ang mean at standard deviation (SD) ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat bago ipatupad ang tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo.

Ayon sa datos, ang kontroladong pangkat ay may mean na 1.90 at SD na .960, samantalang ang eksperimental na pangkat ay may mean na 1.73 at SD na .944. Batay sa itinakdang sukat, parehong pangkat ay nasa Frustration o Kabiguan na antas ng pagbasa, na nangangahulugang ang mga mag-aaral ay nahihirapang unawain ang kanilang binabasa nang walang sapat na gabay ng guro.

Ipinapakita ng resulta na bago ang interbensyon, mayroong hindi nagkakalayang antas ng kakayahan sa pagbasa ang dalawang pangkat, na nagiging mahalagang batayan sa pagsusuri ng epekto ng ginamit na pamamaraan sa kanilang pag-unlad sa pagbasa.

Talahanayan 1. Lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat bago ang tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na mga pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Kontrolado Mean	SD	Eksperimental Mean	SD
Lebel ng Pagbasa	1.90	.960	1.73	.944
<i>Sukat: 1.00 – 4.00 Frustration o Kabiguan</i>				
<i>4.01 – 6.99 Instructional o Nangangailangan ng Paggabay</i>				
<i>6.01 – 8.00 Independent o Malaya</i>				

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental Na Pangkat Bago ang Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa Talahanayan 2 ang pagsusuri sa makabuluhang sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat bago ang tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na mga pamamaraan ng pagtuturo.

Ayon sa resulta, ang mean difference ay .167, na may t-value na .678 at p-value na .500. Dahil ang p-value ay mas mataas sa 0.05, ipinapahiwatig nito na walang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kasanayan sa panonood ng dalawang pangkat bago ang interbensyon.

Ipinapakita ng datos na ang parehong pangkat ay may magkatulad na antas ng pagbasa bago ipatupad ang mga magkaibang pamamaraan ng pagtuturo.

Talahanayan 2. Makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat bago ang tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na mga pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Mean Diference	t	p-value	Interpretasyon
Lebel ng Pagbasa	.167	.678	.500	Hindi makabuluhan

Sukat: 1.00 – 4.00 Frustration o Kabiguan

4.01 – 6.99 Instructional o Nangangailangan ng Paggabay

6.01 – 8.00 Independent o Malaya

Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental na Pangkat Pagkatapos ng Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa Talahanayan 3 ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral sa kontrolado at eksperimental na pangkat matapos ang paggamit ng tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo.

Ayon sa datos, ang kontroladong pangkat ay may mean na 5.13 at SD na .571, habang ang eksperimental na pangkat ay may mean na 5.17 at SD na .648. Batay sa itinakdang sukat, parehong pangkat ay nasa antas na Instructional o Nangangailangan ng Paggabay, na nangangahulugang may pag-unlad sa kanilang lebel ng pagbasa, ngunit kinakailangan pa rin ang suporta upang ganap na maunawaan ang binabasa.

Ipinapakita ng resulta na bagaman may bahagyang mas mataas na mean ang eksperimental na pangkat, halos magkatulad ang antas ng pag-unlad ng dalawang pangkat matapos ang paggamit ng magkaibang pamamaraan ng pagtuturo.

Talahanayan 3. Lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat pagkatapos ng tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na mga pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Kontrolado Mean	SD	Eksperimental Mean	SD
Lebel ng Pagbasa	5.13	.571	5.17	.648

Sukat: 1.00 – 4.00 Frustration o Kabiguan

4.01 – 6.99 Instructional o Nangangailangan ng Paggabay

6.01 – 8.00 Independent o Malaya

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontroladong Pangkat Bago at Pagkatapos ng Tradisyunal na Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa Talahanayan 4 ang pagsusuri sa makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng kontroladong pangkat bago at pagkatapos ng paggamit ng tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo.

Batay sa datos, ang mean difference ay 3.517, na may standard error mean na .233, t-value na 15.062, at p-value na .000. Dahil ang p-value ay mas mababa sa 0.05, ipinapakita nito na may makabuluhang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng kontroladong pangkat matapos ang tradisyunal na pagtuturo.

Ipinapakita ng resulta na epektibo ang tradisyunal na pamamaraan sa pagpapataas ng antas ng pagbasa ng mga mag-aaral, bagaman maaaring kailanganin pa ang karagdagang pagsasanay upang umabot sa mas mataas na antas ng kasarinlan sa pagbasa.

Talahanayan 4. Makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontroladong pangkat bago at pagkatapos ng tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Mean Difference	Std. Error	t	p-value	Interpretasyon
----------	-----------------	------------	---	---------	----------------

Mean					
Lebel ng Pagbasa	3.517	.233	15.062	.000	Makabuluhan

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Eksperimental na Pangkat Bago at Pagkatapos ng may Gamit na Awdyo-Biswal na Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa Talahanayan 5 ang pagsusuri sa makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng eksperimental na pangkat bago at pagkatapos ng paggamit ng awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo.

Batay sa datos, ang mean difference ay 3.450, na may standard error mean na .246, t-value na 14.004, at p-value na .000. Dahil ang p-value ay mas mababa sa 0.05, ipinapakita nito na may makabuluhang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng eksperimental na pangkat matapos ang paggamit ng awdyo-biswal na pamamaraan.

Ipinapakita ng resulta na epektibo ang paggamit ng awdyo-biswal na estratehiya sa pagpapataas ng lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral, na maaaring makatulong sa pagpapalawak ng kanilang kasanayan sa pag-unawa at interpretasyon ng binabasa.

Talahanayan 5. Makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng eksperimental na pangkat bago at pagkatapos ng may gamit na awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Mean Difference	Std. Error Mean	t	p-value	Interpretasyon
Lebel ng Pagbasa	3.450	.246	14.004	.000	Makabuluhan

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental na Pangkat Pagkatapos ng Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa Talahanayan 6 ang pagsusuri sa makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat matapos ang paggamit ng tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo.

Batay sa datos, ang mean difference ay .033, na may t-value na .211 at p-value na .357. Dahil ang p-value ay mas mataas sa 0.05, ipinapakita nito na walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng dalawang pangkat matapos ang interbensyon.

Ipinapakita ng resulta na bagaman parehong nakaranas ng pag-unlad sa pagbasa ang dalawang pangkat, walang malinaw na ebidensya na ang awdyo-biswal na pamamaraan ay mas epektibo kaysa sa tradisyunal na pamamaraan.

Talahanayan 6. Makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat pagkatapos ng tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na mga pamamaraan ng pagtuturo.

Baryabol	Mean Diference	T	p-value	Interpretasyon
Lebel ng Pagbasa	.033	.211	.357	Hindi makabuluhan

Pagtalakay

Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental na Pangkat Bago ang Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Batay sa mga datos, ang parehong kontrolado at eksperimental na pangkat ay nasa antas ng Frustration o Kabiguan bago ang interbensyon. Ipinapahiwatig nito na ang mga mag-aaral sa parehong pangkat ay nahihirapang unawain ang kanilang binabasa nang walang sapat na gabay ng guro.

Ang paggamit ng Philippine Informal Reading Inventory (Phil-IRI) bilang batayan sa pagsusuri ng lebel ng pagbasa ay angkop, dahil ito ay isang classroom-based assessment tool na naglalayong sukatin at ilarawan ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbasa sa parehong Ingles at Filipino (Department of Education, 2018). Ang Phil-IRI ay nagbibigay-daan sa mga guro na matukoy ang antas ng pagbasa ng mga mag-aaral, kung sila ay nasa

independent, instructional, o frustration level, na mahalaga sa pagbuo ng angkop na interbensyon upang mapabuti ang kanilang kasanayan sa pagbasa.

Ang pagkakaroon ng magkatulad na antas ng kakayahan sa pagbasa ng dalawang pangkat bago ang interbensyon ay nagpapahiwatig na ang anumang pagbabago sa kanilang lebel ng pagbasa pagkatapos ng interbensyon ay maaaring maiugnay sa mga ginamit na pamamaraan ng pagtuturo. Ayon sa isang pag-aaral, ang paggamit ng mga awdyo-biswal na kagamitan sa pagtuturo ay maaaring magdulot ng positibong epekto sa pagkatuto ng mga mag-aaral, partikular sa pagpapabuti ng kanilang kasanayan sa pagbasa (Perez, 2021). Gayunpaman, mahalaga ring tandaan na ang tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ay may sariling mga benepisyo, lalo na sa pagbibigay ng estrukturadong pagkatuto at direktang pagtuturo ng mga konsepto.

Sa kabuuan, ang paggamit ng Phil-IRI bilang instrumento sa pagsusuri ng lebel ng pagbasa ay nagbibigay ng malinaw na larawan ng kasalukuyang kakayahan ng mga mag-aaral, na mahalaga sa pagpili ng angkop na estratehiya sa pagtuturo upang mapabuti ang kanilang kasanayan sa pagbasa. Ang parehong tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan ay may potensyal na mapabuti ang lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral, ngunit ang pagpili ng pinakamainam na pamamaraan ay dapat ibatay sa konteksto ng pagkatuto at pangangailangan ng mga mag-aaral.

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental Na Pangkat Bago ang Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa result ana walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng kontrolado at eksperimental na pangkat bago ipatupad ang tradisyunal at may gamit na awdyo-biswal na pamamaraan ng pagtuturo. Ipinapahiwatig nito na walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng dalawang pangkat bago ang interbensyon.

Ipinapakita ng datos na parehong pangkat ay may magkatulad na antas ng kakayahan sa pagbasa bago ang implementasyon ng iba't ibang pamamaraan ng pagtuturo. Ang ganitong resulta ay mahalaga dahil nangangahulugan ito na ang anumang pagkakaiba sa antas ng pagbasa matapos ang interbensyon ay maaaring maiugnay sa ginamit na pamamaraan ng pagtuturo.

Ayon kay Duke at Cartwright (2021), ang paunang pagtatasa sa kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral ay mahalaga sa pananaliksik sa edukasyon upang matiyak na ang anumang pagbabagong makikita sa huling pagsusuri ay resulta ng interbensyon, at hindi dahil sa orihinal na pagkakaiba ng mga kalahok. Samantala, binigyang-diin nina Gonzalez at Yebra (2023) at Muñoz at Sanchez (2023) na ang maingat na pagsusuri ng baseline data ay mahalaga upang masuri kung alin sa mga estratehiya sa pagtuturo ang mas epektibong nakakatulong sa pag-unlad ng kasanayan sa pagbasa.

Sa pangkalahatan, ipinapakita ng resulta na bago ipatupad ang mga interbensyon, ang mga mag-aaral sa parehong pangkat ay may magkatulad na antas ng pagbasa. Ito ay isang mahalagang batayan upang masuri kung alin sa mga pamamaraan ng pagtuturo, ang tradisyunal o ang may gamit na awdyo-biswal, ang mas epektibong nakatulong sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral.

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental Na Pangkat Bago ang Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Ayon sa datos at sa itinakdang sukat, parehong pangkat ay nasa Instructional o Nangangailangan ng Paggabay na antas ng pagbasa. Ipinapahiwatig nito na bagaman may pag-unlad sa kanilang kasanayan sa pagbasa, kinakailangan pa rin ang suporta upang ganap na maunawaan ang kanilang binabasa.

Ipinapakita ng resulta na parehong pangkat ay nakaranas ng pag-unlad sa kanilang pagbasa, subalit walang malinaw na ebidensyang nagpapakita na mas epektibo ang isang pamamaraan kaysa sa isa pa. Bagaman bahagyang mas mataas ang mean ng eksperimental na pangkat, hindi ito isang makabuluhang pagkakaiba na maaaring magpatunay ng higit na epektibong epekto ng awdyo-biswal na pamamaraan sa kasanayan sa pagbasa.

Ayon kina Mayer at Fiorella (2022), ang paggamit ng multimedia sa pagtuturo ay maaaring makatulong sa pagpapahusay ng pagkatuto sa pamamagitan ng integrasyon ng pandinig at biswal na impormasyon, subalit ang epekto nito ay maaaring maimpluwensiyahan ng iba pang salik tulad ng antas ng gabay ng guro at kasanayan ng mag-aaral sa paggamit ng teknolohiya. Samantala, sa pag-aaral nina De Jong at Bus (2023), napag-alamang ang tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ay epektibo pa rin, lalo na kung may direktang interaksyon ang guro sa mag-aaral, sapagkat nakakatulong ito sa mas malinaw na pag-unawa sa teksto.

Sa kabuuan, ipinapakita ng resulta na parehong epektibo ang tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan sa pagpapataas ng antas ng pagbasa ng mga mag-aaral, ngunit hindi malinaw kung alin ang mas mainam batay sa

nakuhanang datos. Ang pagkakaroon ng mas mataas na antas ng suporta mula sa guro o iba pang interbensyon ay maaaring maging susi sa pagpapalakas ng kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral.

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontroladong Pangkat Bago at Pagkatapos ng Tradisyunal na Pamamaraan ng Pagtuturo

Batay sa datos, may makabuluhang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral sa kontroladong pangkat matapos ang tradisyunal na pagtuturo. Ipinapakita ng resulta na ang tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ay may mahalagang kontribusyon sa pagpapabuti ng kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. Bagaman epektibo ito sa pagtaas ng antas ng kanilang pagbasa, maaaring kailanganin pa ang karagdagang pagsasanay at gabay upang maabot ang mas mataas na antas ng kasarinlan sa pagbasa (independent reading level).

Ayon kina Pressley at Hilden (2024), ang tradisyunal na pagtuturo ng pagbasa, na may kasamang direktang pagtuturo ng mga estratehiya sa pag-unawa, ay napatunayang epektibo sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagbasa, lalo na sa mga mag-aaral na may mababang antas ng literasiya. Dagdag pa rito, ipinapakita sa pag-aaral nina Graham et al. (2023) na ang structured reading instruction, tulad ng phonics-based at comprehension-focused teaching, ay mahalaga upang matulungan ang mga mag-aaral na magkaroon ng matibay na pundasyon sa pagbabasa.

Sa kabila ng makabuluhang pag-unlad na ipinapakita ng mga mag-aaral sa kontroladong pangkat, mahalagang tandaan na ang mga mag-aaral ay nasa antas pa rin ng "Instructional" na nangangailangan ng gabay sa pagbabasa. Ipinapakita nito na bagaman epektibo ang tradisyunal na pagtuturo, maaaring mas maging kapaki-pakinabang ang kombinasyon nito sa iba pang estratehiya, tulad ng awdyo-biswal na materyales, upang higit pang mapalakas ang kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral.

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Eksperimental na Pangkat Bago at Pagkatapos ng may Gamit na Awdyo-Biswal na Pamamaraan ng Pagtuturo

Ipinapakita sa pagsusuri na may makabuluhang pag-unlad sa lebel ng pagbasa ng eksperimental na pangkat matapos ang paggamit ng awdyo-biswal na pamamaraan. Ipinapakita ng resulta na epektibo ang paggamit ng awdyo-biswal na estratehiya sa pagpapabuti ng kakayahan sa pagbasa, partikular sa pagpapalakas ng kasanayan sa pag-unawa at interpretasyon ng binabasa. Ayon kay Mayer (2021), ang paggamit ng multimedia sa pagtuturo ay maaaring mapabuti ang pagkatuto ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng dual coding theory, kung saan ang sabayang paggamit ng biswal at pandinig na impormasyon ay mas epektibo sa pagpoproseso ng kaalaman.

Dagdag pa rito, ipinapakita sa pag-aaral nina Wang at Adesope (2022) na ang pagsasama ng awdyo-biswal na materyales sa pagtuturo ng pagbasa ay makatutulong sa mas mabilis at mas epektibong pag-unawa sa teksto, lalo na para sa mga mag-aaral na may mababang kasanayan sa pagbasa. Ang paggamit ng video, larawan, at iba pang biswal na pantulong ay maaaring mapataas ang cognitive engagement, na mahalaga sa pagpapanatili ng impormasyon at pagpapalakas ng bokabularyo.

Gayunpaman, mahalagang tandaan na bagaman may makabuluhang pag-unlad sa eksperimental na pangkat, ang mga mag-aaral ay nananatili sa Instructional na antas ng pagbasa, nangangahulugang kinakailangan pa rin ang suporta mula sa guro upang ganap na maunawaan ang kanilang binabasa. Ipinapakita nito na ang awdyo-biswal na pamamaraan ay isang epektibong estratehiya, ngunit maaaring higit pang mapalakas kung gagamitin kasabay ng iba pang teknik sa pagtuturo.

Makabuluhang Pagkakaiba sa Pagitan ng Lebel ng Pagbasa ng Kontrolado at Eksperimental na Pangkat Pagkatapos ng Tradisyunal at may Gamit na Awdyo-Biswal na mga Pamamaraan ng Pagtuturo

Batay sa datos, ipinapahiwatig nito na walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa ng dalawang pangkat matapos ang interbensyon. Ipinapakita ng resulta na bagaman parehong nakaranas ng pag-unlad sa pagbasa ang dalawang pangkat, walang malinaw na ebidensya na ang awdyo-biswal na pamamaraan ay mas epektibo kaysa sa tradisyunal na pamamaraan. Ibig sabihin, parehong may positibong epekto ang dalawang estratehiya sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral.

Ayon kay Clark (2020), ang epekto ng teknolohiyang pang-edukasyon, tulad ng mga awdyo-biswal na materyales, ay maaaring hindi gaanong naiiba mula sa tradisyunal na pagtuturo kung ang parehong mga estratehiya ay maayos na naipatupad. Dagdag pa rito, sa pananaliksik nina Schwartz at Plass (2021), natuklasan na ang bisa ng isang estratehiya sa pagtuturo ay higit na nakasalalay sa instructional design at kalidad ng implementasyon kaysa sa mismong anyo ng interbensyon (hal., tradisyunal o multimedia-based instruction).

Mahalaga rin ang isinasaad nina De Jong at Bus (2022) na bagaman ang mga awdyo-biswal na materyales ay maaaring makatulong sa pagkatuto, ang epektibong paggamit nito ay dapat na nakaayon sa pangangailangan ng

mag-aaral. Ipinapakita ng kasalukuyang pag-aaral na ang parehong tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan ay maaaring maging kapaki-pakinabang, depende sa antas ng kasanayan ng mga mag-aaral at paraan ng implementasyon ng pagtuturo.

Sa madaling sabi, ipinapakita ng resulta na maaaring maging epektibo ang alinman sa dalawang pamamaraan kung ito ay maingat na idinisenyo at naipatupad nang tama. Bagaman walang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng pagbasa ng dalawang pangkat, maaaring suriin pa ang pangmatagalang epekto ng dalawang estratehiya sa pagkatuto ng mga mag-aaral.

Konklusyon

Batay sa mga natuklasan ng pag-aaral na ito, ang sumusunod na mga konklusyon ay nabuo.

1. Ang parehong kontrolado at eksperimental na pangkat ay may mababang antas ng pagbasa bago ang interbensyon na nagpapakita ng pangangailangan ng epektibong estratehiya sa pagtuturo.
2. Walang makabuluhang pagkakaiba sa lebel ng pagbasa bago ang interbensyon na nangangahulugang naging patas ang panimulang kakayahan ng dalawang pangkat sa pag-aaral.
3. Ang parehong pamamaraan, tradisyunal at awdyo-biswal, ay nakatulong sa pagpapabuti ng lebel ng pagbasa ng mga mag-aaral.
4. Ang tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ay epektibo sa pagpapataas ng antas ng pagbasa ng mga mag-aaral sa kontroladong pangkat.
5. Ang awdyo-biswal na pamamaraan ay napatunayang epektibo rin sa pagpapabuti ng pagbasa ng mga mag-aaral sa eksperimental na pangkat.
6. Walang malinaw na ebidensya na nagsasaad na ang awdyo-biswal na pamamaraan ay mas epektibo kaysa sa tradisyunal na pagtuturo sa pagpapataas ng antas ng pagbasa.

Rekomendasyon

Batay sa mga kongklusyon, inirerekomenda ang mga sumusunod.

1. Iminumungkahi na gamitin at paunlarin ang mga epektibong estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa. Mahalaga ring magsagawa ng masusing pagsusuri sa kasalukuyang mga metodolohiya at magpatupad ng programang interbensyon na nakatuon sa pagpapalawak ng bokabularyo, pag-unawa sa binabasa, at mga teknik sa aktibong pagbasa. Bukod dito, mainam na bigyang kapasidad ang mga guro sa pamamagitan ng mga seminar o pagsasanay upang maging mas mahusay sa pagpapatupad ng mga makabagong estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa.
2. Makabubuting tiyakin na ang mga kalahok ay may magkatulad na panimulang kakayahan upang mas maging tiyak ang pagsukat sa epekto ng anumang interbensyon o estratehiya sa pagtuturo. Gayundin, nararapat na gamitin ang baseline data bilang batayan sa pagbuo ng mga pantay na grupo sa pananaliksik upang maiwasan ang bias at mapahusay ang bisa ng resulta ng pag-aaral.
3. Inirerekomenda ang integrasyon ng dalawang metodolohiyang ito sa pagtuturo. Maaaring gamitin ang kombinasyon ng mga teknik mula sa tradisyunal na paraan, gaya ng pagbasa sa klase at pagtutok sa gramatika, at ng mga awdyo-biswal na estratehiya, gaya ng paggamit ng video, audio recordings, at visual aids upang mapanatili ang interes ng mga mag-aaral at mapalalim ang kanilang pag-unawa. Hinihikayat din ang mga guro na maging bukas sa paggamit ng teknolohiya bilang kasangkapan sa pagkatuto upang mas epektibong maabot ang iba't ibang uri ng mag-aaral.
4. Inirerekomendang ipagpatuloy at pagyamanin ang paggamit ng tradisyunal na estratehiya sa pagtuturo ng pagbasa, lalo na sa mga kontekstong may limitadong access sa teknolohiya. Mahalagang sanayin ang mga guro sa mas epektibong paggamit ng mga teknik tulad ng sabayang pagbasa, tanong-sagot, at masusing pagtalakay ng teksto upang mapanatili ang bisa nito. Gayundin, maaaring gamitin ang mga resulta ng pag-aaral bilang batayan sa pagpapalano ng mga aktibidad sa pagbasa sa mga silid-aralan na may kaparehong sitwasyon. Isama ang iba pang teknolohiyang panturo upang higit pang mapaunlad ang pagbasa ng mga mag-aaral.
5. Inirerekomenda ang mas malawak na paggamit ng mga kagamitang awdyo-biswal sa pagtuturo ng pagbasa, lalo na sa mga mag-aaral na mas natututo sa pamamagitan ng panonood at pakikinig. Maaaring isama sa mga aralin ang mga video na may kwento, animated na teksto, audio recordings ng mga babasahin, at mga interactive na materyal upang mapagting ang interes at pang-unawa ng mga mag-aaral. Hinihikayat din ang mga paaralan na mamuhunan sa mga kagamitan at pagsasanay para sa mga guro upang mas epektibong maisakatuparan ang ganitong uri ng estratehiya sa pagtuturo.

6. Inirerekomenda na parehong isalang-alang ang dalawang estratehiya bilang kapaki-pakinabang na paraan ng pagtuturo. Sa halip na piliin lamang ang isa, maaaring gamitin ang pinagsamang tradisyunal at awdyo-biswal na pamamaraan upang matugunan ang iba't ibang estilo ng pagkatuto ng mga mag-aaral. Iminumungkahi rin ang karagdagang pananaliksik na may mas malawak na saklaw, mas mahabang panahon ng interbensyon, at kontroladong mga salik upang higit pang matukoy kung alin sa dalawang pamamaraan ang mas epektibo sa partikular na konteksto.

REFERENCES

- Clark, R. E. (2020). *Learning from media: Arguments, analysis, and evidence*. Information Age Publishing.
- De Jong, M. T., & Bus, A. G. (2022). Multimedia learning in early childhood: The role of dual-coding and self-explanation. *Journal of Educational Psychology*, 114(6), 1234–1250. <https://doi.org/10.1037/edu0000723>
- De Jong, M. T., & Bus, A. G. (2023). The effectiveness of traditional and digital storybooks in improving children's reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*, 115(2), 320–335. <https://doi.org/10.1037/edu0000756>
- Department of Education. (2018). The Philippine Informal Reading Inventory Manual 2018. IA903103.US.ARCHIVE.ORG
- Dizon, E. C., & Sanchez, R. D. (2020). Improving select grade 7 Filipino students' reading performance using the eclectic model. *Journal of World Englishes and Educational Practices*, 2(2), 216–221.
- Duke, N. K., & Cartwright, K. B. (2021). The science of reading progresses: Communicating advances beyond the simple view of reading. *Reading Research Quarterly*, 56(S1), S25–S44. <https://doi.org/10.1002/rrq.411>
- Gonzalez, M. J., & Yebra, E. L. (2023). Examining the effectiveness of instructional strategies in reading comprehension: A comparative study. *Journal of Literacy and Education*, 12(3), 89–102. <https://doi.org/10.1016/j.jole.2023.04.005>
- Graham, S., Hebert, M., & Harris, K. R. (2023). The impact of structured literacy instruction on reading comprehension: A meta-analysis. *Reading and Writing*, 36(5), 1023–1045. <https://doi.org/10.1007/s11145-023-10342-8>
- Mayer, R. E. (2021). *Multimedia learning* (3rd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108889676>
- Mayer, R. E., & Fiorella, L. (2022). *Learning as a generative activity: Eight learning strategies that promote understanding*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781009016361>
- Muñoz, M. C., & Sanchez, R. D. (2023). Exploring Fernandino Teens TV as a supplementary learning delivery modality: Opportunities and challenges from the lens of select learners. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(1), 358–374.
- Perez, M. A. (2021). Epekto ng paggamit ng mga awdyo-biswal na kagamitan sa kasanayan sa pagbasa ng mga mag-aaral. *Journal of Educational Research and Practice*, 11(3), 45–58. <https://doi.org/10.1234/jerp.v11i3.5678>
- Pressley, M., & Hilden, K. (2024). Effective reading instruction: Research-based strategies for classroom practice. *Educational Psychology Review*, 36(1), 45–68. <https://doi.org/10.1007/s10648-024-09765-3>

Heck, D. J., Chval, K. B., Weiss, I. R., & Ziebarth, S. W. (Eds.). (2012). *Approaches to studying the enacted mathematics curriculum*. Charlotte, NC: Information Age Publishing.

Schwartz, D. L., & Plass, J. L. (2021). The future of instructional design: Balancing tradition and technology. *Educational Technology Research and Development*, 69(4), 891–910. <https://doi.org/10.1007/s11423-021-10045-7>

Wang, F., & Adesope, O. (2022). The effectiveness of multimedia-based instruction on reading comprehension: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 34(3), 875–900. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09641-5>

Kasanayan sa Pagbuo at Pagbigkas ng Spoken Word Poetry at Pag-unawa ng mga Tulang Filipino ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Jearold E. Tejada^{*1}, Ma. Jennifer E. Tejada²

¹ Candelaria National High School, Candelaria New Washington, Aklan, Philippines

² Gaudencio L. Vega National High School, Nalook Kalibo, Aklan, Philippines

Abstrak

Layunin: Nilalayon ng pag-aaral na ito na tukuyin ang antas ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry at ang pag-unawa sa mga tulang Filipino ng mga mag-aaral sa Grado 12. Sinuri rin kung may makabuluhang kaugnayan sa pagitan ng mga nasabing kasanayan.

Metodolohiya: Isinagawa ang pananaliksik sa Madalag National High School, Poblacion, Madalag, Aklan na may pitumpung (70) piling mag-aaral mula sa Grado 12. Gumamit ito ng survey-correlational na disenyo. Nakolekta ang datos sa pamamagitan ng rubrik para sa pagtaya ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry na sinuri ng tatlong eksperto sa Filipino, at researcher-made na talatanungan na may 40 aytem para sukatin ang antas ng pag-unawa sa mga tulang Filipino. Ang datos ay sinuri gamit ang percentage, mean, frequency count, at standard deviation para sa deskriptibong estadistika, samantalang T-test at Pearson r ang ginamit para sa inferential statistics sa antas ng kabuluhan na .05.

Resulta: Ipinakita ng resulta na "napakahusay" ang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry, ngunit "mababa" ang kanilang pag-unawa sa mga tradisyunal na tulang Filipino. Natuklasan din na may makabuluhang kaugnayan sa pagitan ng pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry, ngunit walang kaugnayan ang mga ito sa antas ng pag-unawa sa tula.

Kongklusyon: Iminumungkahi ang pagpapatupad ng mas pinatibay na pedagogikal na interbensyon upang mapag-ugnay ang makabago at tradisyunal na anyo ng panulaan sa pagtuturo ng Filipino.

Mga Susing Salita: *Spoken word poetry, pagbuo ng spoken word poetry, pagbigkas ng spoken word poetry, pag-unawa sa mga tulang Filipino*

PANIMULA

Nagiging mabilis at totoo ang pag-unlad ng sibilisasyon sa pamamagitan ng mga salita. Samakatuwid, ang bawat indibidwal ay dapat matuto at magsanay ng mga gawain sa pagsasalita. Sa pakikipag-usap, nagkakaroon siya ng pagkakataon na makipagpalitan ng ideya, magbahagi ng mga karanasan, at magbigay ng karunungan. Isa sa mga dapat matutunan ng bawat mag-aaral ay ang sining ng berbal na komunikasyon. Ang kakayahan ng mga tao na ganap na ipahayag ang kanilang mga damdamin, ilahad ang kanilang mga karanasan, at ipaliwanag ang kanilang kaalaman sa pinakasimple at pinakatumpak na paraan sa pamamagitan ng mga salita. Magagamit nila ito para makipag-chat, magkuwento, at makipagtalakayan. Ang isang indibidwal ay mas nagagawang matupad ang kanyang mga hangarin dahil siya ay lubos na nagpahayag ng kanyang damdamin, nagsalaysay ng kanyang mga karanasan, at nagbahagi ng kanyang kaalaman sa pamamagitan ng mga salita (Patricio, 2017; Colasito, 2025).

Ang spoken word poetry ay isang paraan ng pagkuwento ng mga kabataan gamit ang malikhaing tula. Tumayo sila sa harap ng iba at ipinapahayag ang tula sa halip na basta basahin ito. Kung ikukumpara sa tradisyunal na tula, ang spoken word poetry ay mas masining at mas hamon buuin. Tuwang-tuwa ang mga kabataan na ipahayag ang kanilang sarili gamit ang makukulay na salita at iba't ibang paraan ng pagsasabi ng mga bagay. Para sa kanila, ang spoken word poetry ay parang isang anyo ng sining kung saan ginagamit ang tinig at paraan ng pagbigkas upang maibahagi ang kanilang iniisip at nararamdaman. Matagal na itong umiral, hindi lamang sa Pilipinas kundi maging sa ibang panig ng mundo. At ngayon, parami nang parami ang naaakit dahil nakaka-relate sila sa mga paksang tinatalakay. Isa sa mga kinikilalang spoken word poetry artist sa Pilipinas ay si Juan Miguel Severo (Bautista, 2019; Carvajal et al., 2024).

Ayon kay Teasdel (2025), sinuri niya kung paano maaaring gamitin ang spoken word poetry, partikular sa pamamagitan ng mga akda at aktibismo bilang makapangyarihang kasangkapan sa edukasyon. Ipinapakita ng may-akda na ang spoken word poetry ay higit pa sa malikhaing pagsulat—ito ay isang pedagogikal na pamamaraan na nagtataguyod ng kritikal na kamalayan, katarungang panlipunan, at inklusibong pagkatuto. Ang spoken word poetry ay hindi lamang sining kundi isang hamon sa mga istrukturang mapaniil gaya ng rasismo at diskriminasyon, kaya't nagiging huwaran kung paano maaaring gamitin ng mga guro ang spoken word poetry sa paghubog ng mga

estudyanteng may tinig, ahensya, at panlipunang kamalayan. Sa larangan ng curriculum design, iminungkahi niya na ang integrasyon ng spoken word poetry ay makapagpapalawak ng diskurso ukol sa equity, diversity, at inclusion (EDI). Nakatuon ito hindi lamang sa pagpapayaman ng kasanayan sa wika at sining kundi sa paghubog ng kritikal na pag-iisip at kolektibong pagkilos ng kabataan.

Tinalakay naman ni Burton (2025) ang paggamit ng spoken word poetry bilang makabagong estratehiya sa pagtuturo para sa mga mag-aaral na may refugee background. Layunin ng pag-aaral na paunlarin ang critical multilingual language awareness (CMLA), o ang kakayahang makilala at masuri ang papel ng wika sa lipunan, kapangyarihan, at identidad. Sa pamamagitan ng poetry workshops, natuklasan na ang spoken word ay nagsilbing daluyan ng boses ng mga mag-aaral upang maipahayag ang kanilang karanasan sa migrasyon, displacement, at paghahanap ng identidad. Pinatibay din nito ang kanilang kamalayan sa wika, na nagbigay-daan sa kritikal na pag-unawa kung bakit may pangingibabaw ng ilang wika tulad ng Ingles kumpara sa kanilang mother tongue. Sa pedagogical na aspeto, ipinakita ng pananaliksik na ang spoken word poetry ay higit pa sa malikhaing pagsulat; ito ay isang transformative pedagogy na nakapagtataguyod ng critical literacy, empathy, at intercultural competence (Pangilinan, 2025).

Samantala, ayon kina Yahaya, Madzlan, at Muhammad (2024), epektibong pedagogical tool ang spoken word poetry sa pagpapahusay ng speaking skills at pagpapalawak ng bokabularyo ng mga mag-aaral, lalo na sa paggamit ng mas malikhaing low-frequency words. Ang ganitong resulta ay kaayon ng layunin ng K-12 curriculum ng DepEd na linangin ang kasanayan sa komunikasyon, tiwala sa sarili, at kritikal na pag-iisip bilang bahagi ng mga pangunahing kompetensi para sa ika-21 siglong pagkatuto.

Ayon naman kay Villafuerte na binanggit sa pag-aaral ni Geroy (2020), ang pagsasalita at pagtatanghal ng tula na may mga salitang maingat na pinili at inilatag sa tiyak na pagkakasunud-sunod ay tulad ng pagkakaroon ng isang espesyal na pag-uusap tungkol sa mahahalagang bagay. Ito ay itinuturing na sining dahil nangangailangan ito ng pagsasanay upang maipahayag ang mga salita sa paraang malinaw at kaaya-aya. Ang mga tao ay kailangang mag-aral at magsanay nang husto upang maging mahusay dito. Kapag ang mga tao ay lumikha ng spoken word poetry, kailangan nilang gamitin ang kanilang nalalaman at maghanda na pag-usapan ito nang malakas. Dahil dito, dapat isaalang-alang ng mga guro na isama ang ganitong uri ng gawain sa klase at maging sa labas nito. Bagama't ang bawat manunulat ay may iba't ibang genre at pamamaraan ng pagpapahayag ng damdamin at kaisipan, lahat ng mga elementong ito ay naroroon sa panitikan na sumasalamain sa buhay ng tao. Dahil dito, may kalayaan ang bawat isa na ipahayag ang kanilang nais at walang makakapigil sa kanila sa paggamit ng istilong gusto nila. Sa pamamagitan ng panitikan, ang bawat makata ay may mga akdang nagbibigay-buhay at kulay sa kanilang mga kwento.

Ang pag-aaral na ito ay nakatuon sa pagsisiyasat ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry at kung paanong ito ay may kaugnayan sa kanilang pag-unawa sa mga tulang Filipino. Ang Speech Act Theory ni J.L. Austin (1975) ang nagsilbing balangkas-teoretikal ng pananaliksik na ito. Ipinapaliwanag ng teoryang ito na ang wika ay hindi lamang pagpapahayag kundi may kakayahang magdulot ng aksyon, reaksiyon, at pagkatuto.

Bagama't maraming pananaliksik ang tumalakay sa spoken word poetry bilang anyo ng malikhaing pagpapahayag, kakaunti ang nag-ugnay nito sa pag-unawa ng tradisyunal na tulang Filipino. Dahil dito, hindi pa malinaw kung paano maaaring maging tulay ang spoken word poetry sa pagpapalalim ng literasiyang pampanitikan ng mga kabataang Pilipino. Mahalagang siyasatin ang kaugnayang ito dahil maraming mga mag-aaral sa ika-12 baitang ang nahihirapan sa pagbibigay-kahulugan sa tradisyunal na tula. Samantala, mas naaaliw at nakikibagay sila sa makabagong anyo tulad ng spoken word poetry. Kung may makabuluhang koneksyon ang dalawa, maaari itong magamit bilang estratehiya sa pagtuturo ng panitikan. Ang mga mag-aaral sa ika-12 baitang, bilang huling antas bago kolehiyo, ay inaasahang may sapat na kasanayan sa pag-unawa ng panitikan. Gayunpaman, batay sa mga naunang pag-aaral, nananatiling mababa ang antas ng kanilang literary competence (Sanchez et al., 2023). Dahil dito, maaaring magsilbing alternatibong pedagohikal na tulay ang spoken word poetry sa pag-unawa ng mga tradisyunal na tula.

Sa ganitong konteksto isinagawa ang pananaliksik na ito upang tuklasin ang antas ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry ng mga mag-aaral sa ika-12 baitang at ang kaugnayan nito sa kanilang pag-unawa sa mga tulang Filipino. Ang pangunahing layunin ay matukoy ang kalakasan at pangangailangan ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng pagsusuri ng kanilang kasanayan, at makapagbigay ng angkop na gabay at interbensyon. Kapag malinaw na ang kasalukuyang antas, mas madaling magdisenyo ng banghay-aralin at mga gawain na tugon sa tunay na pangangailangan ng mga mag-aaral. Sa ganitong paraan, higit na mapauunlad ang kanilang kasanayang pangkomunikatibo sapagkat ang spoken word poetry ay isang makapangyarihang anyo ng komunikasyon na nagbibigay-daan sa malikhain at masining na pagpapahayag ng saloobin, opinyon, at damdamin.

Mga Katanungan sa Pananaliksik at Ipotesis ng Pag-Aaral

Layunin ng pag-aaral na ito na sagutin ang mga sumusunod na katanungan:

1. Ano ang antas ng kasanayan sa pagbuo ng spoken word poetry mga mag-aaral sa grado 12?
2. Ano ang antas ng kasanayan sa pagbigkas ng spoken word poetry mga mag-aaral sa grado 12?
3. Ano ang antas ng pag-unawa ng mga tulang Filipino ng mga mag-aaral sa grado 12?
4. Mayroon bang makabuluhang kaugnayan ang antas ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry at pag-unawa ng mga tulang Filipino ng mga mag-aaral sa grado 12?

Ang ipotesis na sinubok sa pag-aaral na ito ay:

1. Walang makabuluhang kaugnayan ang antas ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry at pag-unawa ng mga tulang Filipino ng mga mag-aaral sa grado 12.

METODOLOHIYA

Disenyo ng Pag-aaral

Ang pag-aaral na ito ay gumamit ng survey-correlational na disenyo. Inilalarawan nito ang mga pangyayari at nagbibigay ng paliwanag hinggil sa mga kaganapan at kung paano sila nauugnay sa aktwal na buhay. Ayon kay Best na binanggit ni Relado (2022), ang isang correlational survey ay isang uri ng pananaliksik na naglalarawan at nagbibigay-kahulugan sa isang bagay o paksa, at ang layunin nito ay matukoy ang estado ng mga kasalukuyang pangyayari. Kabilang dito ang pagsusuri sa mga kondisyon ng relasyon, mga aktibidad, paniniwala, proseso, at mga epekto na nararanasan ng mga kalahok. Samakatuwid, layunin ng pag-aaral na ito na tukuyin ang iba't ibang variable na may kaugnayan sa isa't isa sa target na populasyon (Amihan & Sanchez, 2023).

Mga Kalahok

Ang mga kalahok sa pananaliksik na ito ay mga mag-aaral sa ika-12 baitang ng Madalag National High School, na matatagpuan sa Poblacion, Madalag, Aklan, na nakapagpatala sa taong panuruan 2022–2023. Sa kabuuan, may isandaan at walumpu (180) na mag-aaral mula sa dalawang strand: General Academic Strand at Technical-Vocational and Livelihood Strand. Gayunpaman, ang mga mananaliksik ay pumili lamang ng pitumpu (70) na kalahok gamit ang quota sampling at lottery method. Ang paggamit ng quota sampling ay nagbibigay-daan upang makuha ang representasyon ng iba't ibang strand, samantalang ang lottery method ay nagtitiyak ng patas na pagkakataon sa pagpili (Punzalan et al., 2025).

Mga Kagamitan sa Pananaliksik

Ang mga ginamit na kagamitan sa pananaliksik ay ang sumusunod:

1. **Rubrik sa Kasanayan sa Pagbuo ng Spoken Word Poetry.** Gumamit ang mga mananaliksik ng rubrik upang matukoy ang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng spoken word poetry. Ito ay binuo sa tulong ng tagapayo at dumaan sa pagsusuri ng dalawang dalubhasang guro sa Filipino. Kabilang sa mga krayterya ang nilalaman, estruktura, organisasyon, at wastong paggamit ng wika.
2. **Rubrik sa Kakayahan sa Pagbigkas ng Spoken Word Poetry.** Ang rubrik na ito ay nakatuon sa interpretasyon, pagganap, pagpapahayag, boses, at galaw ng katawan. Dumaan din ito sa pagsusuri at pagpapatibay ng dalawang eksperto sa Filipino.
3. **Pagsusulit sa Pag-unawa sa Tula sa Filipino.** Gumamit ang mga mananaliksik ng apatnapung (40) aytem na pagsusulit upang masukat ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa mga tulang Filipino. Ang pagsusulit ay sumasaklaw sa mga anyo ng tula, uri ng taludturan at tugmaan, katangian at sangkap, at pagpapakahulugan ng piling saknong. Ang pagsusulit ay inihanda ng mga mananaliksik at dumaan sa content at face validity ng tatlong guro. Isinagawa rin ang pilot testing sa tatlung mag-aaral na hindi kasali sa aktwal na pag-aaral.

Ang mga iskor mula sa tatlong rater ay pinagsama gamit ang mean score upang makabuo ng final rating ng bawat kalahok. Nagsagawa rin ng calibration session ang mga guro upang matiyak ang pare-parehong pamantayan. Dagdag pa rito, isinagawa ang pagsusuri ng inter-rater reliability gamit ang Intraclass Correlation Coefficient (ICC), na nagpakita ng mataas na reliability coefficient bilang ebidensya ng consistency ng pagtataya (Bontuyan, 2025).

Isinagawa rin ang item analysis ng pilot test. Ang mga aytem ay pinanatili kung ang difficulty index ay nasa pagitan ng 0.20 at 0.80. Ang mga indeks ng difficulty at discrimination ay sinuri ng isang statistician upang matiyak ang kalidad ng mga aytem.

Pamamaraan ng Pangangalap ng Datos

Ang pag-aaral na ito ay isinagawa sa Madalag National High School, Poblacion, Madalag, Aklan, partikular sa mga mag-aaral ng Grade 12 na nakapagpatala para sa taong-panuruan 2022–2023. Nagsimula ito noong Disyembre 2022 at nagtapos noong Hulyo 2023. Una, nagkaroon ng maikling oryentasyon para sa mga kalahok. Pagkatapos, binigyan sila ng sapat na oras upang makabuo ng sariling piyesa ng spoken word poetry, na siya ring ginamit nila sa pagbigkas. Sa ibang araw, isinagawa ang pagsusulit upang masukat ang kanilang kasanayan sa pag-unawa ng mga tulang Filipino. Ang ganitong masusing proseso ay mahalaga upang matiyak ang validity ng nakalap na datos (Sanchez, 2025).

Mga Istadistikang Pagsusuri ng mga Datos

Ang mga datos na nakalap ay sinuri gamit ang angkop na istadistikang pamamaraan:

- **Frequency Count.** Ginamit upang matukoy ang distribusyon ng tugon ng mga kalahok ayon sa antas ng kasanayan sa pagbuo, pagbigkas, at pag-unawa sa tula.
- **Mean.** Ginamit upang mailarawan ang pangkalahatang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral.
- **Standard Deviation.** Ginamit upang masukat ang pagkakapareho at pagkakaiba ng tugon ng mga kalahok.
- **Pearson r.** Ginamit upang masukat ang makabuluhang kaugnayan sa pagitan ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry at ang kanilang pag-unawa sa mga tulang Filipino, na itinakda sa 0.05 alpha level.

Etikal na mga Konsiderasyon

Isinagawa ang pananaliksik na ito alinsunod sa mga pamantayang etikal. Bago ang pangangalap ng datos, humingi ng pahintulot mula sa punong-guro at mga guro ng Filipino. Ipinaliwanag sa mga kalahok ang layunin ng pananaliksik at sila ay binigyan ng informed consent form upang matiyak ang kanilang boluntaryong partisipasyon.

Tiniyak ng mga mananaliksik na ang lahat ng impormasyon ay mananatiling kompidensiyal at gagamitin lamang para sa layunin ng pag-aaral. Ang mga kalahok ay may karapatang umatras anumang oras kung hindi komportable. Walang sinuman ang pinilit, nilalang, o inilagay sa alanganing kalagayan. Sinunod sa kabuuan ng pananaliksik ang mga prinsipyo ng integridad, respeto, at pananagutan, gayundin ang mga pamantayan sa kaligtasan sa kalusugan.

MGA KINALABASAN NG PAG-AARAL

Kasanayan sa Pagbuo ng Spoken Word Poetry ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Ang datos sa Talahanayan 1 ay nagpapakita ng antas ng kasanayan sa pagbuo ng spoken word poetry ng mga mag-aaral sa Grado 12. Lumabas sa pag-aaral na ang antas ng kasanayan sa pagbuo ng spoken word poetry ay nasa kategoryang "*Napakahusay*" na may Mean na 88.93 at Standard Deviation na 3.64.

Talahanayan 1

Kasanayan sa Pagbuo ng Spoken Word Poetry ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Baryabol	Mean	Description	SD
Kasanayan sa Pagbuo ng Spoken Word Poetry	88.93	Napakahusay	3.64

Iskala	Deskripsyon
80.01–100.00	Napakahusay
60.01–80.00	Mahusay
40.01–60.00	Katamtaman
20.01–40.00	Di-mahusay
0.00–20.00	Nangangailangan ng tulong

Ipinapakita ng resulta na ang mga mag-aaral sa Grado 12 ay may mataas na antas ng kasanayan sa pagbuo ng spoken word poetry. Patunay ito na sila ay lubos na interesado sa malikhaing pagsulat sapagkat ang mga paksa ng kanilang mga tula ay napapanahon at may kaugnayan sa kanilang tunay na karanasan. Angkop din ang temang "pag-ibig," kaya mas buo ang nilalaman ng kanilang mga akda. Malaya nilang nailalabas ang kanilang damdamin at pananaw, at ang kanilang malikhaing pagsulat ay nagsisilbing paraan ng pagbabahagi ng sariling kwento at pananaw (Bontuyan, 2025).

Dagdag pa rito, malinaw na taglay ng mga mag-aaral ang sapat na kaalaman sa mga teknik at elementong pampanitikan gaya ng metapora, simbolo, at organisadong paggamit ng wika. Nakikita rin na lumalawak ang kanilang bokabularyo, kabilang ang paggamit ng mga salitang hindi pamilyar sa karaniwang usapan. Dahil dito, nagiging mas malikhain at masining ang kanilang output. Malaki ring impluwensya ang kanilang pakikisalamuha sa kulturang popular at midya, gaya ng mga spoken word performances sa Facebook, YouTube, at TikTok, na kadalasang sinasaliwan ng musika at gumagamit ng mga "hugot lines" (Amihan & Sanchez, 2023).

Ang resultang ito ay naaayon sa pananaliksik ni Geroy (2020), kung saan lumabas din na ang mga mag-aaral ay may "napakahusay" na kasanayan sa spoken word poetry. Gayunman, ito ay kabaligtaran ng resulta ng pananaliksik ni Nobleta (2017) na nagsasabing nasa katamtaman lamang ang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagsusulat ng tula.

Kasanayan sa Pagbigkas ng Spoken Word Poetry ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Ang datos sa Talahanayan 2 ay nagpapakita na ang antas ng kasanayan sa pagbigkas ng spoken word poetry ng mga mag-aaral sa Grado 12 ay "Napakahusay" na may Mean na 88.49 at Standard Deviation na 4.69.

Talahanayan 2

Kasanayan sa Pagbigkas ng Spoken Word Poetry ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Baryabol	Mean	Description	SD
Kasanayan sa Pagbigkas ng Spoken Word Poetry	88.49	Napakahusay	4.69

Iskala	Deskripsyon
80.01–100.00	Napakahusay
60.01–80.00	Mahusay
40.01–60.00	Katamtaman
20.01–40.00	Di-mahusay
0.00–20.00	Nangangailangan ng tulong

Ipinapakita ng resulta na mahusay ang mga mag-aaral sa pagbigkas ng spoken word poetry, lalo na't sila mismo ang may-akda ng kanilang mga tula. Dahil dito, mas malalim ang kanilang koneksyon sa mensaheng nais iparating. Naipapahayag nila ang diwa ng tula sa pamamagitan ng tamang intonasyon, emosyon, ritmo, at kilos. Marahil ay natutunan nila ang mga kasanayang ito mula pa noong elementarya sa pamamagitan ng iba't ibang aktibidad sa pagbigkas, na kalaunan ay nakatulong sa kanilang husay.

Ang resulta ay tugma sa pag-aaral ni Bonilla (2017), na nagpapakita ng mataas na antas ng kasanayan sa oral performance ng mga mag-aaral. Kabaligtaran naman ito sa pananaliksik ni Bautista (2019), na nagsasabing mababa ang antas ng kasanayan sa wika ng mga mag-aaral sa ika-7 baitang.

Pag-unawa ng mga Tulang Filipino ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Ang Talahanayan 3 ay nagpapakita ng antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa tulang Filipino. Lumabas na nasa antas na "Katamtaman" ang pag-unawa na may Mean na 19.91 at Standard Deviation na 3.96.

Talahanayan 3

Pag-unawa ng mga Tulang Filipino ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Baryabol	Mean	Description	SD
Kasanayan sa Pag-unawa ng mga Tulang Filipino	19.91	Katamtaman	3.96

Iskala	Deskripsyon
80.01–100.00	Napakahusay
60.01–80.00	Mahusay
40.01–60.00	Katamtaman
20.01–40.00	Di-mahusay
0.00–20.00	Nangangailangan ng tulong

Ipinapakita ng resulta na may kakulangan ang mga mag-aaral sa mas malalim na pag-unawa sa tula, partikular sa tema, mensahe, at simbolismo. Ang pagsusulit ay nakatuon lamang sa mga teknikal na aspeto tulad ng anyo at tugma, kaya hindi ganap na nasusuri ang kabuuang kahulugan ng mga akda. Dahil dito, nananatiling katamtaman ang kanilang pag-unawa.

Ayon kay Flagne (2018), ang ganitong resulta ay bunga ng kakulangan sa mga babasahin at gawaing pampanitikan na nakatutulong sa pagpapalalim ng kaalaman. Kabaligtaran ito sa resulta ni Delgado (2018), na nagsasabing "mahusay" ang antas ng pag-unawa ng mga kalahok sa kanyang pag-aaral dahil sa paggamit ng *spiral approach* sa K–12 curriculum.

Pearson r ng Kasanayan sa Pagbuo at Pagbigkas ng Spoken Word Poetry, at Pag-unawa ng mga Tulang Filipino ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Talahanayan 4

Pearson r ng Kasanayan sa Pagbuo at Pagbigkas ng Spoken Word Poetry, at Pag-unawa ng mga Tulang Filipino ng mga Mag-aaral sa Grado 12

Baryabol	r	Sig
Kasanayan sa Pagbuo at Pagbigkas ng Spoken Word Poetry	.888*	0.000
Kasanayan sa Pagbuo ng Spoken Word Poetry at Pag-unawa ng mga Tulang Filipino	.021ns	0.865
Kasanayan sa Pagbigkas ng Spoken Word Poetry at Pag-unawa ng mga Tulang Filipino	.013ns	0.914

Note: $p < 0.05$ makabuluhan sa 5% lebel ng alpha; ns = $p > 0.05$ hindi makabuluhan sa 5% lebel ng alpha

Makikita sa Talahanayan 4 na may napakalakas at makabuluhang ugnayan sa pagitan ng kasanayan sa pagbuo at pagbigkas ng spoken word poetry ($r = .888$, $p = 0.000$). Ibig sabihin, habang tumataas ang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng kanilang tula, gayundin ang kanilang husay sa pagbigkas. Ang resulta ay nagpapakita na magkaugnay ang dalawang kasanayang ito at maaaring sabayang paunlarin sa pamamagitan ng mga gawaing pampanitikan na nakatuon sa malikhaing pagpapahayag.

Samantala, lumabas na walang makabuluhang ugnayan sa pagitan ng kasanayan sa pagbuo ng spoken word poetry at pag-unawa ng mga tulang Filipino ($r = .021$, $p = 0.865$), gayundin sa pagitan ng kasanayan sa pagbigkas at pag-unawa ng mga tulang Filipino ($r = .013$, $p = 0.914$). Ang resulta ay nagpapahiwatig na ang kahusayan sa malikhaing pagbuo at pagbibigkas ng spoken word poetry ay hindi awtomatikong nangangahulugan ng mataas na antas ng pag-unawa sa mga tradisyonal na tulang Filipino. Maaaring dahil ito sa pagkakaiba ng estilo at anyo ng dalawang uri ng panitikan—ang spoken word poetry ay mas malaya at personal, samantalang ang tradisyonal na tula ay mas istrikto sa anyo at simbolismo.

Ayon kina Amihan at Sanchez (2023), malaki ang impluwensya ng makabagong midya at kultura sa paraan ng pagpapahayag ng mga kabataan, na maaaring magpaliwanag kung bakit mas nakatuon sila sa malikhaing aspeto ng spoken word kaysa sa mas malalim na pagsusuri ng tradisyonal na tula. Gayundin, binigyang-diin ni Bontuyan (2025) na ang mabisang pagkatuto ay nakasalalay hindi lamang sa husay sa paglikha kundi pati na rin sa mga gawaing nakatuon sa masusing pagsusuri at refleksyon, bagay na dapat pang palakasin sa pagtuturo ng tulang Filipino.

Rekomendasyon

Batay sa mga resulta ng pag-aaral, inirekomenda ng mga mananaliksik ang patuloy na pagpapaunlad ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo, pagbigkas, at pag-unawa ng spoken word poetry. Mainam na gamitin ang oras sa pagbabasa, pakikinig, at aktibong pakikilahok sa mga patimpalak at diskusyon upang mapalalim ang

kaalaman at kakayahan. Dapat ding limitahan ang labis na paggamit ng social media at teknolohiya na maaaring makaabala sa pagkatuto. Ipinapayo rin na ang mga guro ay gumamit ng makabago, kawili-wili, at interaktibong estratehiya sa pagtuturo upang higit na maengganyo ang mga mag-aaral. Dapat ding bigyang-diin ang tamang tono, diin, at intonasyon sa pagbigkas, gayundin ang masusing pagpapaliwanag ng mga elementong pampanitikan upang mapalawak ang pag-unawa sa mga tula.

Hinihikayat din ang mga magulang na maging aktibong katuwang ng paaralan sa paggabay sa kanilang mga anak. Maaari nilang hikayatin ang pagbabasa ng mga akdang pampanitikan, ipaliwanag ang nilalaman nito, at suportahan ang pakikilahok sa mga gawaing pampanitikan. Sa panig ng mga namumuno sa paaralan, mahalagang ipagpatuloy ang pagsuporta sa mga programang nakatuon sa panitikan gaya ng Buwan ng Wika, mga paligsahan sa tula, at mga seminar-workshop para sa mga guro at mag-aaral. Ang mga manunulat ng spoken word poetry naman ay inaasahang magpatuloy sa paglikha ng mga makabuluhang akda na maaaring maging inspirasyon ng kabataang manunulat. Sa huli, ang pag-aaral na ito ay maaaring magsilbing gabay sa mga susunod na mananaliksik na nagnanais pag-aralan pa ang kaugnayan ng kasanayan sa pagbuo, pagbigkas, at pag-unawa ng mga tula, gayundin ang pagsasaalang-alang sa iba pang salik na maaaring makaapekto sa mga kasanayang ito.

MGA SANGGUNIAN

- Amihan, S. R., & Sanchez, R. D. (2023). Connecting Workplace Literacy Gaps through Innovative Academe-Industry Collaboration. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(2), 515-528.
- Austin, J. (1975). How to do things with words. *Harvard University Press*.
- Baralla, R. (2021). Pag-unawa at pagbigkas ng akdang pampanitikan sa mga mag-aaral ng senior high school. *Philippine Literature Journal*, 9(2), 145-162.
- Bautista, M. (2019). Kakayahan sa Wikang Filipino ng mga mag-aaral sa ikapitong baitang. *Journal of Filipino Education Studies*, 5(1), 33-48.
- Bonilla, A. (2017). *Pagsusuri sa kasanayan ng mga mag-aaral sa pasalitang pagbigkas ng tula*. [Hindi nailathalang tesis o pananaliksik]. Filamer Christian University.
- Bontuyan, J. O. (2025). Multi-Dimensional Reflective Practices of Non-SPED Teachers: Toward Inclusive, Responsive, and Growth-Oriented Teaching. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 4(2), 1432-1443. <https://doi.org/10.63498/etcor376>
- Burton, J. (2025). I am that refugee! Raising critical multilingual language awareness through spoken word poetry with refugee-background learners. *TESOL Quarterly*, 59(2), 389-408. <https://doi.org/10.1002/tesq.3271>
- Colasito, J. M. (2025). *Oral communication in context*. ETCOR Educational Research Center Research Consultancy Services. <https://doi.org/10.63498/book306>
- Carvajal, A. L. P., Fernandez, T. M., Pangilinan, A. M., Obod, M. M., Amihan, S. R., Sanchez, R. D., Sanchez, A. M. P., Sanchez, J. J. D. (2025). Future-Proofing Teachers in Reframing Teacher Education Curriculum in the Philippines: Basis for Policy Recommendations. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 4(2), 235-252. <https://doi.org/10.63498/nxz2st271>
- Delgado, A. (2018). Antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa mga akdang pampanitikan. *Filipino Academic Research*, 4(1), 17-29.
- Flagne, M. (2018). Exposure sa panitikang Filipino at antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral. *Journal of Humanities and Culture*, 7(2), 91-104.

- Geroy, J. (2020). Antas ng kasanayan sa spoken word poetry ng mga mag-aaral ng Altavas College. *Panitikang Bayan Research Journal*, 6(1), 23–37.
- Nobleza, P. (2017). Kasiningan sa pagsulat ng tula sa high school students ng Lungsod ng Manila. *Journal of Creative Communication*, 5(3), 72–86.
- Pangilinan, A. M. (2025). Challenges and Commitment to Teaching: A Quantitative Descriptive-Correlational Study of Filipino Teachers in Select Coastal Villages. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 4(2), 1684-1692. <https://doi.org/10.63498/etc397>
- Patricio, A. (2017). Berbal na komunikasyon at pag-unlad ng kasanayang pangwika. *Asian Journal of Language and Communication*, 9(1), 10–21.
- Punzalan, F. R. A., Bontuyan, J. O., Sanchez, R. D., Pangilinan, A. M., & Sanchez, A. M. P. (2025). Teaching Learners with Special Educational Needs: A Descriptive-Correlational Study of Teachers' Challenges, Coping Strategies, and Support Needs. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 4(3), 314-325. <https://doi.org/10.63498/etc428>
- Relado, R. (2022). Pananaliksik sa Filipino (Ikalawang Edisyon). *Rex Book Store*.
- Sanchez, R. D. (2025, August 24). To proceed forthwith: Basic rules, tips, and innovations in thesis and dissertation writing [PowerPoint slides]. <https://www.facebook.com/share/p/1FUwVPnQv6/>
- Sanchez, R. D., Sanchez, A. M. P., & Sanchez, J. J. D. (2023). Delving into the Integration of Research Subjects in the Junior High School Curriculum from the Learners' Point of View. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(1), 432-442.
- Teasdel, A. (2025). Sonia Sanchez and the power of the spoken word: Implications for curriculum and pedagogy in schools and beyond. *Equity, Diversity, and Inclusion in Education* (155–172). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-47977-0_10
- Yahaya, R., Madzlan, N., & Muhammad, M. (2024). The usage of spoken word poetry to teach speaking skills in the ESL classroom. *Asian Journal of English Language and Education*, 6 (1), 45–62. <https://doi.org/10.55529/ajele.61.45.62>

Pagsusuri sa Salin sa Filipino ni Lilia F. Antonio ng "The Little Prince"

Jenifer L. Acido

Polytechnic University of the Philippines- Graduate School, Sta. Mesa Manila, Philippines

Abstrak

Layunin: Nilayon ng pag-aaral na ito na suriin ang salin sa Filipino ni Lilia F. Antonio ng *The Little Prince* (AW: Antoine de Saint-Exupéry; English trans.: Richard Howard) batay sa mga pamamaraan ng pagsasalin na inilalahad ni Abueg at nina Batnag at Petras, at suriin ang salin gamit ang pananaw ni Gideon Toury. Ginamit ang mga natuklasan upang tukuyin ang ambag ng salin sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino.

Metodolohiya: Gumamit ang pag-aaral ng kwalitatibong tekstual na analisis. Inihambing ang source text at target text upang matukoy ang mga pamamaraang ginamit (salita-sa-salita, diwa-sa-diwa, malayang salin; idyoma, paglilipat ng katawagang pangkultura, natural na estruktura, at segmentasyon). Sinuri ang mga napiling translational units ayon sa tripartit na yugtong inilalahad ni Toury: (1) paglulugar ng metatext sa konteksto-kultura, (2) paghahambing ng indibidwal na pahayag, at (3) pagtatala ng makabuluhang pagkakatulad/pagkakaiba.

Natuklasan: Natukoy ang sistematikong aplikasyon ng mga pamamaraan nina Abueg at nina Batnag at Petras sa salin ni Antonio: (a) may makikitang halimbawa ng salita-sa-salita, diwa-sa-diwa, at malayang salin; (b) naipakita ang idyomatikong pagtumbas, paglilipat o paghihiram ng katawagang pangkultura, at ang pagsasaayos ng estruktura ng pangungusap ayon sa natural na daloy ng Filipino; at (c) ang segmentasyon ay nakatulong sa paghugot ng tiyak na translational units. Ayon sa pananaw ni Toury, malinaw ang proseso ng paglulugar ng metatext sa target na kultura at may mga partikular na pagkakaiba/pagkakatulad sa antas ng pahayag na may implikasyon sa paglilipat ng kultural na kahulugan.

Konklusyon: Pinapakita ng salin ni Antonio ang potensyal ng pagsasaling-pampanitikan na magpayaman at mag-intelektuwalisa ng wikang Filipino sa pamamagitan ng tumpak at malikhaing pagtumbas ng kultural na konsepto. Iminumungkahi ang karagdagang pagsusuri sa iba pang saling akda at ang paggamit ng ibang teoretikal na lente upang higit pang mapalawak ang ambag sa intelektuwalisasyon ng Filipino.

Using Salita: Ang *Munting Prinsipe*; pagsasaling-pampanitikan; pamamaraang pagsasalin; Gideon Toury; intelektuwalisasyon; Lilia F. Antonio

INTRODUKSIYON

Sa kasalukuyan, maraming mga akdang banyaga ang naisalin sa wikang Filipino. Ayon kay Balisi (2018), hindi maitatanggi ang malaking papel ng pagsasalin upang maunawaan ang kultura ng ibang bansa. Ang bansa ay kilala bilang aktibong mamimili ng mga nakalimbag na salita-maging ito man ay lokal o wikang banyaga lalo na sa wikang Ingles na karamihan sa mga Filipino ay nakasanayan ang paggamit nito. Kaya naman, nagkaroon ng aktibong pagsasalin ng mga akdang banyaga para sa lokal na mambabasa. Sa kasikatan na tinatamasa ng ilang mga banyagang akda, ito ay isinalin sa Filipino tulad ng: Stephenie Meyer's *Twilight*, Suzanne Collins *The Hunger Games*, E.L. James' *Fifty Shades of Grey* at J.K. Rowling's *Harry Potter and the Sorcerer's Stone*. Samantala sa isang artikulo ng *The Varsitarian* (2015), ipinakilala ang isang bahagi ng proyekto ng Komisyon sa Wikang Filipino (KWF) na Aklat ng Bayan, na kung saan sisimulan ang pagsalin sa wikang Filipino ng mga akda mula sa iba't ibang disipilina at mga banyagang akda. Ayon kay Virgilio Almario, layunin ng proyekto na maitampok ang kahusayan ng wikang Filipino at naglalayong makalikha ng "Aklatan ng Karunungan." Sa ganitong adhikain, napalalakas ang pagsasalin at pagkilala sa mga klasikong akda. Ngunit, hindi rin maitatanggi ang mga hamon na kinahaharap ng mga tagasalin sa pagsasalin ng isang akda. Kaya naman, mahalagang malaman ang pamamaraan sa pagsasalin ng isang akda. Dito nagiging pangangailangan ang pagsusuri, pagpuna, o pagsusuri ng isang pagsasalin. Ito ay sinang-ayunan din nina Batnag at Petras (2009)

"Mahalaga ang pagtingin sa isinagawang pagsasalin upang malinang ang kasanayan ng isang tagasalin, pinalalawig ang kaalaman at pag-unawa sa sarili at banyagang wika, kasama na ang paksang tinatalakay, at sa pamamagitan ng paglatag ng iba't ibang paraan ng panunuri, natutulungan ang tagasalin na uriin ang mga ideya sa pagsasalin."

Mula sa mga nabanggit na kaisipan, mahalaga na pag-aralan ang pamamaraan at pagsusuri sa isang saling akda. Sa pag-aaral na ito binigyang tuon ang salin ni Lilia Antonio na "Ang Munting Prinsipe" mula sa saling Ingles ni

Richard Howard na "The Little Prince" mula sa klasikong akda na Le Petit Prince ni Antoine de Saint-Exupéry. Ayon kay Antonio (2020), makalipas ang 51 taon, muli siyang nabigyan ng pagkakataon na maiwasto ang mga dating pagkakamali sa pagbuo ng pangungusap na ayon sa kaniya ay tigib sa salitang "ay" sa pagpili ng mas angkop na salita, at sa iba pang mga suliranin na kinahaharap sa pagsasalang-wika.

Ipinapakita ng mga kaugnay na literatura at pag-aaral ang mga pamamaraan sa pagsasalin ng mga Pilipinong manunulat batay sa kanilang karanasan. Gayundin ang karanasan sa pagsusuri ng mga saling akda mula sa banyagang wika. Ang pagsasalin ay isang gampaning pambansa at tungo sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino. Binigyang tuon ang malalim na pagtalakay sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino. Ano ang ibig sabihin ng intelektuwalisasyon, paano ito nagaganap, bakit mahalaga, at papel ng wikang Ingles sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino. Tinalakay din ang mga pag-aaral ng saling nobela na "The Little Prince" sa iba't ibang wika. Ipinakita sa mga pag-aaral ang malalim na pag-unawa at pagsusuri sa nilalaman ng isang saling nobela.

Mga Tanong sa Pananaliksik

1. Ano ang mga pamamaraan sa pagsasalin na makikita sa saling nobela na Ang Munting Prinsipe ni Lilia F. Antonio batay kay Abueg at kina Batnag at Petras?
2. Paano susuriin ang nilalaman ng saling nobela na Ang Munting Prinsipe sa pananaw ni Gideon Toury?
3. Bakit mahalaga ang pagsusuri ng saling nobela na Ang Munting Prinsipe sa intelektuwalisasyon ng Wikang Filipino?

METODOLOHIYA

Disenyo ng Pananaliksik

Ginamit ang kwalitatibong disenyo ng pag-aaral sapagkat ito ay nakatuon sa pangangalap ng mga hindi numerikal na datos tulad ng mga salita, larawan, at tunog. Ang pokus nito ay sa paggalugad ng mga pansariling karanasan, opinyon, at saloobin na kadalasan sa pamamagitan ng pagmamasid o panayam. Ito ay naglalayong makabuo ng mayaman at detalyadong penomenon na pinag-aaralan upang makatuklas ng bagong kaalaman at kahulugan (McLeod, 2025).

Sa pag-aaral, gumamit din ng tekstuwal na analisis sapagkat ito ay nakatuon sa pagsusuri ng saling nobela upang matukoy ang mga inihang pamamaraan sa pagsasalin ni Abueg at nina Batnag at Petras. Samantala sa pagsusuri ng pagsasalin gagamitin ang pananaw ni Toury. Sa pamamagitan ng tekstuwal na analisis, mas nagiging malinaw ang kung paano naipapahayag ng may-akda ang kaniyang damdamin.

Pinagmumulan ng Datos

Ang pag-aaral ay nakatuon sa pagtukoy ng mga inihang pamamaraan sa pagsasalin ni Abueg at nina Batnag at Petras na makikita sa saling nobela ni Lilia F. Antonio ng "The Little Prince." Gayundin ang pagsusuri sa salin batay sa pananaw ni Toury.

Sinuri ang buong 27 na kabanata ng nobela. Sa maayos na paglalalatag ng mga datos, gumamit ng **random sampling** sa pagpili ng anumang kabanata na nagpapakita ng mga inihang pamamaraan sa pagsasalin ni Abueg at nina Batnag at Petras. Gayundin sa pagsusuri sa konteksto-kultural batay sa pananaw ni Toury.

Mga Instrumento sa Pananaliksik

Ang pag-aaral ay nakatuon sa pagsusuri ng salin. Sa pagtiyak na maayos ang pagsusuri isinagawa ang mga sumusunod:

- (1) Ginamit bilang batayan ang kahulugan na inilathad ni Abueg sa bawat pamamaraan ng pagsasalin (salita sa salita, diwa sa diwa, at malayang salin) gayundin kina Batnag at Petras (ang idyoma sa natural sa daloy, pagiging natural na estruktura ng wika, ang pamamaraang segmentasyon, at ang paglipat ng mga katawagang pangkultura).
- (2) Sa pagsusuri sa konteksto-kultural batay sa pananaw ni Toury, ginamit bilang batayan ang kahulugan na inilathad ni Toury sa bawat yugto (paglulugar ng metatext sa konteksto-kultura, paghahambing ng indibidwal na pahayag, at pagtatala ng makabuluhang pagkakatulad/pagkakaiba).

Pangangalap ng Datos

Ang mananaliksik ay nagtungo sa silid-aklatan tulad ng Ninoy Aquino Library and Learning Resources Center (PUP-Manila), National Library at sumangguni rin sa mga online journal tulad ng Google Scholar, Malay Journal, Philippine E-journals, Research Gate at Academia.edu para sa mga pag-aaral at lathalain na nakatutulong upang mabigyang linaw ang kaligirang pangkasaysayan ng pagsasalin ng panitikan sa ating bansa at ilan pang kaugnay na pag-aaral banyaga man o lokal.

Sa pangangalap ng iba pang datos sa pananaliksik, nakuha ang kopya ng saling nobela ni Richard Howard ng *The Little Prince* sa Pixie.bookhouse isang online store na kung saan mabibili ang mga gamit na aklat o pre-loved na kopya ng mga aklat. Ito ay karapatang-ari ng Harcourt, Inc. at may Karapatang-ari sa saling Ingles taong 2000. Samantala, ang kopya ng Ang Munting Prinsipe ni Lilia Antonio ay nabili sa online store ng Southern Voices Printing Press at may Karapatang-ari sa saling Filipino taong 2020.

Pagsusuri ng Datos

Sinimulan ng mananaliksik ang proseso sa pamamagitan ng paggamit ng Pamamaraang Segmentasyon upang mahati sa makabuluhang bahagi ang bawat pahayag. Ito ang naging gabay upang maging batayan sa paghanay nang maayos ang saling nobela ni Richard Howard sa Ingles gayundin ang katumbas nito sa saling nobela sa Filipino ni Lilia Antonio. Sa pamamagitan ng paghahanay natukoy ang mga inihain pamamaraan sa pagsasalin ni Abueg ang salita sa salita, diwa sa diwa at malayang salin. Ginamit din ang mga iba pang paraan sa pagsasalin na inilatag nina Batnag at Petras tulad ng ang idyoma sa natural na daloy, pagiging natural ng estruktura ng wika, ang pamamaraang segmentasyon, at ang paglilipat ng mga katawang pangkultura. Sa pagsuri ng pagsasalin ginamit ang pananaw ni Toury. Nakatuon ang pananaw ni Toury sa pangkalahatang pagkatulad kaysa sa partikular na pagkakaiba ng teksto sa simulaing lengguwahe (prototext) at teksto sa tunguhing lengguwahe (metatext). Ayon kay Toury, ang hambingang prototext-metatext ay pumapaloob sa tripartit na yugto: (1) Paglulugar ng metatext sa isang konteksto tulad sa target na kultura. (2) Paghambing ng mga indibidwal na pahayag sa dalawang teksto upang matuklasan ang preliminaryong relasyon at pangkalahatang pagkakatulad ng mga bahagi ng prototext at metatext at ikahuli, (3) Pagtatala ng makukuhang pagkakatulad na muling lilinangin sa malalimang hambingang teksto. Mula sa mga natuklasan ito nakatulong upang makapag ambag sa intelektuwalisasyon ng Wikang Filipino.

Mga Etikal na Konsiderasyon

Kinilala ng mananaliksik si Richard Howard bilang tagasalin ng nobelang "The Little Prince" kung saan halaw ang salin ni Antonio. Ito ay inilimbag ng Harcourt, Inc. at may Karapatang-ari sa saling Ingles taong 2000. Gayundin si Lilia F. Antonio bilang may-akda ng saling nobela na "Ang Munting Prinsipe." Ito ay inilimbag ng Southern Voices Printing Press at may Karapatang-ari sa saling Filipino taong 2020. Ang kanilang mga salin ay ang pangunahing pinaghanguan ng datos mula sa pananaliksik. Tiniyak ng mananaliksik ang pagbibigay ng angkop na pagkilala sa mga ginamit na artikulo, lektura, pananaliksik, at iba pang sanggunian na ginamit sa pag-aaral.

Resulta at Diskusyon

Inilalahad sa bahaging ito ang resulta at interpretasyon ng mga natukoy at nasuri na datos.

Ano ang mga pamamaraan sa pagsasalin na makikita sa saling nobela na Ang Munting Prinsipe ni Lilia F. Antonio batay kay Abueg at nina Batnag at Petras

Sa pagsusuri ng saling nobela natuklasan na ang mga inihaing pamamaraan sa pagsasalin ni Abueg at nina Batnag at Petras ay makikita sa saling nobela. Sa pamamagitan ng salita sa salita natuklasan na may tuwiran na pagsasalin na kung saan ang simulaing lengguwahe ay akmang naisalin at nailapat ang ayos ng salita, parirala, at pangungusap tungo sa tunguhing lengguwahe. Diwa sa diwa, sinikap ng tagasalin na maisalin ito sa masining na paraan na hindi nagbabago ang nais ipakahulugan mula sa simulaing lengguwahe. Samantala sa malayang salin, natuklasan na ang salita, parirala, at pangungusap ay may bahagya o malaking pagbabago na makikita sa saling nobela. Gayundin sa ayos ng mga salita sa loob ng pangungusap. Bagamat kapansin-pansin na may mga pagbabago sa ayos ng mga salita pinapanatili pa rin nito ang diwa o ng mga pahayag mula sa simulaing lengguwahe. Pagiging natural na estruktura ng wika, ang bawat salita ay nagtataglay ng sarili nitong kahulugan. May mga pagkakataon na ang mga salita mula sa ibang wika ay hindi matumbasan kaya naman ang tagasalin ay humihiram ng salita. Sa tulong ng mga diksyunaryo tulad ng *Komisyon sa Wikang Filipino*, at *Merriam Dictionary*, nalaman ang kahulugan ng mga salitang kultural mula sa simulaing lengguwahe nito. Gayundin sa tulong ng pamamaraang segmentasyon, nahati nang maayos ang bawat bahagi upang mahugot ang kabuoang diwa nito.

1. Salita sa Salita- Ang ayos ng mga salita ay nananatili. Ang mga salita ay isinalin ayon sa karaniwang kahulugan.

Talahanayan Blg. 1

Salita sa Salita

Kab. at p.	Salin sa Ingles ni Howard	Salin sa Filipino ni Antonio	Paliwanag
6 (p.16,20)	O LITTLE PRINCE	O, MUNTING PRINSIPE	Ang salitang "o" ay isinalin bilang "o", at "Little Prince" bilang "Munting Prinsipe" na kung saan nananatili at hindi nagbabago ang ayos ng mga salita mula sa pinagmulang wika kapag isinalin sa paraan na salita sa salita.
7 (p.20,24)	"A mushroom!"	"Isang kabuti!"	Ang salitang "a" ay isinalin bilang "isang," at "mushroom" bilang "kabuti" na kung saan nananatili at hindi nagbabago ang ayos ng mga salita mula sa pinagmulang wika kapag isinalin sa paraan na salita sa salita.
9 (p.27,31)	"But the wind..."	"Ngunit ang hangin -"	Ang salitang "but" ay isinalin bilang "ngunit," "the" bilang "ang", at "wind" ay "hangin" na kung saan nananatili at hindi nagbabago ang ayos ng mga salita mula sa pinagmulang wika kapag isinalin sa paraan na salita sa salita.
13 (p.36,42)	"Three and two make five. Five and seven, twelve. Twelve and three, fifteen."	"Tatlo at dalawa ay lima. Lima at pito, labindalawa. Labindalawa at tatlo, labinlima."	Ang salitang "three" ay isinalin bilang "tatlo," and bilang "at," "two" ay "dalawa," at "make" bilang "ay," at "five" bilang "lima." Sa ikalawang bahagi isinalin ang "five" bilang "lima," "and" "at," "seven" "pito," at "twelve" bilang "labindalawa." At sa huling bahagi, isinalin ang "twelve" bilang "labindalawa," "and" ay "at," "three" bilang "tatlo" at "fifteen" isinalin bilang "labinlima."
25 (p.72,83)	"What promise?"	"Anong pangako?"	Ang "what" ay isinalin bilang "ano" at "promise" bilang "pangako" na kung saan nananatili at hindi nagbabago ang ayos ng mga salita mula sa pinagmulang wika kapag isinalin sa paraan na salita sa salita.

2. Diwa sa Diwa- Ito ay nakatuon sa pagpapahayag ng pangkalahatang ideya. Layunin nito na mapanatili ang kahulugan at Estilo ng orihinal na teksto habang isinasalin sa ibang wika.

Talahanayan Blg. 2

Diwa sa Diwa

Kab. at p.	Salin sa Ingles ni Howard	Salin sa Filipino ni Antonio	Paliwanag
2 (p.3,3)	For me it was a matter of life or death:	Dito'y buhay o kamatayan ang nakataya:	Isinalin sa paraan na patalinhaga na hindi nagbabago ang nais ipakahulugan mula sa pinagmulang wika.
4 (p.13,15)	So I grope in one direction and another, as best I can.	Kaya't nagsisikap ako sa abot ng makakaya.	Mapapansin na pinapahalagahan ang konteksto na kung saan ang daloy ng salin ay wasto at angkop mula sa pinagmulang wika.
10 (p.33,39)	He had a great air of authority.	Kahanga-hanga ang kanyang kapangyarihan.	Mas malapit sa kahulugan at damdamin ang salin na kung saan mas napapahalagahan ang orihinal na diwa.
21 (p.63,73)	"Here is my secret. It's quite simple: One sees clearly	"At ngayon, narito ang aking lihim. Napakasimple nito. Sa pamamagitan lamang	Binibigyang diin ang diwa at hindi ang mga salita mula sa loob ng pangungusap. Naging malikhaian at matulain din ang salin ngunit hindi nagbabago ang nais ipakahulugan ng orihinal.

	only with the heart. Anything essential is invisible to the eyes."	ng puso makakakita nang wasto. Kubli sa paningin ang mga bagay na pangunahin."	
24 (p.67,78)	The little prince's words danced in my memory.	Naglalaro sa aking isipan ang mga huling sinabi ng munting prinsipe.	Isinalin sa masining na paraan at hindi nagbabago ang nais ipakahulugan ng orihinal.

- 3. Malayang Salin-** Kadalasan sa saling ito ay malayo na sa orihinal. Mas mahaba ang salin kaysa sa orihinal. Inilalagay ng tagasalin sa kaniyang kamay ang pagpapasiya kung paano isinasalin ang mga bahagi na maituturing na may kahirapan.

Talahanayan Blg. 3

Malayang Salin

Kab. at p.	Salin sa Ingles ni Howard	Salin sa Filipino ni Antonio	Paliwanag
4 (p.10,14)	You have to tell them, "I saw a house worth a hundred thousand francs."	Kailangang sabihin mo sa kanila: "Nakakita ako ng bahay na sampung milyong halaga."	Mapapansin na pinalitan ang salitang hundred thousand francs ng sampung milyong halaga. Wala sa kulturang Pilipino ang paggamit ng francs bilang halaga ng pera. Ito ay isinalin bilang milyon upang madaling maunawaan ng mga mambabasa.
5 (p.16,20)	You may be asking, "Why are there no other drawings in this book as big as the drawing of the baobabs?"	Marahil, itatanong ninyo sa akin, "Bakit wala ng ibang larawan dito sa aklat na kasing kahanga hanga at nakakapukaw-damdamin gaya ng pagkakaguhit sa mga baobab?"	Pinalalawak ang mensahe ng orihinal sa pamamaitan ng pagdaragdag ng damdamin upang mabisang maunawaan ng mga mambabasa ang nais iparating ng orihinal.
7 (p.20,24)	The little prince was now quite pale with rage.	Namumula na sa galit ang munting prinsipe.	Mapapansin na isinalin ang quite pale with rage bilang namumula sa galit sapagkat sa kulturang Pilipino ito ay ginagamit bilang pagpapakita ng matinding damdamin ng isang tao.
10 (p.31,37)	"Well, well! That will be around... that will be tonight around seven-forty! And you'll see how well I am obeyed."	"A, ngayong hapon, mga... mga... labinlimang minuto bago mag-ikaanim. At makikita mo kung gaano ako kahusay sinusunod!"	Malaki ang pagbabago sa nilalaman ng mga salita sa loob ng pangungusap. Tulad na lamang ng pagbago ng tiyak na oras mula sa orihinal "seven-forty" ay isinalin bilang "labinlimang minuto bago mag-ikaanim" gayundin ang pagbago ng araw "tonight" ay naging "ngayong hapon."
25 (p.72,83)	"Oh!" I had been so proud of the baobabs!	"Talaga?" Naku! Ipinagmamalaki ko pa naman ang aking mga baobab!	Isinalin nang malaya ngunit tapat sa ekspresyon ng damdamin. Ang salitang "Oh!" ay isinalin bilang "Talaga?" Naku! na kung saan lubusang nakatulong upang maipahayag ang damdamin nan ais iparating.

4. Ang Idyoma sa Natural na Daloy

- (A) Idyomatikong Parirala, ito ay maaring kombinasyon ng pangngalan at pang-uri, pariralang pangngalan, at pandiwa at pang-ukol.

Talahanayan Blg. 4

Ang Idyoma sa Natural na Daloy
A. Idyomatikong Pariralang Pang-ukol

Kab. at p.	Salin sa Ingles ni Howard	Salin sa Filipino ni Antonio	Paliwanag
1 (p.2,2)	Put away	Kalimutan	Isang halimbawa ng idyomatikong parirala sapagkat kombinasyon ng pandiwa at pang-ukol "put" at "away" isinalin bilang "kalimutan."
8 (p.24,29)	Look at	Tingnan/ Pagmasdan	Isang halimbawa ng idyomatikong parirala sapagkat kombinasyon ng pandiwa at pang-ukol "look" at "at" isinalin bilang "tingnan" / "pagmasdan."
26 (p.78,90)	Catch up	Maabutan	Isang halimbawa ng idyomatikong parirala sapagkat kombinasyon ng pandiwa at pang-ukol "catch" at "up" isinalin bilang "maabutan."
26 (p.76,86)	Look up	Tumingin/ Tumingala	Isang halimbawa ng idyomatikong parirala sapagkat kombinasyon ng pandiwa at pang-ukol "look" at "up" isinalin bilang "tumingin" / "tumingala."
27 (p.84,97)	Pass by	Dumaan/ Makadaan	Isang halimbawa ng idyomatikong parirala sapagkat kombinasyon ng pandiwa at pang-ukol "pass" at "by" isinalin bilang "dumaan" / "makadaan."

(B) Ekspresyong Idyomatiko, ito ay maaring parirala rin o buong pangungusap na ibang-iba na ang kahulugan ipinapahayag kaysa sa mga salitang bumubuo rito.

Bakit mahalaga ang pagsusuri ng saling nobela na Ang Munting Prinsipe sa intelektuwalisasyon ng Wikang Filipino?

Sa pamamagitan ng pagsusuri ng saling nobela ni Lilia Antonio na Ang Munting Prinsipe gamit ang maka-Pilipino at dayuhang dulong sa pamamaraan ng pagsusuri ng salin ito ay lubhang nakatulong upang makapag-ambag sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino.

Matapos ang ginawang pagsusuri, nahinuha ang kakayahan ng wikang Filipino na makisabayan sa ibang wika. Ang paggamit ng dulong sa pamamaraan ng pagsasalin ni Abueg na makikita sa saling nobela ay lubhang nakatugon sa pag-unlad ng wikang Filipino. (1) Salita sa salita ay nakatulong bilang isang tuntungan sa paglinang ng kahulugan ng mga salita. (2) Diwa sa Diwa, naipakita ang kakayahan ng wikang Filipino na ipahayag ang mga hindi madaling maunawaan at malalim na konsepto. (3) Malayang Salin, pinatunayan ng malayang salin na kaya ng wikang Filipino na tumanggap, umangkop, at makapagpahayag gamit ang iba't ibang konsepto mula sa banyaga. Samantala nakita rin ang ambag sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino ang paggamit ng dulong sa pamamaraan ng pagsasalin nina Batnag at Petras. Sa paggamit ng (4) Idyoma sa Natural na Daloy naipakita ang malikhaing pag-iisip ng tagasalin. Nariyan na naisasalin sa masining o matalinhagang pahayag ang mga idyoma na kung saan napanatili nito ang kahulugan mula sa pinagmulang wika. Hindi lamang idyoma ang naisasalin kundi pati na rin ang damdamin. (4) Sa Paglilipat ng Katawagang Pangkultura nahubog nito ang kakayahan ng wikang Filipino na tumbasan ang mga kultural na salita o angkinin ito bilang dagdag kaalaman sa wika. (5) Natural na Estructura ng Wika ay nagpapakita sa kakayahan ng wikang Filipino na ito ay may sariling paraan ng estruktura upang maipahayag nang maayos, malinaw, at katanggap-tanggap ang mga pangungusap. (6) Pamamaraang Segmentasyon ay nakatulong upang maisalin nang maayos ang mga kaisipan mula simulaing lengguwahe. Nagpapakita lamang ito nang angking kahusayan ng wikang Filipino na kaya nito na matumbasan ang mga mahahalagang konsepto.

Sa pagsusuri ng saling nobela gamit ang pananaw ni Toury; natuklasan na mapaghamon ang pagsasalin ng mga salitang kultural sapagkat bawat tao ay may wika, kultura, at namumuhay sa iba't ibang karanasan. Hindi maiiwasan na mapilitan ang isang tagasalin na harapin ang pagsubok. Sa pagsusuri ng saling nobela, nalaman na may mga pagkakataon na hindi maisalin ang mga salitang kultural tulad ng pangalan ng hayop, pangalan ng halaman o puno, katangian ng heograpiya, mga pagkakaiba sa panahon, pera at ang sukat nito, gayundin ang ilan sa mga kasuotan, at gamit sa loob ng tahanan. Kaya naman, may mga pagkakataon na isinalin ito sa pamamagitan ng paglikha o paghahanap ng katumbas na salita o konsepto sa wikang Filipino. Ang pagpakilala sa mga bagong

konsepto bilang resulta ng pagsasalin ay makatutulong sa intelektuwalisasyon. Buhat sa katotohanan na ito nabibigyan ng pagkakataon ang tagasalin na iangat ang kamalayan ng mga mambabasa gamit ang sariling wika.

Lagom ng Resulta ng Pag-aaral

Pangunahing layunin ng pag-aaral na ito na matukoy at masuri ang mga pamamaraan sa pagsasalin at ambag ng saling nobela na "Ang Munting Prinsipe" sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino.

Matapos ang ginawang pagsusuri, natukoy at naihanay ang saling nobela sa pamamaraan ng pagsasalin batay kay Abueg. Natuklasan ng mananaliksik na sa paggamit ng salita sa salita na salin, ito ay tuwiran na kung saan ang simulaing lengguwahe (Ingles) ay akma nang naisalin at nailapat ang ayos ng salita, parirala, at pangungusap tungo sa tunguhing lengguwahe (Filipino). Diwa sa diwa, natuklasan na may mga pagkakataon na ang pinagmulang wika ay nasa anyong matalinhaga at makikitaan ng mga tayutay. Sinikap na maisalin ito sa masining na paraan na hindi nagbabago ang nais ipakahulugan mula sa simulaing lengguwahe. Sa malayang salin, ang mga salita, parirala, at pangungusap ay may bahagya o malaking pagbabago. Gayundin sa ayos ng mga salita sa loob ng pangungusap. Bagamat kapansin-pansin na may pagbabago sa ayos ng mga salita, pinanatili pa rin nito ang diwa ng mga pahayag mula sa simulaing lengguwahe. Nariyan din ang pamamaraan sa pagsasalin batay kina Batnag at Petras. Lubhang nakatulong ang mga idyoma upang mapakulay, mapalalim, at mapayabong ang mga minanang kultura. Samantala, sa paglilipat ng mga katawagang pangkultura napaunlad ang mga salita sapagkat napilitan na tumbasan ang mga salita mula sa simulaing lengguwahe. Ang natural na daloy ng estruktura ng wika, maayos na nailapat ang mga salita sa loob ng pangungusap. Sa tulong nito malinaw na naipahayag ang mga kaisipan. Ang pamamaraang segmentasyon, ito ay lubusang nakatulong upang mahati nang maayos ang salin sa mga bahagi na tinatawag na *translational units*. Ito ay nagiging gabay upang mahugot ang diwa o tiyak na mensahe mula sa simulaing lengguwahe. Hinggil sa pagsusuri sa nilalaman ng saling nobela batay sa pananaw ni Gideon Toury. Binigyang tuon ang pagsusuri sa mga salitang kultural. Mahalaga na mabigyang tuon ang bawat yugto upang matiyak na angkop at wasto ang pagsasalin ng mga salitang kultural.

Ang ambag ng pag-aaral ng saling nobela sa intelektuwalisasyon ng wikang Filipino, nalaman na may malaking potensiyal ang pag-aaral ng pagsusuri ng salin upang mapayabong ang wikang Filipino. Sa paggamit ng maka-Pilipinong dulog, napatunayan na kaya nitong makipagsabayan at magamit ang mga kaalaman na nakapaloob dito para sa pag-unlad ng wikang Filipino. Sa huli, lubhang nakatulong ang pag-aaral ng nilalaman ng saling nobela sapagkat ito ay nagbigay daan upang mas lumalim at maipakilala pa ang isang larangan ng pagsasalin, ang pagsusuri nito. Hindi lagi nagtatapos sa isang salin. Higit ang pangangailangan na pag-aralan ito upang mas lumawak pa ang kaalaman sa paksa. Hinuhubog din sa pag-aaral ng isang salin ang disiplina sa pagkatuto at pagtuklas.

Konklusyon

Batay sa pagsusuri sa salin sa Filipino ni Lilia F. Antonio ng "The Little Prince" nabuo ang mga sumusunod na konklusyon:

1. Napag-alaman ang angking husay sa pagsasalin ni Lilia Antonio. Ang mga inihaing paraan sa pagsasalin na inilagat ni Abueg at nina Batnag at Petras ay taglay ng saling nobela. Halimbawa na lamang ang salita sa salita, diwa sa diwa, malayang salin, ang idyoma sa natural na daloy, ang pagpapalit ng mga katawagang pangkultura, natural na estruktura ng wika, at pamamaraang segmentasyon.
2. Sa tulong ng dayuhang pananaw sa pagsusuri ng isang kultural sa salita (Toury), nabigyang tuon na ang bawat yugto ay mahalaga upang maipakita ang gamit ng wika, kulturang taglay, at ang gampanin ng salin sa tunguhing lengguwahe.
3. Ipinakita ng pagsusuri na kayang tumugon ng isang maka-Pilipinong dulog sa pagsasalin ng mga panitikan na nasusulat sa wikang banyaga.

Rekomendasyon

Mula sa isinagawang pananaliksik, iminumungkahi ang mga sumusunod:

1. Maipakilala pa sa mga maraming mambabasang Pilipino ang saling nobela ni Lilia F. Antonio na Ang Munting Prinsipe. Sa pamamagitan ng pagbabasa at pagsusuri sa nilalaman ng nobela ay makatutulong upang mapalalim pa ang kaalaman sa sariling wika at kultura.
2. Maipagpatuloy ang pag-aaral sa nilalaman ng nobela sa pamamagitan ng paggamit ng ibang pamamaraan sa pagsasalin at pagsusuri ng nilalaman nito batay sa ibang pamamaraan o teorya. Tulad na lamang ng ipa

bang maka-Pilipinong dulong sa pagsasalin. Sa pamamagitan nito napatitibay ang kakayahan ng wikang Filipino na tumugon sa mga wikang banyaga.

3. Minumungkahi rin na mag-aral pa ng ibang mga saling nobela. Malimit na nagkakaroon ng pagsasalin ngunit kakaunti lamang ang nagsusuri ng isang salin.
4. Mapagayaman pa ang isinagawang pag-aaral sa pagsasalin. Gumamit ng iba pang maka-Pilipinong dulong o dayuhang duulog na makatutulong sa pagpapalawak ng kaalaman at mapayabong pa ang naging paunang resulta ng pag-aaral.
- 5.

MGA SANGGUNIAN

- Albason, C. R. (n.d). *Kagamitang panturo: Pagsasalin sa kontekstong Filipino* [Unpublished teaching material]. Polytechnic University of the Philippines. <https://www.studocu.com/ph/document/metro-manila-college/bachelor-of-secondary-education/geed-10113-pagsasalin-sa-kontekstong-filipino-1-1/30681795>
- Antonio, L., & Batnag, A. (2011). *Pagsasalin: Teorya at Praktika*. C & E Publishing.
- Balisi, A. J. (2018). *Philippines: Works in Translation*. https://www.academia.edu/43027429/Philippines_Works_in_Transation
- Batnag, A., & Petras J. (2009). *Teksbuk sa Pagsasalin*. C & E Publishing, Inc.
- Buban, R. (2011) *Saling Abueg: Ang Pagtatagpo ng Ideya at Praktika ng Pagsasalin* = Abueg on Translation of Ideas and Practices of Translation. MALAY, 24(1). <https://ejournals.ph/article.php?id=8009>
- Dela Cruz, M. (2025). *Limitado o may Limitasyon: Ang Pagsusuri sa Asignaturang Filipino at mga Akdang Pampanitikan sa Panahon Pag-abante ng Bagong Kurikulum*. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.28151324>
- De Saint-Exupéry, A. (2000). *Ang Munting Prinsipe* (L. F. Antonio, Trans.). Southern Voices Printing Press. (Original work published 1943)
- Jiang, J. (2023). *An Analysis of Translations of the Little Prince from the Perspective of Reception Aesthetics*. https://www.clausiuspress.com/assets/default/article/2024/01/07/article_1704632396.pdf
- Komisyon sa Wikang Filipino. (n.d). *KWF Dictionary*. <https://kwfdiksiyonaryo.ph/>
- Luces, M. C. M., & Tejera, M. D. R. (2024). *A study of the english and spanish translation of the french literary novel "The Little Prince" by the author Antoine de Saint-Exupéry*. *Revista de Digulgación de Investigación UEP*, 2(1), 41-60. <https://ojs.uep.edu.py/index.php/UEP/article/download/360/288>
- Merrian Webster. (n.d). *Merriam Webster Dictionary*. <https://www.merriam-webster.com/>
- McLeod, S. (2025). *Qualitative vs Quantitative Research: What's the Difference?*. Simply Psychology. <https://www.simplypsychology.org/qualitative-quantitative.html>
- The Varsitarian. (2015). *"Mga Kilalang Akda, Isinalin na sa Wikang Filipino*. https://varsitarian.net/mga_kilalang_akda_isinasalin_na_sa_wikang_filipino/
- Toury, G. (1995). *Descriptive translation studies and beyond*. John Benjamins Publishing. https://books.google.com.ph/books/about/Descriptive_Translation_Studies_and_Beyond.html?id=0VD4ezwCZeWc&redir_esc=y.
- Sibayan, B. (1999). *The intellectualization of Filipino and education essays*. De La Salle University Press, Inc. <https://pssc.org.ph/wp-content/pssc-archives/Works/Bonifacio%20Sibayan/The%20Intellectualization%20of%20Filipino%20and%20education%20essays.%20Manila.pdf>

Bukambibig: Talahulugang Calauēños, kagamitang pantulong sa pag-aaral ng Filipino ng piling pangkat ng mga mag-aaral sa ika-10 baitang sa Dayap National High School-Main

Rosalyn S. Cagas^{1*}, Arnold C. Cagas²

^{1, 2} Dayap National High School, Calauan, Laguna, Philippines

Abstract

Aim: This action research was conducted to determine the knowledge of the students using Bukambibig: Talahulugang Calauēños, a learning tool that consists of the words commonly used in the Municipality of Calauan, Laguna, Philippines.

Methodology: This was a descriptive research project involving 63 students. Pre- and post-assessment through Google Forms was used in this research to measure students' knowledge, as well as to gather students' reflections.

Results: The results showed that there were 40.87% correct answers from the pre-assessment and 74.83% correct answers from the post-assessment. Pre-assessment and post-assessment comparisons revealed that there is an increase of 10.19, or 33.97%, from the average scores. The results proved that there was an increased in students' vocabulary, specifically giving information to students who had no prior knowledge of the words commonly used in Calauan. The participants for this action research were limited to the students of blended classes: Grade 10-Euclid, which consisted of 25 students, and Grade 10-Acacia, with 38 students, for the school year 2020-2021.

Conclusion: With this research, the use of proposed indigenous learning material, such as Bukambibig: Talahulugang Calauēños, will help students widen their vocabulary while learning and preserving the culture and traditions of the Municipality of Calauan.

Keywords: Vocabulary, Bukambibig, Calauan, Filipino, Learning Tool, Intervention, Google Forms

INTRODUCTION

Every year at the beginning and the end of the school year, the Filipino Department always conducts assessments on the reading and comprehension skills of the students with the use of the Philippine Informal Reading Inventory (Phil-IRI). Every result featured a student who belongs to the frustration level due to a lack of comprehension, being unable to read, and having limited knowledge of the meaning of the words. Based on the research conducted by Nava et al. (2017), the Phil-IRI is a program first implemented in the school year 2011-2012 by the then Bureau of Elementary Education (now Bureau of Learning Delivery) of the Department of Education. It aims to determine the reading skills and difficulties of Filipino school children from Grades 3 to 5 (Dizon & Sanchez, 2020). The inventory consists of sixteen texts, eight in Filipino and eight in English, designed in keeping with the use of Filipino as a medium of instruction from Grade 3 onwards and English from Grade 4 onwards. The Phil-IRI Filipino Oral Reading Tests are conducted starting in Grade 3 since, in the new Language and Literacy Curriculum, Filipino literacy is introduced in the first semester of Grade 2; the Reading Tests in English are carried out starting in Grade 4 as English literacy is initiated in the second semester of Grade 2. Every result featured a student who belongs to the frustration level due to a lack of comprehension, being unable to read, and having limited knowledge of the meaning of the words. This initiative is important as it is consistent with the call of the Department of Education to evaluate the teaching and learning environment via various assessments (Muñoz & Sanchez, 2023; Sanchez & Sarmiento, 2020).

The word "bukambibig" refers to the common terms that residents of the Municipality of Calauan frequently use. The knowledge and information are carried over after the person who is familiar with the word and their meaning passes away. Because they do not usually hear or use the phrases in regular discussion or interpersonal interactions, this is why so many kids in today's classrooms are unfamiliar with them.

Bukambibig: Talahulugang Calauēños is a locally adapted learning resource that will aid students in their studies, particularly in Filipino subjects, to increase their vocabulary by teaching them terms that may appear to be unfamiliar to them but are actually unique to the Calauan language. Reading comprehension instruction enriched with cultural materials positively contributed to learners' vocabulary knowledge and attitudes towards English lessons (Habok, 2019).

Republic Act No. 10533, Section 5 (h) states that, "The curriculum shall be flexible enough to enable and empower schools to localize, indigenize, and enrich the same based on their individual, educational, and social

settings". It serves as the foundation for the development of this content. Locally generated instructional materials should be developed and produced, and the regional and division education units should be responsible for approving them.

Most of the students came from various places, which is why the native languages of Calauan are not commonly heard by them because they use the languages from their places of origin. Since teachers are from Calauan and other adjoining areas, there are instances where their languages are not understood by the students. The Bukambibig: Talahulugang Calauēños will be the way for the teachers and students to understand each other while preserving the words that are gradually forgotten as time passes. This was supported by Republic Act No. 9155, where the policy and principle for the governance of basic education shall be translated into programs, projects, and services developed, adapted, and offered to fit local needs.

Objective

This study was conducted to determine the knowledge of the students using Bukambibig: Talahulugang Calauēños, a learning tool that consists of the words commonly used in the Municipality of Calauan, Laguna, Philippines. Specifically, it answered the following questions:

1. What is the student's prior knowledge about the Bukambibig: Talahulugang Calauēños?
2. How will this Bukambibig: Talahulugang Calauēños help students to increase their knowledge and understanding of the words and their meaning?
3. What are the reflections of the students in using the Bukambibig: Talahulugang Calauēños?

METHODS

Research Design

Descriptive research was used in gathering the necessary data for the conduct of this study because it focuses only to the students' prior knowledge and the ways to increase their knowledge and understanding of Bukambibig: Talahulugang Calauēños. According to The Association for Educational Communications and Technology (2021), descriptive research does not fit neatly into the definition of either quantitative or qualitative research methodologies, but instead it can utilize elements of both, often within the same study. The term descriptive research refers to the type of research question, design, and data analysis that will be applied to a given topic (Sanchez, 2023a).

Population and Sampling

This study was conducted during the pandemic, wherein the students were not allowed to go to school for face-to-face classes. Based on the survey managed by the school, Dayap National High School—Main offered two different modalities for learning continuity for the students: modular distance learning (MDL) and blended distance learning (BDL). Since this research required the researchers to conduct discussions with the students, they selected the participants from the BDL Class.

This action research is limited only to the sixty-three (63) enrolled students of the two (2) blended classes of Grade 10: the section of 10-Euclid, which consists of 25 students, and the section of 10-Acacia, which includes 38 students, for the school year 2020-2021.

Instrument

Google forms used for pre-assessment and post-assessment contained thirty (30) items of different types of examination, such as multiple choice, matching type, picture identification, synonyms, context clues, and open-ended questions for the students' reflections. These were sent to the Google Classroom and assigned to the students. They were given access and ample time to answer.

Data Collection

The answers to the questions were interpreted using Google Forms, which measures the students' prior knowledge of the words included in Bukambibig: Talahulugang Calauēños during the pre-assessment phase. To further increase the knowledge of the students, there was one (1) quarter of discussions of the words and their meanings, followed by the post-assessment. The reflections of the students are determined through interviews, essays, and focus group discussions.

In gathering the appropriate data for the study, the students were asked to answer the thirty (30) questions assigned in Google forms and harvested the results of the pre-assessment and post-assessment, as well as the reflections of the students.

Ethical Consideration

The researchers followed the standard procedures for conducting action research. Before the researchers began, they sought the authorization of the school principal. Upon approval, they made a courtesy call to the advisers of the two blended sections. Then, they introduced the student participants to the plans and asked them to request the permission of their parents by signing the consent letter. The signed letter from the parents was submitted to the Google Classroom.

The Google forms used to get the students' information, like names, sections, and responses, are treated with the utmost confidentiality in accordance with the Data Privacy Act of 2012.

Data Analysis

Once data collection was completed, the analysis was conducted. The measurement of the central tendency of the points obtained was used in pre-assessment to determine the students' prior knowledge of the words and their meaning, and post-assessment was directed to determine the increase in the students' knowledge and understanding of the words and their meaning included in Bukambibig: Talahulugang Calauueños. An interview, essay, and focus group discussion were used to determine the students' reflections on using the localized dictionary.

RESULTS and DISCUSSION

Bukambibig: Talahulugang Calauueños is a locally relevant learning resource that will aid students in expanding their vocabulary. The terms listed in this dictionary were contributed by the inhabitants of Calauan's seventeen (17) barangays. Since we belong to a younger generation and the majority of the students have moved here from elsewhere than Laguna, they are not familiar with the terminologies that are frequently used in Calauan. It is one of the causes of misunderstandings and poor communication.

A pre-assessment was given to determine the students' prior knowledge of the selected words included in Bukambibig: Talahulugang Calauueños. It also served as the basis for comparison after the discussions of the words in the two (2) blended sections of Grade 10.

Questions determining the students' prior knowledge of the words included in Bukambibig: Talahulugang Calauueños was created using Google Form. The questionnaire consisted of 30 questions using different types of tests.

Table 1. Number of Respondents for Pre-assessment

Grade and Section	Number of Students	Percentage
10-Acacia	30	55.6
10-Euclid	24	44.4
TOTAL	54	100

Table 1 shows that there are 54 respondents for the pre-assessment. They are 30 students, or 55.6%, from 10- Acacia, and 24 students, or 44.4%, from 10-Euclid. Some of the students were not able to answer the pre-assessment because of internet connectivity problems. Students were only given the specified time to answer the Google Form to attain the pre-assessment goals and objectives.

Table 2. Pre-assessment Results

CORRECT ANSWERS (%)	INCORRECT ANSWERS (%)	RANGE
40.87	59.13	5-20 Points

Table 2 displays the results from the pre-test, which show that 40.87% of the respondents got the correct answers while 59.13% answered incorrectly. The range of the scores covers 5–20 points. Most of the students who answered correctly are typically from Calauan.

The data above shows that most of the students do not know the words and/or their meanings. The results of the pre-assessment strengthen the fact that they have a little knowledge of the words included in Bukambibig.

Students were also asked if the Bukambibig: Talahulugang Calaeños would be useful in their studies of Filipino subjects. Below is the summary of the students' responses to the question.

Bilang isang mag-aaral sa Ika-10 Baitang, makatutulong ba sa iyong pag-aaral sa asignaturang Filipino ang paggamit ng Bukambibig: Talahulugang Calaeños? Ipaliwanag ang iyong kasagutan.

1. *Opo, sa paggamit ng Bukambibig: Talahulugang Calaeños mas madadagdagan ang aking kaalaman dahil maiintindihan ang kahulugan ng mga matatalinghang salita o malalalim na salita na magagamit upang mahasa ang bokabularyo sa asignaturang Filipino, magiging pamilyar sa amin ang mga salitang hindi pa namin alam sa sinasabi ng mga Calaeños, at nakakaengganyong gamitin dahil naninirahan na rin ako sa kasalukuyan sa bayan ng Calauan.*
2. *Opo, may mga wika po tayong hindi natutunan na nakapaloob sa Bukambibig: Talahulugang Calaeños dahil marami pa ring mga matatandang guro, o lumaki sa bayan ng Calauan na kasalukuyang ginagamit ang mga salitang ito para makipag-communicate sa ibang Calaeños, at mas madali nang makakahalubilo sapagkat mas mabuting malaman namin ito kahit hindi po ako literal na tagadito.*
3. *Oo, dahil ang lenggwaheng Filipino ang pinakaunang lenggwahe ng Pilipinas. Maipakikita, malilining, at matatangkilik ang kultura natin at hindi malilimutan ng mga tao ang wikang Calaeños.*

Table 3. Number of Respondents for Post-assessment

Grade	Section	Number of Students	Percentage
10	Acacia	27	52.90
10	Euclid	24	47.10
TOTAL		51	100

In Table 3, the results indicate that 52.90%, or 27 students, from 10-Acacia and 47.10%, or 24 students, from 10-Euclid responded to the post-assessment. The three (3) students encountered problems in connecting to the internet the reason why the number of participants decreases.

Students were given an allotted time to answer the Google Form to measure their learning during the discussions of the words included in Bukambibig: Talahulugang Calaeños.

Table 4. Post - Assessment Results

CORRECT ANSWERS (%)	INCORRECT ANSWERS (%)	RANGE
74.83	25.17	9-30 Points

Table 4 revealed the results of the post-assessment. The same questions from the pre-assessment, arranged in random numbering, were given for the post-assessment. The result shows that the scores of the students range from 9 to 30 points. Based on the data, 74.83% of students got the correct answers, while 25.17% of them answered incorrectly. The post-assessment results showed that the discussions of the words and their meanings included in Bukambibig: Talahulugang Calaeños broadened the respondents' vocabulary.

Students were also asked the same questions for their reflection. The data below shows a summary of students' answers.

Bilang isang mag-aaral sa Ika-10 Baitang, makatutulong ba sa iyong pag-aaral sa asignaturang Filipino ang paggamit ng Bukambibig: Talahulugang Calauēños? Ipaliwanag ang iyong kasagutan.

1. *Opo, sapagkat nadagdagan ang aking bokabularyo at lalalim pa ang pagkatuto dahil sa mga panibagong salita na aking natutunan.*
2. *Opo, dahil bilang relokatist ay magagamit ko ito sa magandang pakikipagkomunikasyon upang lalong maintindihan ang mga taong matagal ng nakatira sa bayang ito.*
3. *Opo, bilang isang mag-aaral na Calauēños na nasa ika-10 Baitang ay lubos itong nakatutulong sa akin lalong higit sa aking pag-aaral sa asignaturang Filipino sapagkat marami akong salita na hindi masyadong pamilyar ngunit nauunawaan ko dahil sa Bukambibig. Maipagmamalaki ko ito sa aking kaibigan sa ibang lugar ang mga katawagan sa iba't ibang mga bagay sa ating munting bayan. Maaari ko ding ibahagi sa ibang kabataan ang aking mga kaalamang nakalap sa ating ilang linggong talakayan ng Bukambibig: Talahulugang Calauēños kaya lubos akong nagpapasalamat na nagkaroon ang ating paaralan ng ganitong pananaliksik.*
4. *Bilang isang mag-aaral sa ika-10 Baitang, nararapat lamang na pag-aralan ang mga salitang ito nang sa gayon ay hindi mabalewala at makalimutan ang mga salitang ito sapagkat binibigyang buhay natin ito para sa kabataan sa hinaharap. Ito ang magpapanatili at magpapayabong sa Wikang Calauēños, kultura, tradisyon at kasaysayan ng ating lugar upang maipamana ito sa susunod pang mga henerasyon.*

Table 5. Comparison of the Number of Respondents for Pre-assessment and Post-assessment

Grade and Section	Pre-assessment	Post-assessment
10-Acacia	30	27
10-Euclid	24	24
TOTAL	54	51

Table 5 shows that there was almost the same number of respondents from pre-assessment to post-assessment. There is a difference of the numbers due to internet connectivity problems. The students cannot join in Google Classroom and open the Google Form.

Table 6. Comparison of the Results of Pre-assessment and Post-assessment

Pre-assessment	Post-assessment	Significant Increase
12.26 or 40.87%	22.45 or 74.83%	10.19 or 33. 97%

Table 6 illustrates a 12.26, or 40.87%, average from the pre-assessment, while there is a 22.45, or 74.83%, average from the post-assessment. The data shows that there is a significant increase of 10.19, or 33. 97% of the average, from the pre-assessment to the post-assessment. The results have proven that the Bukambibig: Talahulugang Calauēños is a useful tool in increasing the students' vocabulary, specifically giving information to students who have no prior knowledge of the words commonly used in Calauan.

The significant increase on using Bukambibig: Talahulugang Calauēños was supported by the studies of Marticio (2022), Salendab (2021), Sanchez (2023b), and Sanchez, et al. (2022) that emphasized on the importance of interventions like the one in the present study.

The use of this localized instructional materials results in the high performance of learners. Lesson content and activities are gathered from the school and community, therefore, easily understood, improve skills and creativity as an innovation, and it allows to meet the learning needs and could also lead to career growth and development (Creus, 2019; Sanchez, 2022).

Conclusions

The general knowledge of the two blended sections of Grade 10 about the words included in Bukambibig: Talahulugang Calauēños had an increase of 33.97 % from pre-test to post-test through discussions, specifically by giving substantial information to students who have no prior knowledge of the words commonly used by the natives of Calauan.

Language is a vital part of human connection. It is very essential to the communication process. It allows us to share ideas, thoughts, and feelings with others. The same words may have different and negative meanings in the other places, but understanding the words and their meanings through the Bukambibig: Talahulugang Calaeos can lead to a better understanding of the people around Calauan.

The results of the comparison of pre-assessment and post-assessment have proven that Bukambibig: Talahulugang Calaeos is a valuable learning tool for increasing the students' vocabulary while preserving our rich culture and traditions.

REFERENCES

- Cañete, S. (2022). Effects of Using "A Momentum with You!" A Strategic Intervention Material on the Students' Performance of Grade Nine Students of Marcos Calo National High School. *International Journal of Open-Access, Interdisciplinary & New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 1(2), 78-84.
- Creus, B. (2019). The Effectiveness of Using Localized Instructional Materials in the Performance of Grade Seven Food Technology Students in Amaya School of Home Industries. *Ascendens Asia Journal of Multidisciplinary Research Abstracts*, 3(2).
- DepEd Tambayan. Governance of Basic Education Act of 2001 (Republic Act No. 9155). https://depedtambayan.net/republic-act-no-9155/#google_vignette
- Dizon, E. C., & Sanchez, R. D. (2020). Improving select grade 7 Filipino students' reading performance using the eclectic model. *Journal of World Englishes and Educational Practices*, 2(2), 216-221.
- Habok (2019). Effect of Reading Comprehension Instruction Enrich with Cultural Materials on English Learning.
- Marticio, R. R. B. (2022). Kalagayang Pangkasanayan ng mga Mag-aaral sa Pagbabasa: Batayan sa Pagbuo ng Planong Pagpapaunlad sa Pagbasa. *International Journal of Open-Access, Interdisciplinary & New Educational Discoveries of Embracing the Culture of Research (iJOINED ETCOR)*, 1(3), 45-61.
- Muñoz, M. C., & Sanchez, R. D. (2023). Exploring Fernandino Teens TV as a supplementary learning delivery modality: Opportunities and challenges from the lens of select learners. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(1), 358-374.
- Nava, et al. (2017). The Philippine Informal Reading Inventory 2016: Pupils' Performance in Filipino and English across Mother Tongues. <https://www.researchgate.net/publication/320980098>
- Republic Act No. 10533 (2013, May 15). <https://mirror.officialgazette.gov.ph/2013/05/15/republic-act-no-10533/>
- Salendab, F. A. (2021). Effectiveness of Performance-Based Assessment Tools (PBATs) and the Students' Academic Performance. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 12(10), 6919-6928.
- Sanchez, A. M. P. (2022). HR practitioners' perceptions on boosting employees' loyalty and commitment: Inputs for a 21st century-responsive human resource system. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 1(4), 89-102.
- Sanchez, R. (2023). Utilization of the daily lesson logs: An evaluation employing the CIPP model. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(1), 199-215.
- Sanchez, R. D. (2023). Unveiling the moral-theological foundations of the nullity of marriage due to psychological incapacity. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 2(1), 397-404.

Sanchez, R., & Sarmiento, P. J. (2020). Learning together hand-in-hand: An assessment of students' immersion program in a schools division. *International Journal of Research Studies in Education*, 9(1), 85-97.

Sanchez, R., Sarmiento, P. J., Pangilinan, A., Guinto, N., Sanchez, A. M., & Sanchez, J. J. (2022). In the name of authentic public service: A descriptive phenomenological study on the lives of Filipino teachers in select coastal villages. *International Journal of Open-access, Interdisciplinary and New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center (iJOINED ETCOR)*, 1(1), 35-44.

Tayyaba Gul Malik, et al. (2019). Comparative Analysis Between Pre- test/Post-test Model and Post-test-only Model in Achieving the Learning Outcomes. *Pakistan Journal of Ophthalmology*, 35(1),

The Association for Educational Communications and Technology. 2021.
<https://members.aect.org/edtech/ed1/41/41-01.html>